

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

KATEHETSKO PASTORALNA ŠOLA

Škofija Koper

Pavel Presl

NAIVNA DRUŽBA

ZAKLJUČNA NALOGA

Mentor: Aleš Rupnik

Tolmin, februar 2020

Zahvala

Kot vsakdo, ki piše tako široko temo, sem se moral tudi jaz zanesti na razne poglede ljudi, ki imajo s to tematiko bogate izkušnje. Na začetku pisanja si nisem mislil, da je tema tako obširna in v ljudeh zbuja tako različne odzive. Nekateri se jo boje, kot vroč kostanj v roki, spet drugi bi jo vzeli za svojo. Sama naloga ima veliko tem, ki si v na prvi pogled nimajo kaj povedati med sabo. Če pa jih združiš v celoto, dobijo neko rdečo nit, kam nas ta svet pelje. Ogledovanje od ene do druge teme je zanimiva izkušnja, prepletena z različnimi pogledi in doživetji ljudi, ki imajo nekaj znanja. Naloga je namenjena moji hčerki Edith Mariji in vsej njeni generaciji, dva tisoč deset, in tudi mlajšim. Zato je pisana kot način pripovedi na najbolj enostaven in preprost način, ki ga zmorem. Naj ta skromni prispevek navdihuje ljudi in jim pomaga k osebni rasti in splošni razgledanosti. V nalogi ni zahtevnih besedil, tako, da si vsak lahko iz poglavij nabere dovolj darov, ki jih želi obdržati zase ali deliti z drugimi.

Zahvaljujem se g. Alešu Rupniku za nesebično pomoč in vodenje pri izdelavi zaključne naloge. Kot človek v službi človeku prenaša vse srečne in žalostne dogodke iz prve roke. Njegov pogled je dar duha za delo, ki je nastalo. Zahvala gre vsem predavateljem in voditeljem duhovnih vaj v času šolanja. Svoje znanje so nam nesebično prinašali in z nami delili razna mnenja. Na vsa vprašanja smo dobili odgovore. Mogoče včasih ne najboljše, vsekakor pa iskrene. Kolikokrat smo se zaplezali iz teme v drugo tematiko, ker nas je vse zanimalo. Zahvaljujem se ga. Mariji Šavli za drobne in koristne nasvete. Kot dolgoletna učiteljica, in spremljevalka mnogih generacij na šoli v Tolminu, ima globok pogled na družbo in je rudnik znanja nakopičenega v vse povojnih letih. Zahvala gre tudi Gabrijeli Mežnar in mag. Žarku Mlekužu, ki sta delila poglede na našo družbo danes in v bodoče. Naši dolgi pogovori v avtomobilu s predavanj, so podaljšali, že tako zanimive teme, ki smo jih poslušali na predavanjih. Zahvala gre tudi vsem sošolkam in sošolcem, ki so soustvarjali dobro klimo med nami in so bili vedno pripravljeni deliti dobro voljo in zapiske.

Posebna zahvala gre moji družini za potrpežljivost in podporo pri izdelavi te naloge. Veliko sobot so žrtvovali v škodo družinskemu življenju, medtem ko sem obiskoval predavanja.

Vsem imenovanim se še enkrat toplo zahvaljujem. Kljub številnim pregledom in korekturam je možno, da ostaja v nalogi še kakšna napaka, zanjo sem kriv sam. Hvaležen bom vsakemu, ki bi me nanjo opozoril.

Kratice in slovar tujih in strokovnih izrazov po poglavjih

Naslov, beseda, razlaga.

Kdo je Jezus, Emavs, kraj blizu Jeruzalema, oddaljen cca en dan hoje. Trenutno ne poznamo, kje se je nahajal.

Jezusov nauk, (Mt 6,9-10), sveto pismo, prve črke označujejo knjigo številke pa poglavje in vrstice.

Jezusov nauk, Salomon, Judovski kralj.

Jezusov nauk, Farizeji, so bili judovska versko politična skupina, ki je delovala v starem Izraelu od 2. stoletja pr. n. št. do konca 1. stoletja n. št.

Jezusov nauk, Saduceji, so bili aristokrati v židovskem narodu.

Prvi kristjani in Jezusov nauk, apostol, po Grško pomeni, poslani ven.

Ime in smisel, ko te Bog pokliče, Epigenetika (epi- pomeni zunaj) je področje molekularne biologije, ki preučuje spremembe v izražanju genov organizma, ki niso povezane s spremembami v zaporedju DNK. Predstavlja spoznanje, da lahko na izražanje genov vplivajo tudi dejavniki okolja, ne da bi se pri tem moral spremeniti zapis DNK. Gre za kemično modifikacijo molekule DNK, ki se lahko v določenih primerih tudi deduje.

Človek se oddaljuje od Boga, corruption ali korupcija, iz latinsko corruptus, pokvarjen v smislu pomeni zlorabo zaupanega položaja, z namenom pridobiti si materialno ali nematerialno korist, ki ni pravno utemeljena.

Božje kraljestvo doseže izpolnitev na križu, INRI, so začetnice po latinsko Iezus Nazarenus Rex Iudaeorum, Jezus Nazarečan kralj Judeje.

Naivna družba, multikulturni, sodobna družba je danes sama po sebi multikulturna in zaobsega množstvo različnih načinov življenja in življenjskih slogov.

Naivna družba, kosmopolitanski, antično Grško filozofska beseda za univerzum, vesolje.

Naivna družba, pedofili, Grško paidos, deček + fileo – imam rad, spolni odklon, vrsta seksualne perverzije, obrnjenost k otroku, oblika nasilja, za zadovoljitev potreb odraslih.

Temelj sodobne družbe, 'me ne frega', me ne briga.

Temelj sodobne družbe, eros, fillia, agape, antično Grško filozofsko ločevanje osnovne forme ljubezni agápe, éros, philía.

Obdobje obrazov, Pantokrator, Kristus Pantokrator, se v krščanski ikonografiji nanaša na posebno upodobitev Kristusa.

Odpreti vrata hudiču, LGBT, je kratica, ki zaobjema lezbijke, geje, biseksualne in transspolne osebe.

Odpreti vrata hudiču, gender, je karakteristika osebe med moškostjo in ženskostjo.

Delo hudiča v podjetjih in skupnostih, Bronxu, del mesta v New Yorku.

Delo hudiča v podjetjih in skupnostih, gangu, skupina prijateljev ki lahko kontrolirajo neko območje z ilegalnimi nasilnimi dejanji.

Delo hudiča v podjetjih in skupnostih, milenijci, generacija Y, so otroci blaginje in so nova prihajajoča delovna moč.

Odraščanje, poteptana pravica, halloween, praznovanje noči čarovnic.

Hudič hoče uničiti Cerkev, maliki, tuji bogovi.

Rešimo nauk, poglobimo vero, passé, francosko mimo iti.

Rešimo nauk, poglobimo vero, nekompatibilna, nezdružljivost, neskladnost.

Rešimo nauk, poglobimo vero, imanentizem, filozofska smer ob koncu 19. stoletja, ki trdi, da je svet le vsebina zavesti.

Rešimo nauk, poglobimo vero, filantropizem, človekoljubje, grško φίλος - prijatelj + άνθρωπος – človek, označuje dobrohotnost in naklonjenost, ljubezen do drugih ljudi.

Rešimo nauk, poglobimo vero, par excellence, vrlina, odličnost, izvrstnost.

Rešimo nauk, poglobimo vero, antropološki, grško ἄνθρωπος: anthropos - človek + λογος: logos - beseda, govor ali človekoslovje je sklop različnih humanističnih in znanstvenih ved in disciplin, ki jim je skupno znanstveno ukvarjenje s človekom, kot členu narave in o njegovi biološki naravi ter človekom kot družbenim bitjem. Raziskuje njegov položaj med ostalimi živimi bitji, lastnosti zgradbe telesa, izvor, starodavne in sodobne fizične tipe, človekovo kulturo.

Rešimo nauk, poglobimo vero, oportunističen, primernost, koristnost.

Rešimo nauk, poglobimo vero, Darwinisti, Charles Robert Darwin, angleški naravoslovec, biolog in geolog. Sledilci.

Rešimo nauk, poglobimo vero, Ateistična, po Grško, α-θεος = a-theos = brez-bog, označuje brezboštvo, filozofsko prepričanje, da bog ne obstaja ali da njegovega obstoja ni mogoče dokazati in je zato vera vanj nesmiselna, ali svetovni nazor oziroma drža, ki ne verjame v obstoj višjih bitij.

Etika dela, Whistleblower protection, zapis iz 1989, 5 U.S.C. 2302(b)(8)-(9), Pub.L. 101-12, je Ameriški zvezni zakon, ki varuje ljudi na delu v vladi, ki ščitijo nasilje nad zakoni, pravili, regulativi ali slabega vodenja. Napake pri izgubi financ, izrabe pooblastil in nevarnost za splošno zdravje in varnost.

Etika dela, OECD, organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, kratica OECD po angleško, Organisation for Economic Co-operation and Development) je mednarodna gospodarska organizacija razvitih držav, ki sprejemajo načela predstavniške demokracije in svobodnega trga.

Etika dela, selekcijskih, ponoven izbor za opravljanje razpisanih del in nalog z volitvami.

Etika dela, človeškimi viri, proces razumevanja odnosov med posamezniki, nalogami in organizacijo ter vplivanja nanje. Splet različnih programov in dejavnosti, s katerimi želimo doseči, da je delo uspešno, v zadovoljstvu posamezniku, organizaciji in družbi.

Nemirni časi, ali kako obdržati pravo smer, caminnu, Jakobova pot ali El Camino de Santiago je skupno ime za več romarskih poti, ki vodijo do katedrale Santiago de Compostela, Santiago pomeni sveti Jakob.

Nemirni časi, ali kako obdržati pravo smer, kairos, antična Grška beseda pomeni prav, kritičen ali oportun čas.

Nemirni časi, ali kako obdržati pravo smer, transcendence, v religiji je pogled na božansko podobo, neodvisno od materialnih stvari, izven fizikalnih zakonov.

Resnična zgodba, agape, antično Grško, krščanski termin za ljubezen.

Resnična zgodba, Kani Galilejski, vasica v Galileji, danes država Izrael.

Vse, kar delamo, delamo z vero, socialistično, latinsko socialis – družben, označuje družbeno ureditev, organizirano na podlagi ekonomske dominacije države, ki teoretično ne omogoča izkoriščanja med družbenimi razredi. Izraz je lahko mišljen tudi kot ideologija ali doktrina, utemeljena na planskem gospodarstvu in državni lastnini. Socializem je vmesna stopnja razvoja političnega sistema med kapitalizmom in komunizmom.

Vse, kar delamo, delamo z vero, Manifest, razpoznaven

Vse, kar delamo, delamo z vero, karitasu, po latinsko pomeni biti dobronameren, dajati in sprejemati.

Vse, kar delamo, delamo z vero, stotnika, po angleško Captain, nemško Hauptmann, je častniški čin, v mornarici mu ustreza naziv poročnik bojne ladje. Je eden najstarejših vojaških činov v uporabi, osnovni so bili general, stotnik in poročnik.

Vse, kar delamo, delamo z vero, Sirofeničanka, po Markovem evangeliju (Mr 7,26) je žena Grkinja, po rodu Sirofeničanka. Prosila ga je, naj izžene demona iz njene hčere.

Vse, kar delamo, delamo z vero, levitacija, zmaga nad težnostjo, lebdenje v zraku.

Vse, kar delamo, delamo z vero, Guruji, je termin za učitelja, vodnika, poznavalca in mojstra.

Poštenost in resnica, mamon, je v svetopisemskem jeziku izraz za bogastvo oziroma pohlep po materialnem bogastvu.

Bo nedelja še ostala Gospodova nedelja, Kristjanofobija, iz grškega korena φόβος, ki pomeni strah je vrsta anksiozne motnje, ki se izraža kot močan in vztrajen strah pred nekim predmetom, okoliščinami ali situacijo, ki se s časom povečuje in je običajno nesorazmeren z dejansko ogroženostjo, v tem primeru krščanstvom.

Cerkev in mladi, ZDA, Združene države Amerike ali USA United states of America.

Odgovoriti na Jezusov klic, Evangelij, v krščanstvu pomeni evangelij 'dobro oznanilo'. Izraz je sestavljen iz dveh starogrških besed eu - dobro in izpeljanke iz angelos - sel, glasnik.

Zaključek, Kenoza, prihaja iz grške besede in označuje doktrino, po kateri se Kristus 'izprazni', ko se je učlovečil.

Vsebina

Kratice in slovar tujih in strokovnih izrazov po poglavjih.....	2
Vsebina.....	6
Uvod.....	9
Kdo je Jezus.....	10
Jezusov nauk.....	11
Jezusov nauk in napoved preganjanja.....	14
Trajen pečat Svetega pisma in Jezusovega nauka.....	15
Sveto pismo in njegova moč za spreminjanje življenj.....	15
Sveti duh in človeški rod.....	16
Prvi kristjani in Jezusov nauk.....	16
Človek se oddaljuje od Bog.....	17
Ime in smisel, ko te Bog pokliče.....	18
Novi nauk z oblastjo vodi v Božje kraljestvo.....	20
Božje kraljestvo doseže izpolnitev na križu.....	21
Postava in Jezusov nauk.....	22
Izpoved vere.....	23
Dolg ljubezni.....	25
Odrešenje.....	25
Naivna družba.....	26
Ko tema prekrije luč.....	28
Človek čistega srca.....	29
Sreča še vedno obstaja.....	30
Skrita resnica.....	32
Temelj sodobne družbe.....	32
Obdobje obrazov.....	35
Maske.....	35

Novemu kapitalizmu nasproti.....	37
Kristjani nosilci upanja in zahteve časa.....	38
Bistvo greha.....	39
Odpreti vrata hudiču.....	39
Delo hudiča v podjetjih in skupnostih.....	40
Viri za svet.....	42
Odraščanje, poteptana pravica.....	43
Življenje polno smrti.....	44
Hudič hoče uničiti Cerkev.....	45
Rešimo nauk, poglobimo vero.....	47
Biti kristjani v novih časih.....	49
Etika dela.....	51
Nemirni časi, ali kako obdržati pravo smer.....	54
Pismo Diognetu danes.....	57
Srečati Jezusa Kristusa.....	58
Resnična zgodba.....	59
Vse, kar delamo, delamo z vero.....	60
Vsak človek je poklican k svetosti.....	65
Poštenost in resnica.....	66
Božji načrt in naš načrt.....	67
Božji dotik.....	68
Prebivalci kot ujetniki laži.....	70
Kristijan za eno uro.....	71
Zakon z dvema členoma.....	72
Bo nedelja še ostala Gospodova nedelja.....	73
Župnija kot popotnik.....	74
Služenje kot služba.....	75

Sveto pismo ali biblija.....	76
Prostovoljstvo.....	78
Cerkev in mladi.....	79
Reši nas hudega.....	80
Skrbi človeka v naivni družbi.....	83
Bog je Jakoba blagoslovil.....	84
Takšna hiša ne more obstati.....	87
Odgovoriti na Jezusov klic.....	87
Zaključek.....	88

Uvod

Življenje prvih kristjanov se je začelo z življenjem izredne osebe, Jezusa iz Nazareta. Javno je deloval le nekaj več kot tri leta, preden se je njegovo življenje kruto končalo na rimskem križu. V tem kratkem času je oznanil blagovest o Bogu, ki ni vplivala samo na njegovo ljudstvo (Jude) temveč na celoten potek človeške zgodovine. Njegov nastop na podeželju Galileje, Samarije in Judeje takrat ni bil nekaj povsem novega. Podobnih učiteljev in lažnih prerokov, rabijev je bilo veliko. Vendar je njegov nauk prerasel v svetovno gibalno odnosov, ki je dva tisoč let potem, najpomembnejša ideja tega sveta.

Jezus je učil ljudi na enkrat in od vseh drugih poseben način. Zaradi ljudi, ki so bili večinoma nepismeni, je uporabljal prilike. Te so bile ljudem najbolj razumljive. Lahko bi jim rekli tudi zgodbe. Vsaka prilika je vsebovala neko posebno sporočilo, namenjeno, da se vtisne v mišljenje poslušalcev. Zaradi jasnosti in razumljivosti je bila iz njihovega vsakdanjega življenja. Nekatere prilike, ki jih je Jezus povedal preprostim ljudem so prilika o ljuljki med pšenico, prilika o Božjem kraljestvu, prilika o sejalcu, prilika o gorčičnem zrnju, o človeku, ki orje njivo, o ribiški mreži in ribah, o trgovcu ki išče lepe bisere, o kvasu, ki ga žena umesi v moko, o izgubljeni ovci, izgubljeni drahmi in izgubljenem sinu.

Učil jih je. Jezus je hodil iz kraja v kraj in učil. Judje so strmeli nad njegovim naukom, kajti učil jih je kakor nekdo, ki ima oblast. V besedah je bila moč. V besedah je bila resnica. Njegove besede so imele sporočilo. Zato so se dotikale src. Tudi hudi duhovi so prepoznavali Jezusovo svetost. Hudi duh prepozna svojo šibkost pred Jezusovo močjo.

Besede, besede, besede. Koliko besed izgovorimo vsak dan. Lahke, prazne, lažne. Besede brez moči in sporočila. Besede, ki širijo laž, blatijo, ranijo, ponižajo in razvrednotijo. Gospod nas je učil, naj se misli, besede in dejanja skladajo. Potrebno je združiti vse troje, eno brez drugega nima veljave. Božje zapovedi so se raznesle v vse sfere človeštva. Duh evangelija je del sodobne civilizacije. Krščanstvo ni več ločina, ki živi zelo drugače od drugih nevernih ljudi. Vsem je znano, da ne smemo ubijati, krasti, lagati, varati. Seveda, če je znano, še ne pomeni, da po teh besedah tudi živimo. Nekatere misli Svetega pisma so prenesene v vse modernejše oblike duhovnega poučevanja. Vsi uporabljajo podobne fraze, govorijo o istih vrednotah; o ljubezni, resnici, miru, spoštovanju. Kako ločiti iskrene besede od neiskrenih? Kako zaupati besedam, če ne vemo ali so tudi tako mišljene kot so izgovorjene? Bodo sploh udejanjene? Niti tistim, ki se imajo za verne, ne moremo slepo verjeti. Ni pravih zunanjih meril, komu zaupati. Preveč je leporečja, ki stremi k doseganju koristiljubnih ciljev; praznega besedičenja, ki vodi

v pasti zla, zakrivanja resnic z rabo svetopisemskih besed. Preveč je nevednosti in manipulacij. Kako naj se človek znajde v krogu vseh teh besed? Delujmo drugače. Govorimo, kar mislimo. Če ne želimo povedati, molčimo. Mnogokrat bo tako bolje. Bodimo pazljivi pri izbiri besed. Božja zapoved. Ne pričaj po krivem, še vedno velja. Pomembna je za sobivanje. Ne pozabimo pri spovedi očistiti srca tudi tega greha. Sklenimo, da bomo govorili samo resnične besede. In kar govorimo, tudi naredimo.

Jezus jih je učil. Zaupajmo samo sebi in Bogu, razodeti Resnici. Samo na Njega se lahko vedno naslonimo. Pri ljudeh pa bodimo previdni. Ne zaupajmo slepo lahko obljubljenim besedam. Vemo, kako težko sami živimo svoje besede. Kako naj to pričakujemo od drugih? Nikoli ne vemo, kdaj se zlo vmeša v namene človeka. Prosimo za milost, da bi vse besede živele. Da bi besede bile proste vsake laži in namenov zla. Prosimo, da naše besede dobijo Božjo moč, da bi bile odsev Resnice, ki se razodeva.

In naivna družba danes. Je še možno verjeti v renesanso krščanstva v Evropi. Bo počasi izumrlo ali se bo dvignilo iz pepela sekularizirane družbe? Zunanji znaki ne kažejo dobro. Vse več je praznih cerkva, priče smo upadanju krstov, porok, zakramentalna praksa usiha. Tudi v tem Slovenija na hiter način postaja del Evrope. Na žalost smo vedno bolj podobni deželam, kot so Belgija, Nizozemska Italija ali Francija. Cerkev v Sloveniji bo kmalu pred dilemo, kako voditi ljudi h Kristusu in kako naj upravlja in ohranja bogato krščansko, predvsem katoliško dediščino.

Kdo je Jezus

Kdo je Jezus? Različni so odgovori na to. Še najboljši zame je; ¹ »Jezus je glas v meni. Je glas globlji od mene samega.« Brez njega se počutim, kot da ne obstajam. Če sem z njim, sem kot veja na drevesu. Jezus je tisti, ki me opredeljuje. Jezusovi otroci so tisti, ki so srečali Jezusa. Če ne srečaš Jezusa, nisi mladika na drevesu. Sama vera se zgodi v odnosu do njega. ² »Vera mora postati dogodek, mora se zgoditi v odnosu, srečanje« (dva učenca na poti v Emavs). To je ta univerzalnost krščanstva. Gospod, kje stanuješ? Pridita in poglejta. Jezus nas išče. Stalno je poleg nas. Mi moramo samo sprejeti njegovo roko in pogledati, kje stanuje. On nas vodi. Hoditi k maši ali biti priden. Ali me to opredeljuje?

¹ Krečič, P. (2015). Predavanje, Župnija Tolmin.

² Prav tam.

Koliko je takih, ki hodijo k maši, pa še niso srečali Kristusa, s krono in žebli v telesu. Koliko je pridnih pa niso srečali Jezusa. Srečanje se zgodi tam, v blatu, ponazarja ga tretji padec v križevem potu. Jezus me je potegnil iz blata, da postanem mladika. Kristus je naša usoda. Je naša osebna izkušnja. Moj odnos do njega me definira, kaj sem, kdo sem. Na drugem koncu so tisti, ki pravijo, me nič ne briga. Ti nimajo glasu v sebi, niso mladike na drevesu, ti ljudje niso padli v blato, ti ljudje niso srečali Jezusa, pustili so, da je šel mimo njih.

Jezusov nauk

Ni toliko pomembna oseba Kristusa in zgodovina, ampak, kaj me uči. Jezus je dan za dnevno učenje. Govoril je o življenju in to povezoval z Božjim kraljestvom. Tudi v njegovem najdaljšem govoru, v govoru na gori, ki velja za njegovo najboljšo primerjavo z Božjim kraljestvom. Pomembno je tudi to da Božje kraljestvo ni nikoli dal v kalup besede kraljestvo, ampak jo je uporabljal na različne načine. Iz tega govora izhaja tudi molitev, ki jo je posredoval množici. *»Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime. Pridi Božje kraljestvo, zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji«* (Mt 6,9-10). Božje kraljestvo ni nek kraj na zemlji. Nima kralja med ljudmi kot takega. Božje kraljestvo je v ljudeh in med njimi. Ljudje ga lahko živijo v sebi in v odnosih med ljudmi. Božje kraljestvo vlada, kjerkoli in kadarkoli, ljudje izpolnjujejo Božjo voljo. Kjer se ljudje zavestno in v veselju podredijo Bogu. So v stiku z Božjim mirom, Božjo besedo in so blizu Boga. Ko izberejo prostovoljno pot do Boga, povabijo Boga, da vlada miru in njihovemu duhu oziroma duši. Lahko govorimo o notranji naravi kraljestva, o pravičnosti, veselju, miru v Svetem Duhu. Ljudje povabijo Boga, da postane njihov Gospod in kraljuje v njihovih življenjih.

Jezus je Božje kraljestvo povezoval s pravičnostjo. V njegovem govoru na gori je dejal poslušalcem. *»Če vaša pravičnost ne bo večja kakor pravičnost pismoukov in farizejev, nikakor ne pridete v Božje kraljestvo«* (Mt 5,20). Božja pričakovanja do nas so, da se znamo pravilno osredotočiti na odnos do soljudi. Tako v odnosih kot resničnih dejanjih. Da do soljudi ravnamo prav in spodobno, kot z nami ravna Bog. Ali ja lahko vedenje do soljudi podaljšek našega srca? O tem nam govori David. Sveto pismo govori o njem, kot o možu po Božjem srcu, se pravi, da je bilo njegovo srce uglašeno z Božjim srcem, z Božjo naravo.

Bog nam je zato, da se temu približamo, dal neka navodila neke smernice. Imajo podlago in smisel zakonov. To se je zgodilo že v Stari zavezi ko je Bog dal Mojzesu deset zapovedi, postavil zakone, po katerih naj se ljudstvo ravna. Jezus je to nadgradil, da ne sovražimo, da ne grešimo samo v dejanjih, ampak lahko tudi v mislih, da npr; svojemu zakonskemu partnerju

nismo popolnoma predani. Da se to ne nanaša samo na dejanja navzven, ampak tudi v omadeževanje lastnega duha.

Da smo čisti v duhu, je predpogoj, da sprejmemo tudi Božje kraljestvo. Najprej je odgovor v našem srcu. Preoblikovanje naših odnosov in naših želja. Do soljudi. Božje kraljestvo se v nadaljevanju pokaže tudi navzven. Postane vidno in otipljivo. To lastnost prevzame, ko se ljudje, ki imajo kraljestvo v sebi, v svoji notranjosti, povežejo med sabo. Družba, ki jo ustvarijo, je v osnovi drugačna od drugih in se razlikuje od vseh ostalih skupnosti na svetu. Teži k naravnosti in usklajenosti. V taki skupnosti vlada Božja volja. Približek k temu je današnja Cerkev. Jezus je zaradi tega ustanovil Cerkev. Določil je, naj taka skupnost hodi za njim, se pravi, naj mu sledi. Zaradi greha in krivic se taka družba opoteka in včasih zaide in se spet vrača po poti Jezusovega nauka.

Da hodimo za Jezusom, se odraža tudi tako, da se nahajamo znotraj njegovega kraljestva. Pod njegovim plaščem smo svobodni in blizu Bogu. Pri tem nam pomagajo njegove prilike, ki sem jih navedel v začetku tega poglavja. Kako bo kraljestvo zgedalo in kako bo oblikovano, se bo razodelo v prihodnosti. Takrat bodo ljudje, ki so živeli po Božji volji bivali v prisotnosti Boga. Kristjani so določili ime temu gledanju na Boga, nebesa.

Hoja po poti notranjega miru in veselja. Jezus je želel, naj se kraljestvo razodene z notranjega občutja navzven. Ko je notranje zgrajeno in utrjeno, se lahko prelevi navzven in postane iz nevidnega vidno. Ljudi in učence je spodbujal, naj to delajo. Naj se osvobodijo negotovosti, strahov in zaskrbljenosti. To niso Božje milosti, ampak izraz nasprotovanja Božji volji. Nekaj, kar se upira Bogu in njegovi želji. Govorimo o odpadništvu in rojstvu zla.

Jezus je govoril množici. *»Zato vam pravim: Ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli ali kaj boste pili, in ne za svoje telo, kaj boste oblekli. Ali ni življenje več kot jed in telo več kot obleka? Poglejte ptice neba! Ne sejejo in ne žanjejo niti ne spravljajo v žitnice, in vendar jih vaš nebeški Oče hrani. Ali niste vi več vredni kot one? Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo podaljšati svoje življenje za en sam komolec? In za obleko, kaj skrbite? Poučite se od lilij na polju, kako rastejo. Ne trudijo se in ne predejo, toda povem vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor ena izmed njih. Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, mar ne bo mnogo bolj oblačil vas, maloverni? Ne skrbite torej in ne govorite: ›Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali kaj bomo oblekli?‹ Po vsem tem sprašujejo pogani. Saj vaš nebeški Oče ve, da vse to potrebujete. Iščite najprej Božje kraljestvo in njegovo pravičnost in*

vse to vam bo navrženo. Ne skrbite za jutri, kajti jutrišnji dan bo skrbel sam zase. Dovolj je dnevu njegovo zlo» (Lk 12,22–34).

Notranje zadovoljstvo nam je dano po Božjem kraljestvu. Ko se naučimo odpovedovati zlu, ki se skriva v materialnih dobrinah, materialnih vezeh, osebnemu maščevanju, sebičnim nagnjenjem, delati krivico ljudem brez potrebe. Vendar je človeku, ki je nagnjen k slabemu, to zelo težko izpolniti. Jezus je dokazal, da je to mogoče. Saj je tako življenje živel tudi sam. V tem svetu je človeku prav zaradi navezanosti na ta isti svet to velik izziv. Jezus je našel način, kako se tega osvoboditi. Povedal je, da obstaja drugi svet onkraj tega sveta, ki se pokaže tistim, ki mu sledijo. To je bila tista rešilna vrv na katero so se prijeli pravični.

Jezus je pripovedoval prilike o izgubljeni drahmi, o izgubljenem sinu in izgubljeni ovci. S prilikami je podal simbol o ljudeh, katerih so življenja pokvarjena zaradi greha. Greh stoji kot ovira med nami in Bogom. Bogu ni do tega, da tako ostane, ampak želi, da se izgubljeni vrnejo k njemu. Želi, da za greh ljudje osebno odgovarjajo. Toda kako se lahko vrnejo k Bogu, ne da bi nas dosegla njegova obsodba. Odgovor na to nas pripelje do nadaljnje obrazložitve tega, kaj pomeni biti odrešen. Odrešenje je osvoboditev greha in kazni zanj. Prinese ga odrešenik. V stari zavezi so Judje žrtvovali jagnje kot odkupitev za svoje grehe. Ker danes ne žrtvujemo več živali, moramo žrtveno jagnje iskati drugje. Jezus je naše žrtveno jagnje. On je od nas prevzel grehe tega sveta in jih odnesel na žrtveni oltar. Bog je odredil, da bo Jezusovo smrt sprejel kot nadomestilo za kazni, ki pripada vsakemu grešniku. Se pravi, da je podaril svojega sina za naše grehe. *»Božje jagnje, ki odvzema grehe sveta« (Jn 1,29).*

Delati dobro ljudem je glavna spodbuda Jezusovega nauka. Vstajenje je namenjeno tem, ki bodo delali dobro. Ljubezen pa je najvišja oblika nekomu delati dobro. Prav zaradi tega se najbolj pojavlja v svetem pismu. Ko so Jezusa vprašali, katera je največja zapoved v svetem pismu, je odgovoril: *»Farizeji pa so slišali, da je saduceje prisilil k molku, in so se zbrali na istem kraju. Eden izmed njih, učitelj postave, ga je preizkušal z vprašanjem: Učitelj, katera je največja zapoved v postavi? Rekel mu je: Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem, z vso dušo in z vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej podobna: Ali enaka. Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Na teh dveh zapovedih stoji vsa postava in preroki.« (Mt 22, 35-39).* Podobno besedilo najdemo tudi v (Mr 12,28–34) in (Lk 10,25–28). Jezus je v evangeliju izrazil upanje, da bo svet spoznal njegove učence po ljubezni med njimi. Hkrati pa je povedal tudi glavno bit svojega nauka, ki se mimogrede nahaja v vseh glavnih svetovnih religijah po svetu. *»In kakor hočete, da bi ljudje storili vam, storite vi njim.« (Lk 6,31)* Jezus

nam je s svojim zgledom dal čudovit nauk. Zgled resnične ljubezni. Ko je Jezus žrtvoval svoje življenje, je poleg svoje ljubezni pokazal tudi na Očetovo ljubezen. Oče je poslal svojega Sina v spravo za naše grehe.

Jezusov nauk in napoved preganjanja

Jezusov nauk je že v začetku naletel na neodobravanje, odpor in na kruto, nezaustavljivo preganjanje. Jezus sam je to napovedal že svojim učencem. Lahko rečemo da je že v samem začetku opravljal svojo preroško službo. Sveto pismo evangelij po Mateju in Luku. Blagri in gorje, ki jih je Jezus povedal. *»Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali, preganjali in vse hudo o vas lažnivo govorili. Veselite in radujte se, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko. Tako so namreč preganjali že preroke, ki so bili pred vami.«* (Mt 5,3-12). Tukaj nas povabi, naj tudi mi zasledujemo njegov nauk o pravičnosti. Tudi mi smo pozvani, da uvidimo, kaj pomeni resnična pravičnost. *»Blagor vam, kadar vas bodo ljudje sovražili, izobčili in sramotili ter vaše ime zavrgli kot zlo zaradi Sina človekovega! Razveselite se tisti dan in poskočite od sreče, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko. Prav tako so namreč njihovi očetje ravnali s preroki.«* (Lk 6,20-26).

Napoved preganjanja v Svetem pismu. *»Blagor tistim, ki so zaradi pravičnosti preganjani, kajti njihovo je nebeško kraljestvo.«* (Mt 5,10). *»In vsak, kdor je zapustil hiše ali brate ali sestre ali očeta ali mater ali otroke ali njive zaradi mojega imena, bo prejel stokratno in dobil v delež večno življenje.«* (Mt 19,29). *»Če vas svet sovraži, vedite, da je mene sovražil pred vami.«* (Jn 15,18). *»Če bi bili od sveta, bi svet ljubil, kar je njegovo; ker pa niste od sveta, ampak sem vas jaz odbral od sveta, vas svet sovraži.«* (Jn 15,19). *»Iz shodnic vas bodo izobčili; pride celo ura, ko bo vsak, kdor vas umori, mislil, da opravlja bogoslužno daritev.«* (Jn 16,2). *»Vlivala sta pogum v srca učencev in jih spodbujala, naj vztrajajo v veri. Skozi veliko stisk moramo iti, da pridemo v Božje kraljestvo, sta učila.«* (Apd 14,22). *»Pa ne samo to, ampak se celo ponašamo s stiskami, saj vemo, da stiska rodi potrpljenje, potrpljenje preizkušnost, preizkušnost upanje.«* (Rim 5,3-4). *»Od vseh strani pritiskajo na nas, pa nismo utesnjeni. Ne vidimo poti, pa jo še najdemo.«* (2 Kor 4,8). *»V ničemer ne dajemo nobene priložnosti za pohujšanje, da se naša služba ne bi grajala, ampak v vsem sebe priporočamo kot Božje služabnike: v veliki stanovitnosti, v nadlogah, v potrebah, v stiskah.«* (2 Kor 6,3-4). *»Vam je bilo namreč milostno dano, ne samo da v Kristusa verujete, ampak da zanj tudi trpite.«* (Flp 1,29). *»Trpi z menoj kot dober vojak Kristusa Jezusa.«* (2 Tim 2,3). *»Sicer pa bodo preganjani vsi, ki hočejo res pobožno živeti v Kristusu Jezusu.«* (2 Tim 3,12). *»Kajti to, da kdo po krivici trpi, a bridkosti prenaša, ker se zaveda Boga, je hvalevredno.«* (1 Pt 2,19). *»ste bili vendar za to poklicani. Saj je tudi*

Kristus trpel za vas in vam zapustil zgled, da bi hodili po njegovih stopinjah, on, ki ni storil greha in ni bilo zvijače v njegovih ustih. Ko so ga sramotili, ni vračal sramotenja, ko je trpel, ni grozil, ampak je vse prepuščal njemu, ki sodi pravično.» (1 Pt 2,21-23). »Blagor vam, če vas zaradi Kristusovega imena sramotijo, saj nad vami počiva Duh slave, Božji Duh.« (1 Pt 4,14). »Nihče med vami naj ne trpi zato, ker bi bil morilec ali tat ali hudodelec ali ovaduh.« (1 Pt 4,15). »Če pa kdo trpi kot kristjan, naj ga ne bo sram, ampak naj v tem imenu povelečuje Boga.« (1 Pt 4,16).

Trajen pečat Svetega pisma in Jezusovega nauka

Večina ljudi, tudi ateisti vedo, da Sveto pismo pripoveduje o veri, vrednotah in o Bogu. Vpliv knjige pa sega mnogo dlje. Bolj kot katerakoli knjiga, je oblikovala vrednote, kulturo in odnose med civilizacijami, skupinami in ljudmi na svetu. Zanimivo je to, da so novi evropski narodi sprejeli načela podana v Svetem pismu, kot del svojih odnosov med ljudmi. Iz tega se je pojavila zakonodaja v 15. in 16. stoletju. Priznanje, da je Sveto pismo glavno gibalno dobrih medčloveških praks, so potrdile tudi države, ki so se osamosvojile izpod kolonialne oblasti in vse, skoraj brez izjeme (izjeme Severna Koreja, Rusija, Kuba, Venezuela, Somalija, Iran), osnovna načela Jezusovega nauka v svetem pismu.

Demokracija in demokracija kot družbeni red imajo tudi veliko zaslombo v Svetem pismu. Boj ljudi za demokratično družbo se je začel v zahodnih civilizacijah in med ljudmi, ki so si svoje odnose urejali po načelih pravične družbe. Le ta načela so črpali iz Svetega pisma. Sveto pismo je torej oblikovalo našo zgodovino. Je še zmeraj najbolj aktualna knjiga, ki nas oblikuje. Je tudi najbolj privlačna, saj ja najbolj prodajana. Sveto pismo prinaša izjemne ideje, pomembne resnice.

Sveto pismo in njegova moč za spreminjanje življenj

Sveto pismo potrjuje samo sebe. Tistemu, ki je dvomil v božanski izvor Svetega pisma je protestantski voditelj ponudil preprosto nalogo. Beri in preučuj Sveto pismo. Nato se po njem ravnaj dve leti. Do takrat bo tvoja lastna izkušnja potrdila trditve, ki jih o sebi izreka Sveto pismo. Tisoči, ki so upoštevali njegove besede, so spoznali resničnost besed in resničnost Svetega pisma. Če zaključim, Sveto pismo razširi naše dožemanje Boga in nam pomaga odkriti, kaj lahko postanemo zaradi ljubezni, ki jo ima Bog do nas. V ospredju je Jezusov nauk, ki zaokrožuje Sveto pismo kot celoto.

Sveti duh in človeški rod

Sveti Duh deluje v naši notranjosti. Ampak slišimo ga takrat, ko smo v sozvočju z Bogom in samim seboj. Rečemo, da smo odprti do Božje besede. Zaradi tega se tudi razlikujemo od katerekoli oblike drugega življenja. Zmožni smo abstraktnega mišljenja in zmožnosti dojemanja resnice. Lahko delamo čudovite umetnine in izoblikujemo svojo kulturo. Lahko moralno in etično presojamo in rešujemo zapletene tehnične naloge. Smo drugačni, ker imamo Božjega duha v sebi, ki nam omogoča, da smo ustvarjalni.

Tukaj pa velikokrat nastane problem. Kot grešni ljudje smo naravnani na negativne aspekte, kot so zanemarjanje našega notranjega jaza. Kaže se v problemih, ki jih povzročamo drugim. Sem spada neljubeznivost, krivičnost, neiskrenost in sovraštvo. Svojega najbližjega lahko globoko prizadenemo. Ga poškodujemo duševno in duhovno. S tem kvarimo duha v naši osebni notranjosti. Ker tega ne znamo ustaviti, postanemo nevzdržni, pokvarjeni, hudobni in zlo začne preplavljati nas same. Lahko bi temu rekli, negativen kvas. Če je tega vedno več, se to širi na druge ljudi in na celo družbo. Zato vrednote, ki jih je Jezus izpostavljal in so zapisane v Svetem pismu postajajo nezaželene, neproduktivne, moteče in začno štrleti kot tujek iz vsega povprečnega. In te tujke je potrebno odstraniti. Nastane situacija, ko je Jezusov nauk v nasprotju z osnovno družbo. Taki družbi pravimo naivna družba.

Prvi kristjani in Jezusov nauk

Prvi kristjani so bili v vsem enaki kot smo današnji. Prvi so bili dvanajsteri in apostoli (apostol po grško pomeni, poslani ven), ki so bili poslani ali odposlani, da gredo po svetu. Imeli so poslanstvo oznanjati idejo o vstajenju, ki se glasi, Jezus je vstal in Bog pripravlja vstajenje za vsakega, ki sprejme učenje in mu sledi. Imeli so težko delo. Vendar so ga z Božjo pomočjo opravili dobro. Vodil jih je Sveti Duh, tretja Božja oseba. Sprašujem se ali današnji kristjani imajo v sebi dovolj Svetega Duha, da lahko kljubujejo naivni družbi, ki sedaj drži vse niti v svojih rokah. Tudi danes so novodobni apostoli postavljeni v podobno situacijo kot pred 2000 leti. Nerazumevanje naivne družbe, jih sili v anonimnost, v katakombe današnjega sveta. Sami pa so dolžni oznanjati Jezusov nauk in morajo stopati v javnost. Teoretično in praktično nezavidljiva situacija.

S prvimi kristjani se Sveto pismo tudi zaključi. Od tu naprej nam nobena Božja knjiga ne pomaga več. Bog je predvidel, da smo današnji kristjani dovolj oboroženi z znanjem iz Svetega pisma in da lahko delujemo samostojno. Obleči je potrebno Kristusovo bojno opremo. Začeti

je potrebno delovati v post krščanski družbi kot novi apostoli, podobno kot so naši predniki prinesli Jezusov nauk med ljudi in za ljudi.

Človek se oddaljuje od Boga

Bog je neskončno dober. Zlo ga ne doseže. Lahko bi rekli, da je tako popoln, da ga zlo ne more skušati. Mi si želimo biti pravični, pošteni, ljubeči, sočutni, zanesljivi, usmiljeni, dobri, požrtvovalni, pozorni, v bistvu si mi želimo biti taki kot On. Bog je do ljudi tako dober, da preprosto želi, da smo mu podobni, da skušamo biti taki kot On. Naša in želja Boga sta torej v simviozi. Težita k istemu točki. Vendar se povsod in zmeraj pri nas ta ideja poškoduje. Zakaj? Poglejmo še dve besedi, prva je svetost. Ko Bog poziva svoje ljudi, da postanejo podobni njemu, jim zapoveduje, da morajo biti sveti. V Svetem pismu najdemo stavek, ki ga je napisal Peter: *»Bodite v vsem ravnanju tudi vi sveti, kakor je svet tisti, ki vas je poklical.«* (1 Pt 1,15-16). Druga beseda je posvečenje. Tudi ta beseda označuje svetost. Vse, kar je pokvarjeno (corruption) in nemoralno, je potrebno ločiti od sveta, da se v njem odslika osebna svetost božjih ljudi. Bistvo božanstva v človeški podobi je Jezus živel. Kakšna je človeška osebnost, kadar jo zaznamuje pečat Božje svetosti? Podoba Jezusa samega. Toda mi temu težko sledimo. Izjeme so sveti ljudje. Trud traja vse življenje. Posnemanje Kristusa je za večino ljudi zelo težka naloga, na meji mogočega. Vendar jo nekateri zmorejo. To so več ali manj svetniki.

To je, kot boj dveh mogočnih sil. Na eni strani je Sveti Duh, ki nas podpira v svetosti in pobožnemu življenju, na drugi pa so naše želje in navade. Vse življenje se borimo za Boga in proti grehu. Nova zaveza to našo orientiranost imenuje naše meso. Meso nas spodbuja k temu, da se ugnezdimo v našem lastnem zadovoljstvu. Na prvi pogled to ne zveni niti slabo. Če pa pogledamo globlje, to ni več želja Boga. Ko to ni več želja Boga, je avtocesta do zla odprta na stežaj. Naše lastne užitke in sebična zadovoljevanja privede v čezmernost. Meje padajo, ker ni nič več narobe. Sveti Pavel našteva vrste vedenja, ki so delo mesa. Na njegovem seznamu so nečistovanje, sovražstvo, prepirljivost, jeza, častihlepnost, ljubosumnost, razprtije, strankarstva, pijančevanje, žretje, nesramnost, razuzdanost, malikovanje, čaranje. Človek, ki ima take navade, se je oddaljil od Boga. Nehal ga je iskati. Ni se pripravljen podrediti Božji postavi. Človek se odpoveduje Bogu, s tem pa ni več v Božjem načrtu. In ni več del Božjega kraljestva. Druga beseda, ki pove isto stvar, je tema.

Živeti v temi pomeni isto stvar, oddaljevati se od Boga. Bog pa je luč. Sveti Peter je spomnil, da je Bog poklical ljudi iz teme v čudovito luč. V Bogu ni teme, ker je sama čista luč. Luč in tema pa hkrati ne moreta obstajati, živeti v mesu (v grehu) in biti blizu Bogu, ni mogoče. Tukaj

pride na pomoč Sveti Duh. Bog nam ga je poslal, da nas skuša odvrniti od teme. Sveti Duh tako prebiva v nas. Na vsakem koraku nas vodi in spodbuja k poštenemu življenju, da živimo tako kot je prav. Je naš notranji glas, glas, ki ne neha delati. Včasih mu rečemo tudi vest. Če ne bi bilo vesti, človek kot tak ne bi več obstajal. Človek ima voljo, da svojega Svetega Duha v svojem telesu ne posluša. V tem primeru Sveti Duh ugaša, njegova moč slabi, dokler ga ne slišimo več. V tem primeru smo popolnoma podvrženi zlu in njegovi volji. Sveti Pavel razlaga to kot oblačila. Zavržite stara oblačila in oblecite nova. Oblecite novega človeka, da ne bo imel staro razumevanje. Novega človeka odlikuje osebnostna neokrnjenost. Upre se skušnjavi, da bi zavajal ali lagal. Novi človek se upre vsakršni skušnjavi, kraje, zagrenjenosti, zamere in zlu. Sveti Pavel vključuje še besedo ljubezen. Pravi, naj ljudje posnemajo Boga, kot bi bili njegovi otroci, ki posnemajo starše. Nadalje živite v ljubezni, kakor je Kristus ljubil nas in daroval sam sebe. Možje naj bodo do svojih žena ljubeči in žene naj bodo pokorne vodstvu svojemu možu. Otroci imajo nalogo, da so poslušni svojim staršem. To simbolizira trikotnik, kot je ljubeč odnos med Bogom, Jezusom in Svetim Duhom.

Ime in smisel, ko te Bog pokliče

Kaj je ime? Govorimo torej o osebah. Vsaka oseba ima svoje ime. Torej je ime pomembno. Ko smo dobili svoje ime, smo postali nekdo. Ime pokaže, da smo edinstvena oseba, ki ima svoje dostojanstvo, zgodovino, identiteto. Ime je pri vseh osebah, ne samo svetopisemskih, pomembna beseda. Ne gre samo za besedo, na katero se nek človek odzove, gre za besedo, ki človeka, ki ga označuje, bistveno zaznamuje.

Z imenom se v svetopisemskem izročilu vedno skuša pokazati eno od bistvenih lastnosti tistega, ki to ime nosi. Lahko tudi njegovo poslanstvo ali njegovo življenjsko pot. Tako nam razumevanje imena oseb odpira pot, kam moremo iti, da vstopimo v skrivnost bistva te osebe. V Svetem pismu najdemo veliko primerov, ko lahko iz pomena imena osebe zaznamo nekatere temeljne poudarke te osebe in njenega življenja, ter razumemo njegovo vlogo, tako znotraj njegovih konkretnih okoliščin, kot tudi odrešenjske zgodovine. Tako npr. Jezus po hebrejsko pomeni, Bog rešuje, kar je bilo tudi njegovo poslanstvo. Namen njegovega življenja. V tej luči lahko gledamo spremembo imena, kot zunanje znamenje za globoko notranjo spremembo nekega človeka. Kdor je brez imena, je brez identitete. Kakor, da ne obstaja. Po drugi strani imamo tudi spremembe na celo človeštvo. Imamo primere ko Bog vstopi v našo zgodovino. Lahko rečemo, da se zgodi vdor Boga, posredovanje za človeka, ga reši.

Tudi mi smo osebe z imenom. Na kakšen način zavzeti do Kristusa živ odnos? Lahko z imenom. Srečajmo se torej s Kristusom. Bog kliče po imenu. Kliče vsakogar, tudi mene po imenu. Poizkusimo in s svojim življenjem in odločanjem pokažemo nanj. Tudi drugi so z Jezusom vzpostavili različne odnose, in te odnose spoznavajo v svojih življenjskih situacijah in reakcijah, kako z življenjem odgovarjati na Jezusov nauk.

Ker je moje ime zapisano v nebesih, imam do nebes direkten pristop. Neposredno do prestola milosti. Prečudovito je, da me Jezus pozna po imenu. Ne znam si predstavljati, koliko človeških duš vidi hkrati, saj so pred njegovimi očmi vsi, živi, vidi tudi tiste, ki so že dolgo pokojni, in tiste, ki se bodo še rodili. Torej je védenje, da me pozna po imenu, pa tudi to, da ima preštete vse moje lase, osupljivo. A v tem se skriva še več kot to. Njegov klic je klic, ki mrtvega obudi k življenju. V petem poglavju evangelija po Janezu Jezus pravi. *»Resnično, resnično, povem vam: Pride ura in je že zdaj, ko bodo mrtvi slišali glas Božjega Sina, in kateri ga bodo slišali, bodo živeli. Kakor ima namreč Oče življenje v sebi, tako je dal tudi Sinu, da ima življenje v sebi.«* (Mt 25,26). Ko slišimo, kako nas kliče po imenu, ime je naša identiteta, ki nam jo On daje, nas vodi iz starega v novo.

Na zemlji smo obsojeni na preteklost, ki jo živimo. Obremenjeni smo s tem, da moramo poznati preteklost. Le tako lahko razrešujemo in nosimo bremena, ki so v nas samih v naših družinah in našem narodu. Vse to nas hromi, in klecemo pod težkim bremenom. Jezus nas pri tem pomaga, če del bremen odstopimo njemu. Se razbremenimo.

Epigenske raziskave nam odkrivajo dedni prenos travm v naslednje generacije. Vnuki in pravnuki lahko nosijo, ne samo v vedenjskem, ampak tudi v dednem zapisu stiske, ki so jih živeli njihovi predniki. Oni pa za to ne vedo in se s tem težko spoprijemajo. Njihovo vedenje o tem lahko pomaga razreševati te probleme. On pa nas vodi iz starega v novo, brez tega. Je naš pastir kateremu zaupamo. Kaj ni to nekaj čudovitega. Ko se odpremo in spustimo do sebe Boga, zaokroži neka celovitost življenja. Spoznanje, kaj se je zgodilo napačnega, povedati resnico, se soočiti s posledicami, popraviti krivico kolikor je to mogoče, in odpustiti. Ustvari se harmonija, ki je za nas in naše družine potrebna, in spoznamo smisel vsega.

Ta velika Božja resnica se nam zdi težko razumljiva, če si nebesa ali nebeška področja, kot razlaga Božja beseda, predstavljamo v materialnih dimenzijah. Potem se nam zdi povsem nemogoče, da smo na dveh mestih hkrati, saj nam dnevno doživljanje zelo jasno govori, da smo še na zemlji. Tako skoraj nezavestno nebesa pripišemo prihodnosti, svoje sedanje življenje pa namenimo zemlji. A nebeško področje ali nebesa niso stvar materialnega geografskega

področja, so preprosto druga dimenzija, ki je našim petim naravnim čutom zakrita. *»Nebeško kraljestvo je v duhu že tukaj, v nas!«* (Lk 17,21) Ta dimenzija je nadrejena materialnemu svetu, saj je nematerialno, Božji Duh po Božji Besedi, ustvarilo vidni in nevidni svet.

Novi nauk z oblastjo vodi v Božje kraljestvo

Na začetku Markovega evangelija spoznamo, kakšna je bila Jezusova beseda. Ljudje, ki so ga poslušali, so govorili. *»Strmeli so nad njegovim naukom, kajti učil jih je kakor nekdo, ki ima oblast, in ne kakor pismouki.«* (Mr 1,22). Že takoj nato nam evangelist poda kakšna moč je izhajala od Jezusa. *»V njihovi shodnici pa je bil prav tedaj človek z nečistim duhom in je zavpil: »Kaj imamo s teboj, Jezus Nazarečan? Si nas prišel pokončat? Vem, kdo si: Sveti, Božji. Jezus pa mu je zapovedal: Umolkni in pojdi iz njega. Nečisti duh ga je stresel, zavpil z močnim glasom in šel iz njega. Vsi so se tako začudili, da so razpravljali med seboj: Kaj je to? Nov nauk z oblastjo! Celo nečistim duhovom ukazuje in so mu pokorni.«* In glas o njem se je takoj razširil po vsej okolici Galileje.« (Mr 23-28). Nauk se je torej hitro širil po vsej pokrajini Galileji. Med sabo so ljudje razpravljali in govorili. Vsak sam je čutil to besedo v sebi, ki je vznemirjala in ni dala miru ljudem. Dotaknila se je njihovega najglobljega jaza v sebi. Tudi danes se ob takih spoznanjih, vedno znova sprašujemo, od kod take stvari prihajajo, da se tako globoko vtisnejo v našo dušo. Nihče med množico ni ostal ravnodušen. Če bi bilo to v današnjem času, bi verjetno vsi mediji na prvih straneh in na začetku oddaj to novico povzeli in jo posredovali gledalcem in poslušalcem. Še Slovenci imamo pregovor, ki pravi, da se dober glas širi v deveto vas.

V nadaljevanju evangelija po Marku beremo. *»Šel je od tam in prišel v svoj domači kraj. Spremljali so ga njegovi učenci. Ko je prišla sobota, je začel učiti v shodnici. Mnogi, ki so ga poslušali, so začudeni govorili: Od kod njemu to? Kakšna je ta modrost, ki mu je dana? In kakšna mogočna dela se godijo po njegovih rokah! Ali ni to tisti tesar, sin Marije in brat Jakoba, Jozéja, Juda in Simona? Mar njegove sestre niso tu, pri nas? In spotikali so se nad njim. Jezus pa jim je govoril: Prerok ni brez časti, razen v domačem kraju, pri svojih sorodnikih in v svoji hiši. In ni mogel tam storiti nobenega mogočnega dela, samo na nekaj bolnikov je položil roke in jih ozdravil. In čudil se je njihovi neveri.«* (Mr 6,1-6). Tukaj spoznamo, da je Jezusova oblast mnogo več kot biti zdravnik ali predavatelj. Moč se širi od Boga. Njegova izvorna moč se širi iz njegove povezanosti z Očetom. Njegove besede in dejanja nam pokažejo popolno svobodo in skrivnost njegove osebe. Vse skupaj, pa nam osvetljuje Božje kraljestvo. Pelje nas v to smer. Njegov nauk tako sili ljudi, da spoznavajo to kraljestvo, ki nima nič skupnega z zemeljskim kraljestvom, ampak je nad njim. Je v drugem prostoru in času. Ni navezano na današnji svet.

Vendar v današnjem svetu demonstrirano, kot tisto, za kar se spleča biti človek po Božji volji. Biti Božji otrok. Pripadati Jezusu in mu služiti ter si tako odpreti vrata za sobivanje z njim.

Jezusov govor na množico ves čas poudarja temeljno nit. Želi povedati, kdo sem. V tem vidi uspeh svojega oznanjevanja. Če bi možice spoznale, da je Jezus Maziljeni, potem bi bilo nadaljnje delo veliko lažje, vendar so oči in srca ljudi zastrte. Tega v veliki večini ne vidijo. Redki so tisti, ki to spoznajo. V večini se seveda potuhnejo in ne dajo vedeti, da so se jim oči odprle. Lahko se postavimo v kožo teh prebivalcev Galileje. Verjetno so takoj potokli take ljudi, besedno in fizično, če so le odprli usta, da zagovarjajo tako idejo. Tudi danes je ravno tako. Kdo se upa v javnosti spregovoriti o Jezusovem nauku. Iz lastnih izkušenj vem, da se ti najprej smeji, nakar sramotenje preide v izrazito sovrašstvo do vsega, kar si in kar delaš. Počasi se te ljudje začno izogibati in za tabo grdo govorijo in se pri tem nekateri celo zabavajo. Sam zgubljaš stik z družbo, s prijatelji, sodelavci in znanci. Dogaja se, da te nekateri čisto izločijo iz družbe. Na tnalu pa ostane lahko tudi tvoja služba, saj si zato osovražen pri svojih nadrejenih. Naivnost, s katero se soočijo ljudje, ki izključujejo druge, se zato samo širi in ne pojenja, niti ob več kot očitnih argumentih. Da se to utiša, se lahko poslužuje najbolj skrajnih metod, kot so laži, podtikanja, kraje in podobno. Kristjan, pa ima na razpolago resnico, delavnost in poštenost. V današnjem svetu, pa to ni na prvem mestu po lestvici vrednot. Zato se kristjani znajdejo v spirali težav in nadlog, ki so vedno večje in nerešljive. Zato tudi oni zgubljajo vero in se jim megli cilj do Božjega kraljestva. Ravno to, pa je cilj takih ljudi, ki se te tako lotijo in so prepričani, da imajo prav. Imaš pri tem dve možnosti, da vztrajaš pri svojih načelih in zagovarjaš to, kar se ti zdi prav. Druga pa je, da se predaš in se sam izključiš iz družbe. V tem primeru si poraženec in to plačaš s slabo službo, drugorazrednostjo in splošno odrinjenostjo. Obdržiš lahko svojo vero, zaupanje v Jezusa. Če ti to da dovolj energije, se lahko ponovno upiraš taki naivni družbi. Pri tem se moraš pa zavedati, da ti ob strani vedno stoji Jezus in kot notranje vodilo Sveti Duh. Upanje nam daje, da je vedno več pokončnih ljudi, takih ljudi, ki jim pravimo, da imajo hrbtenico. Družba pa si takih ljudi ne želi in konflikt gre dalje, z nezmanjšano močjo.

Božje kraljestvo doseže izpolnitev na križu

Na križu je napisano, Judovski kralj (INRI). Do tu je prišel človek v svojem poznavanju svojega okolja in celega sveta. S tem se vsa njegova zgodba smeši in postane predmet odvečnosti. Njegovo telo se sesuje v službi Božji in služenju Bogu in za Boga. Tukaj se pokaže vsa brutalnost in radikalnost služenja Najvišjemu. Po tej poti so šli mnogi njegovi najtesnejši sledilci. Mnogi so postali svetniki. Miselnost človeškega političnega delovanja, pa je

popolnoma nasprotna. Le ta je nepopolna za končno odrešenje. Po Marku lahko beremo. »*Dajte cesarju kar je cesarjevega in Bogu kar je Božjega.*« (Mr 12,17). Ali je lahko cesar enak po pravičnosti Jezusu? Težko, ker ni popoln. Lahko teži k temu in v svojem kraljestvu poizkuša najti pot do Božjega kraljestva. Nad Božjo ljubeznijo ni ničesar in nikogar več. Zato je Božje kraljestvo brez konkurence do kogarkoli. Zato ima tudi nalogo, da je v službi majhnih, zatiranih in ubogih, saj se skozi njih reflektira samo bistvo in namen le tega. Ljubezen zaobjema tisto, kar politično človeško ne more. Ljubezen se tako loči od greha. Ni več dosegljivo za Satana in njegova dela. Le ta, lahko uspevajo v človeškem kraljestvu, kjer ni absolutnega najvišjega dejanja.

Postava in Jezusov nauk

V Svetem pismu se srečamo tudi z razmerjem med zakoni, ki so veljali v času Jezusovega delovanja in sporočilom, ki ga je oznanjal Jezus. Če pogledamo površno, je Jezusov nauk res nekaj novega in nezdržljivega z Mojzesovo postavo. Zato izrecno Jezus govori o povezavi med pogledoma, ki sta razburjala predvsem tedanjo visoko družbo. O postavi pravi. »*Ne mislite, da sem prišel razvezat postavo ali preroke; ne razvezat, temveč dopolnit sem jih prišel. Resnično, povem vam: Dokler ne preideta nebo in zemlja, ne bo prešla niti ena črka ali ena črtica postave, dokler se vse ne zgodi. Kdor bo torej kršil eno od teh, pa čeprav najmanjših zapovedi in bo tako ljudi učil, bo najmanjši v nebeškem kraljestvu. Kdor pa jih bo izpolnjeval in učil, bo imenovan velik v nebeškem kraljestvu. Kajti povem vam: Če vaša pravičnost ne bo večja kakor pravičnost pismoukov in farizejev, nikakor ne pridete v nebeško kraljestvo*« (Mt 5, 17-20). Postavlja se vprašanje, zakaj se je takratna družba tako postavila proti dopolnilom ali nadgradnji zakonov s časa Mojzesa. Počutili so se ogrožene. Njihov nauk je doživljal spremembe, na katere niso bili pripravljene. Niso imeli odgovora. Bali so se za svoj obstoj v družbi. Ogrožena je bila njihova bodočnost. Podobno je v današnjem svetu. Ljudje na položajih se najbolj radikalno odzovejo takrat, ko se ne čutijo več varne. Ko se jih oprime strah. Strah pa je najmočnejše čustvo, ki vpliva duševno na človeka. V normalnih pogojih nam strah rešuje življenje in zdravje, kar je pozitivno. Spet drugje, pa je destruktivno in nam povzroča glavobole. Ali je Jezusov nauk, med ubogimi in revnimi, bolnimi in tistimi na robu družbe povzročal skrbi. Odgovor je ne, jih je pa tolažil in jim vlival upanja za naprej. Podobno danes doživljamo ob romanjih na svete kraje. Najbolj se to vidi na Božji poti v Lurd. Celo mesto je nekako podobno Božjemu kraljestvu. Zato se, tudi verniki, ki se vračajo domov počutijo sprejete in potolažene. Kaj bi šele bilo, če bi tako sprejetost doživljali v svojem domačem okolju. Kako lažje bi bilo za

take ljudi, da so vpeti v pozitiven del družbe. Družbe, ki si želi med sabo postaviti Božje kraljestvo.

Izpoved vere

Janez Krstnik, pokaže na »Božje Jagnje«. ³ »*Takrat postane Jezusov prvi učenec*«. Nastajati začne skupnost učencev. Gredo za njim, ker jih Jezus vznemirja. Jezus pa je svoje učence sam poklical: »*Hodi za menoj!*« (Mr 1,17; Jn 1,43). Poklic je stvar Boga, ne človeka. Človek lahko nanj samo odgovori. Tudi Jezusovi učenci so odgovorili na Jezusov klic. »*Rabi, kar v prevodu pomeni učitelj, kje stanuješ?*« (Jn 1,38). Kakšen je Jezusov učenec? Na to odgovori Janez v svojem evangeliju. Zanj je to, podoba popolnega Jezusovega učenca. Ali lahko postanemo tudi mi takšni učenci? Odvisno je od nas, kako si izberemo pot. Simon Peter je imel enake dileme. Rastel je in padal, zašel in se vrnil na pravo pot. Toda nikoli ni nehal iskati svojega učitelja. Vedno znova na preizkušnji, vedno znova se je moral odločati ali bo tak kot učenec, ki ga je Jezus ljubil, ali bo šel po drugi poti Juda Iškarijota. Tudi mi, kot Simon Peter vstopamo v odnos do Jezusa. Kako je to bolj ali manj uspevalo Simonu Petru nam pokaže Janezov evangelij. Toda, kako nam uspeva, kje lahko to vidimo? Kje je moj evangelij. Kako se moj pogled sklada z Božjim in kako odgovarjam na njegov klic. Tukaj je še ena prispodoba luč in tema. Če hodim k Jezusu hodim k luči in vem kam stopam, ker je pot pred menoj osvetljena, drugače se v temi spotikam, možnost da zaidem, se izgubim. Ne izpolnim tistega, kar Jezus pričakuje od mene. Ime Juda pomeni, pohvaljen. Tudi Juda ne izpolni tistega, zaradi česar je bil poslan. Pokaže na Boga in ga zavrne. Reče, ne.

Jezus je tedaj rekel dvanajsterim: »Ali hočete tudi vi oditi?« Simon Peter mu je odvrnil: »Gospod, h komu naj gremo? Besede večnega življenja imaš in mi trdno verujemo in vemo, da si ti Sveti, Božji« (Jn 6,67-69).

³Marko R. (2020). Svetopisemske osebnosti nove zaveze. Skripta, 3. dopolnjena različica

Peter je Skala samo, ko izpoveduje vero, samo v povezavi s Kristusom. Sicer je pesek, ki ga vsak vihar odnese. To bomo sprevideli posebno v evangelijih pasijona. S šestim poglavjem je Peter postavljen, kot primer poti vere, ki naj bi jo opravil Jezusov učenec. Imamo lep primer poti spoznavanja dveh učencev v Emavs. Vzorec Jezusovega učenca je tisti, ki mora ob Jezusovih znamenjih prečiščevati svojo podobo Jezusa Kristusa, podobo, ki je temeljna za njegovo vero. Poleg tega Peter odgovarja samostojno, a vendar v imenu skupnosti. Vsak učenec mora izpovedati vero sam, plod lastne odločitve, ki pa je vera skupnosti. Vedno znova je potrebno izpovedovati vero, da pridemo do trdne, skalnate vere, in pot je dolga. Učenec je namreč vedno na poti med, učencem, ki ga je Jezus ljubil in med hudičem in se nagiba k enemu ali drugemu, in sicer na podlagi tega, kakšna je njegova pogled Kristusa: kot kralj ali kot kruh, kot vladajoči ali kot služėči. Pojavi se kriza vere. Spoznamo preskok, ki ga naredi Jezus, pogoj za duhovno življenje je vera vanj. Jezus je torej BoŹji Sin. Kdo je Mesija? Vera tako postane tudi odločitev, odgovor na dar Boga, ki se pokaŹe v zastonskem kruhu, odgovor na Boga, ki se daje, v nasprotju s prepričanjem o močnem Bogu, Mesiju, ki bo znova vzpostavil judovsko kraljestvo. Jezus se skozi celotno poglavje vedno znova odpoveduje podobi kralja, ki daje kruh, in se istoveti s kruhom, ki daje svoje življenje. To je tudi temeljna dilema in odločitev učenca. Kajti učenec ni večji od svojega učitelja in vsak, kdor izpove vero v Kristusa, ki je kruh, ki se daje, mora iti po isti poti, mora tudi sam tako živeti. Peter pa se upira. TeŹko rečemo, da je s tem upiranjem Źelel pokazati spoštovanje do Jezusa. Gre za njegovo tipično človeško reakcijo, ki odrešenja noče videti kot poniŹanje, temveč kot triumf. On noče videti Boga kot trpečega služabnika. Sprejetje takšne podobe Kristusa kot služabnika je zato tako teŹko, ker mora učenec vedno delati enako kot učitelj. DolŹan je to početi, če se Źrtvuje in sluŹi učitelj, mora sluŹiti in se Źrtvovati tudi učenec. Sicer to pač ni njegov učenec. Zato se Peter upira, zato noče takega Mesija. Ker se nam takšna podoba ljubezni upira.

Sv. Gregor Veliki se sprašuje. Zakaj je Gospod po vstajenju, medtem ko so se učenci trudili na morju, ostal na obali? Vode namreč predstavljajo sedanje življenje, ki je vedno razburkano zaradi dogodkov in zaradi valov našega pokvarljivega stanja. Trdnost obale pa je podoba večnega miru. Tedaj so bili učenci še sredi velikih valov umrljivosti življenja. Zaradi tega so se namreč trudili. Medtem, ko pa naš Odrešenik ni bil več podvrŹen pokvarljivosti mesa, in zato torej stoji po vstajenju na obali. Kot da bi govoril svojim učencem. Nisem več z vami na morju, saj me ne zalivajo več razburkani valovi življenja. Tudi besede, vrzite mreŹo na desno stran čolna in boste našli. V drugem ulovu, za katerega ni bilo rečeno, na katero stran vreči mreŹo, je predstavljen klic Cerkve za ta svet, naj sprejme skupaj tako dobre kot hudobne. Med ribolovom,

ki ga opisuje Luka, so se mreže zaradi velike količine rib trgale, saj na tem svetu izpovedujejo vero skupaj z izbranimi tudi pokvarjeni. Medtem, ko so tudi pri tem drugem ulovu tudi velike ribe, a se zaradi njih mreža ne trga. To pa zato, ker sveta Cerkev izvoljenih počiva v popolnem miru svojega Stvarnika, saj ni več podvržena trganju.

Dolg ljubezni

Ljudje nočejo biti dolžniki, da ne bi imeli obveze. Pavel pa govori o dolgu ljubezni. Tudi če vse poravnajo, ostane še dolg medsebojne ljubezni. Kristus vidi v tem pomen zapovedi in postave. Trudil se bom graditi življenje v ljubezni, da bom sprejel Božjo ljubezen in jo delil drugim. Gospod, hvala, ker me učiš, da sem dolžnik ljubezni in vedno znova vstopam v darovanje.

Odrešenje

Ob Jezusovem rojstvu so angeli oznanili, da se je rodil odrešenik. Se pravi, da se je Jezus rodil zato, da nam prinese odrešenje. Veliko kristjanov ne razume besede odrešenje. Tudi ko bi jih povprašali, bi dobili različne odgovore. Povedati o odrešenju je tudi težko. Evangeliji nam povedo, da je odrešenje lažja pot, kot prejeti osebno kazen za greh. Janez je opisal Jezusa kot Božje jagnje, ki odvzema greh sveta. Če ljudje ne poznajo Jezusa, ne poznajo v njem odrešenika. Kako se potem odrešijo. Tudi Jezus ni nikoli povedal, kako bo odrešenje izpeljal. Tudi njegovim učencem tega ni povedal. Psalmist je zapisal. *»Spomnil se je svoje dobrote in zvestobe za Izraelovo hišo. Vsi konci zemlje so videli odrešenje našega Boga«* (Ps 98,3).

Jezus se je torej sam predstavil, kot vrata v novo življenje. Krivdo vseh nas si je naložil na svoje rame. Če danes na ulici vprašaš ljudi, ali iščejo odrešenje in ali hočejo biti odrešeni, se ti bodo čudili. Odrešenje je za večino ljudi zastarela beseda, ki je niso slišali od mladih dni, ker diši po verouku in župnikih. Ti ljudje potem v svojem življenju počenjajo stvari, ki so močno podobne verskim odrešenjskim vzorcem. Odrešenjski vzorec nam pričajo o človeku, ki išče svojega Boga. Človek ne more, da ne bi sam sebe zaznaval kot neodrešenega. Pri tem se trudi in si dopoveduje, da ne potrebuje nobenega Jezusa. A tudi potem, ko je odpravil Boga, in je sam sebi dovolj, tudi potem, ko je odpravil greh, in mu je vse dovoljeno, tudi potem, ko se ne boji več hudiča, češ da ga ni, še vedno na koncu poti nanj čaka smrt. Pred njenim hladnim dihom se bo vrnil na začetek in si vsa nekoč že odpravljena vprašanja ponovil. Kdo sem? Zakaj moram trpeti in umreti, kdo me lahko reši? Sodobni evropski človek vsekakor ima močne predsodke pred odrešenjskimi ponudbami velikih religij, vendar njegovo pričakujoče srce potihoma še bije v pričakovanju prihoda, njegovo pripravljajoče srce še pričakuje vstajenje. Človek vedno znova odpira vrata Kristusu, ne bo pa priznal, da to dela.

Naivna družba

Ljudje so našli upanje v Gospodu. Našli so svoj smisel za življenje. »A taki ljudje se borijo z nenaklonjenim svetom.«⁴ Kakšen je ta svet? To je multikulturni in kosmopolitanski svet prepojen z zlom. To je svet, ki se utaplja v nesreči in trpljenju, ki ga povzroča zlo. »Žalost, ki spremlja te ljudi, je neusklajenost s zlom, je upiranje in mrtvačenje proti temu, kar delajo vsi. To kar delajo vsi, se posamezniku vsiljuje kot vedenjski vzorec.«⁵ Kot to naj bo tvoja nadaljna pot. Svet zla pa takega upiranja ne prenaša. Hoče, da posameznik s tem svetom sodeluje. Vse, kar se upira, je kot skale v bistri reki, ki vrtnčijo vodo, a se ne premaknejo. Takšna žalost je moteča in nevarna, ker se upira mrtvičenju vesti. Žalostni trpijo preganjanje zaradi pravice in iskrenosti. Papež Frančišek pravi, da bodo žalostni potolaženi. Preganjani bodo dobili Božje kraljestvo. Pod varstvom Vsemogočnega bodo našli zavetje in bodo varni v njegovi ljubezni.

Zlo preplavlja naš planet. Naša družba nima več zdravih moči in tone pod vodo, kamor jo vleče hudič. Hudič je vsepovsod. Najdemo ga v vsaki špranji, na vsakem koraku. Glede na povečanje števila sredstev, s katerimi se danes povzroča zlo, lahko trdimo, da je danes več hudiča, kot ga je bilo v preteklosti. Zahodni ateizem in vzhodni komunizem se širi in goltata dobro, preizkušeno ter se tako širita. Nastaja velika praznina, ki je Jezusov nauk ne more napolniti, ker ga v ljudeh enostavno ni več. Jezus ne obstaja. Je v grobu. Krščanstvo izginja iz naše dežele kot sneg, ki kopni na vrhu gore. Tega skoraj ne opazimo več. Sploh na to ne reagiramo, kot da tega ne vidimo. Slavna katoliška tradicija, ki je postavila na noge zdajšnjo Evropo, izginja v poplavi drugih ver, simbolov, združenj, skupin in idej.

Ni naključje, da je prav Jezusova mati Marija tako dejavna po vsem svetu. Začelo se je v Franciji v Parizu, pa Lurdu, La Salette in Međugorju, Kibehu, Italiji, Sloveniji, na Portugalskem.

⁴ Amorth, G., Roberto I. Z. (2012). *Piu forti del male*. Cimisello Balsamo (Mi) Italia: San Paolo edizioni.

⁵ Prav tam

Problem današnje slovenske družbe je, da so v Sloveniji še vedno prisotni miselni vzorci, ki jih je večina Evrope že zdavnaj poslala na smetišče zgodovine, oziroma jih ni nikoli priznala. Domnevne ali dejanske politične nasprotnike, se ne obravnava kot politične tekmece, ampak kot sovražnike. Uveljavlja se jezik Golega otoka in praksa popolnega izničenja človeka. Normalno je, da se z nekom ne strinjaš, da pa mu ob tem vzameš osnovne attribute človeka in državljana in svetost življenja, ter ga obravnavaš na način, ki dopušča le še njegovo popolno moralno diskvalifikacijo, ki ji lahko sledi le še eksistenčna ali celo fizična likvidacija, pa je zaskrbljujoče.

Družba se od takih nazorov in dejanj ne diferencira. Opozarjanje na razmere, v katerih živimo ni histerija, ampak opozarjanje na realnost, v kateri živimo.

*»V našem okolju hudič nemoteno in svobodno deluje.«*⁶ Tudi, če njegovo delovanje odkrijemo in ga obsodimo, se zmuzne skozi glavna vrata. Tako je zvit, da ne zbeži več skozi stranska. Družba ga ne obsoja več. Z njim živi kot v nekakšni skupnosti, simbiozi. *»Hudič si je ustvaril mehanizme, ki diskreditirajo ali uničijo vsako razmišljanje, ki bi postavilo pod vprašaj njega kot izvir nesreče in trpljenja.«*⁷ Bolj so krivi duhovniki pedofili, pa čeprav so obtožnice brez tehtnih dokazov. V svetu je dobro odrinjeno na marginalno, je označeno kot politično nekorektno ali pol resnica. Ni več prva opcija. Medtem, ko se zlo sprejema, kot nekaj naprednega, novega za družbo popolnoma sprejemljivega. To naj bo pridobitev novih časov in svobode. Pa svoboda je res nekaj, kar je absolutno dobro, kaj ne.

Obramba pred zlom je največja potreba vsakega človeka. Pred njim se mora braniti tudi Cerkev. Ni naključje, da je v Cerkvi veliko zla. Zlo je živo in dejavno, duhovno in perverzno, je kruta resničnost. Zlo je skrivnostni strah v posamezniku. Take ljudi zaznamo, ker se stalno nekaj ali nekoga bojijo. Niso več samostojni in pokončni. Begajo med nepomembnimi stvarmi tega sveta. Hudič je skrivnostni sovražnik, ki seje zmoto, kaos in nesrečo v zgodovino človeštva. Hudič je prekril zemljo. Ga je toliko, če bi ga videli, bi zatemnil sonce. Ker ni več Boga, kjer se zanika njegov obstoj, kjer brezoblična laž zmaguje proti očitni resnici, kjer hladen in krut egoizem duši ljubezen, tam je hudiča vedno več in zmeraj bolj si širi svoje delovanje, v podjetjih, v družinah, povsod tam, kjer ljudje ne poznajo več imena Bog.

⁶ Amorth, G., Roberto I. Z. (2012). *Piu forti del male*. Cimisello Balsamo (Mi) Italia: San Paolo edizioni.

⁷ Prav tam..

Pravzaprav Boga ne potrebujejo več. Našli so si svoj nadomestek. Mojzes je videl zlato tele. Ti ljudje pa ne vidijo ne teleta, ne da so sami postali to isto. Janez v novi zavezi pravi.

»Vemo, da nihče, ki je rojen iz Boga, ne greši, ampak ga iz Boga rojeni varuje in hudič se ga ne dotakne. Mi vemo, da smo od Boga in da ves svet tiči v zlu. Vemo, da je Božji Sin prišel in nam dal razum, da spoznavamo Resničnega. V Resničnem tudi smo, v njegovem Sinu Jezusu Kristusu. On je resnični Bog in večno življenje. Otroci, varujte se malikov« (1 Jan 5, 18-21).

Ko tema prekrije luč

»Neftalijevo in Zabulonovo ljudstvo je sedelo v temi. Temne misli in temna čustva. Veliko težav in stisk. Veliko bolnikov, ki so jih mučile različne bolezni. Obsedeni, hromi, božjastni. Tema v telesu in duši. Tema vere.«⁸ Ljudstvo je sedelo v temi. Ko je Herod veliki zaprl Janeza Krstnika, je Jezus zapustil Nazaret in se nastanil v Galileji. Prerok Izaija je napovedal, da bo ljudstvo, ki je sedelo v temi, zagledalo veliko luč. V Galileji je Jezus klical, naj se ljudje spreobrnejo. Najprej spreobrnjenje, vera. Zaupanje in vera v Boga. Potem zdravljenje. Prinesli so k njemu vse bolnike, ki so jih mučile različne bolezni in nadloge, tudi obsedene, božjastne in hrome, in jih je ozdravil.

Leta 2014 nisem mogel več. Uspešen in ustvarjalni človek sem bil. Izobražen in avtor mnogih službenih projektov. Vse se je ustavilo. Ne morem več delati. Po stopnicah v prvo nadstropje sem komaj prišel. Tema je zasegla moje življenje. Na polici so se kopičila zdravila. Kako naprej. Vendar nisem edini, ki je tožil za to boleznijo. Veliko jih je. Mi smo ljudstvo, ki sedi v temi. Tema je zasegla misli, čustva in telo mnogih ljudi, tako kot meni. Sodobniki se zadovoljujejo s približki. Ne verjamejo, da obstaja resnica. Človek sam ustvarja resnico. Domišlja si. Ugibanja postanejo znanstvene razlage življenja. To je tema. Bog in božji svet pa sta daleč. Izgubili smo kompas. Stik z resničnostjo. Včasih smo v svetlobi, včasih v temi. Vsak pozna dneve teme. Tudi ljudje v svetosti. Taki dnevi tarejo dušo, jo potisnejo k tlom. Dušijo željo po Božjem. So dnevi, ko duša dvomi, ne zaupa, ne verjame. Hoče utišati glas Boga v sebi. Takrat doživlja, da je zapuščena, osamljena, nemočna; da je njena pot zabloda, njene misli utvara. To je duhovna potrtoost. Otemnelost duše. Mistiki opozarjajo, da mislim, ki prihajajo iz teme, ne zaupajmo.⁹ *»Ne zaupajte črvu zla, ki kljuje bolečino dvoma v vas.«*

⁸ Silvo, Š. Pridobljeno iz. <http://silvo-sinkovec.rkc.si/>

⁹ Prav tam.

Zlo prikazuje dogodke v napačni luči, napačne misli se vam usidrajo v možgane, in realnost izginja. Napačna pot ostane kot edina opcija, ki se je ne zavedamo, da ni prava. Molitev nam da drugo pot, rešilno pot, ki jo takrat ne vidimo. Toda kaj, ko tema želi popolnoma udušiti molitev. V takšnih dneh niti ustnic ne morem odpirati. Nekaj mi ne da, da bi molil. V takšnih dneh komaj zmoremo moliti. Zlo nas odvrča od misli usmerjenih k Bogu. Zlo odvrča od molitve, od vere, od zaupanja, od ljubezni. Poiščimo sveto mesto, pokleknimo pred oltar in poprosimo naj se tema in zlo odmakneta od nas. Poprosimo z vsem srcem in globoko željo. Bog bo slišal. Danes mnogi ne zmorejo moliti. Niso v stanju. Tema je prevelika, potrebujejo pomoč. Postanimo molivci in poprosimo priprošnjika za vse, ki ne znajo ali ne zmorejo moliti. Molimo. Očenaš in še en očenaš. In Zdrava Marija. Naj jih bo veliko. Tudi danes. Bodimo prinašalci luči in svetosti. Prosimo, Gospod, naj vsakemu človeku, ki sedi v temi, zasije luč.

Človek čistega srca

Pošten človek je človek čistega srca. Filip je našel Jezusovo domovanje. Bil je pri njem in se navdušil. Takoj je pridobil Natanaela. Ko Jezus zagleda Natanaela, je v njem prepoznal čisto srce. Rekel mu je, pravi Izraelec, v katerem ni zvijače. Človek, v katerem ni zvijače. Človek čistega srca. Pošten človek. Kaj lepšega bi lahko slišal Natanael o sebi. Kako veseli bi bili, da bi to slišali o sami sebi. Koliko ljudi nam je to povedalo. Koliko je danes poštenih ljudi. Če gledamo in beremo novice bolj malo. Kako se je zapletla slovenska družba, saj ne znamo več govoriti. Da morajo upokojenci dajati svoj denar vnukom, ki so nezaposleni. Nezaslišano, tako je. Ali je to pošteno? Kjer je manj blagoslova, je več lova. Lovimo srečo. Vsak dan jo lovimo z denarjem, dogovori, mobijem, internetom, televizijo, igrami na srečo, mamili, depresivi, tabletami. Pravijo, da je ta pojav toliko razširjen, ker nimamo več vzgoje in občutka za družino. Zadnje generacije niso bile več vzgojene za ljubezen v družini. Kar vedo o ljubezni, so dobile od sredstev javnega obveščanja. Ko sem bil v šoli, so mi govorili, da je vera opij za ljudstvo. V iskanju svobode, ki potem nikoli ni prišla, smo zavrgli tabuje. Širila se je podoba sodobnega človeka. Moškega in ženske, saj sedaj itak ni važno, lahko je tudi obratno. Zdi se mi, da je svet postavljen na glavo. Nekdo je rekel, da je še huje, kot da bi nogavico znotraj navzven obrnil. Posledice so katastrofalne in otroci so na najnižji ravni in vse to vsrkajo v sebe. Isto logiko zaznavamo med znanimi in slavnimi osebnostmi, politiki in glasbeniki. Delaj kar hočeš, ubij kristjana, najdi poleno in ga vrzi kristjanu pod noge, zaslužni bližnjega, z vsem kar imaš na voljo. Uničiti hočemo heteroseksualne družine in jih nadomestiti s homoseksualnimi. To postaja kraj tragedij, če ne drugega za otroke, ki se tam znajdejo. Leon Veliki je dejal: »Spomni se kristjan svojega dostojanstva.«

Dedje pa so prosili za božje varstvo. Torej, raje prosimo za božje varstvo, kot da lovimo srečo. Božje varstvo nas obvaruje zlih misli, naklepov in poželenj. Zato, stojmo vzravnano in hodimo pokončno sredi vsakdana. Ne zlomimo se ob prvi preizkušnji. Vera naj bo naš temeljni kamen. Na njem gradimo svoj svet. Varujmo svoj svet pred napadi zla z molitvijo. Blagoslavljammo z besedami in s sveto vodo. Blagoslavljammo hrano pred vsakim obrokom. Pokadimo svoj dom z blagoslovljenimi kadili. Pokadimo svojo pisarno, pojdimo v sosedovo in tudi tam to naredimo. Se vam to zdi vraževerno, tradicionalno, kulturno. Zastarelo izročilo naših dedov. Blagoslovljena voda, olje, sol, kadilo, so orožja boja proti zlu. So zaščita, ki zlu poreže krila. Kjer so blagoslovljeni križ in sveta orodja, zlo izgublja na svoji moči. Zato blagoslavljammo hrano, domove, pisarne, objekte, ljudi. Pripravimo oglje, kadilo in blagoslovljeno vodo. Potem pojdimo po hiši ali stanovanju in med molitvijo blagoslovimo vse prostore. Prosimo za božje varstvo.

Srce je treba varovati. Srce je čisto, ko je povezano z resnico, z dobroto, z Bogom. In ni čisto, ko se umaže: z lažjo, s krivico, z mislimi, ki vodijo v greh in nepoštenost. Kako moderno je danes človeka umazati. Srce je potrebno varovati. Tako, kot je potrebno varovati svoj dom, prostor, v katerem bivamo. Skušnjav je vse polno. Zlo nikoli ne počiva. Vsakega človeka obiskuje in se vanj zaganja. Vedno znova in znova. Sv. Ignacij nam je zapustil jasna pravila o razločevanju duhov. Da ločimo zdrave, božje misli, od nezdravih, zlih, ki nam jih ponuja sovražnik človeške narave. Kdor želi ohranjati srce čisto, se mora spoprijeti z zlom. Varovati svoj svet, ki ga gradi na veri, pred vdori in napadi zla. Tako omili delovanje zla. In dovoli luči, da v večji meri vstopa v srce. Človek čistega srca varuje svoje srce, svoj dom in svoje bližnje. In prosi, Gospod, varuj naš dom, vse ki tu prebivamo, vse, ki k nam prihajajo. Varuj vsak naš odhod in prihod.

Sreča še vedno obstaja

¹⁰ »Življenje je lepo, življenje je težko. Življenje nas obdarja s svojimi darovi, sposobnostmi, zmožnostmi.«

¹⁰ Silvo, Š. Pridobljeno iz. <http://silvo-sinkovec.rkc.si/>

Življenje nas omejuje na nekaj drobnih stvari. Življenje in izkušnje ljudje tako različno doživljamo. Mladost, moč, razposajenost, igrivost, navdušenje, zalet, dobro delo prinašajo veselje srca. Bolezen, preizkušnje, socialna prikrajšanost ali izločenost, etiketiranje, podcenjevanje, poniževanje vseh vrst pa prinašajo občutek teže in nemoči. Veselje in nemoč. Ko smo nemočni ne moremo biti veseli. Ko nekaj zmoremo smo zadovoljni in ponosni.

Sodobna družba je zelo organizirana. ¹¹ »Demokracija, naj bi omogočala, da bi čim več ljudi sodelovalo pri upravljanju in odločanju o skupnih ciljih in načrtih, da bi čim več ljudi soustvarjalo skupni dom.« Žal je vse preveč ljudi izključenih. Nemočni so, ne sodelujejo več v pogovorih in odločitvah. Tudi pri nas. Vse bolj. Politika nima več zaupanja. Zato se v sodobni družbi krepi klic po civilni pobudi. Ljudje želijo, da sami, urejajo življenje. Čim manj države in politike. Kako dobrodošla je ta pobuda? Tudi pri nas. Človek ni zaspal, ni se predal, ni obupal, ni se umaknil, človek se je odločil, da se bori.

¹² »Prostovoljstvo pridobiva na vrednosti in pomembnosti zaradi svoje zastojnosti in pronicljivosti.« Prostovoljec je človek, ki zaznava potrebe drugih okoli sebe in na spoštljiv način pristopa, sodeluje, pomaga in ureja. Prostovoljec je človek kulture, duha in srca. Prostovoljec ne more biti človek, ki laže, zavaja, ki uveljavlja sebe ali išče korist zase. S tem ubije v sebi resnico, izgubi svoje bistvo. Prostovoljstvo je zato popravek (korekcija) sodobne, potrošniške in manipulativne družbe. Je tehnolog, ki popravlja in korigira samo družbo. Po eni strani je zaželen tako dolgo, kot je tiho. Če na to opozarja se spremeni v nergača. Prostovoljci vzdržujejo in krepijo človeške vrednote. Oblikujejo skupnost, ki skrbi za druge, služi, prestopa ovire rasnih, nacionalnih, socialnih in drugih razlik in predsodkov, razvija svoje sposobnosti in veščine, omogoča drugim, da sodelujejo pri reševanju svojih stisk in tako postajajo bolj samostojni, učijo se odgovornosti, imajo možnost dodatnega izobraževanja, pridobiva izkušnje in veščine. Prostovoljstvo potem postane radost, da smo ljudje, hvaležnost za vse, s čimer smo obdarjeni in kar lahko naprej podarjamo. Več kot 10 let prostovoljstva na Karitas, mi to več kot potrjujeta.

¹¹ Silvo, Š. Pridobljeno iz: <http://silvo-sinkovec.rkc.si/>

¹² Prav tam.

Čas, v katerem smo se znašli, nas kliče k premisleku. Zakaj na svetu prevladujejo krivica, izkoriščanje in zatiranje. Kaj lahko naredim, jaz, mali človek, ko se oblast, denar in moč vedno bolj koncentrirajo v rokah peščice brezobzirnih in brezvestnih ljudi. Kje so vzroki za vse to. In, ali obstaja kakšen izhod iz tega, kakšen pogled ali način življenja, ki bi nekako ubežal iz mračnih spletk brezčutnih tržnih interesov in politične igre moči.

Presenetljivo je, da o teh nadvse sodobnih problemih na svoj način govorijo starodavni spisi, ki so bili zbrani v zbirko. Ko jih beremo ugotavljamo, da so se podobna vprašanja pojavila že zdavnaj, in odkrivamo daljnosežne odgovore, ki jih ne bi pričakovali. Posebej v našem prostoru, ki je zgodovinsko obremenjen z različnimi delitvami, bo morda presenetilo dejstvo, da starodavni spisi o teh stvareh govorijo tako neposredno in nedvoumno.

Skrita resnica

Za besedila je značilen realističen pogled na svet, ki opaža, da so harmonični med človeški odnosi prej izjema kot pravilo. Kot glavni vir sovraštva in vsakršnega zla je vedno znova spoznana človeška želja, oziroma človeško poželenje. S tem so mišljene sebične želje, stremjenja in načrti, s katerimi se poistovetimo in ki nam pomenijo smisel življenja. Predmet takega poželenja je povsem konkreten, denar, vztrajanje na položajih, slava, pogosto pa gre za bolj vzvišene cilje. Ker gre pri tem za mojo osebo in mojo samopotrditvev, za mojo samouresničitev, ki mi jo kot dolžnost nalaga sodobna družba, me pri doseganju želja bližnji slej kot prej ovira. Ta na videz povsem nedolžna osredotočenost name pomeni začetek krhanja medčloveških vezi, saj me postavlja proti drugemu. Postajam vedno bolj zaslepljen in otopel za njegove težave, strahove in veselja, vse bolj ga vrednotim le glede na to, koliko koristi meni in mojim interesom. Menim, da je v naši družbi začel prevladovati osebni tip patološkega narcisa. Z nebrzdanim razmahom sebične želje, se začne proces, ki nima konca, kajti takšni želji v resnici nikoli ne morem povsem zadostiti. Vsaka delna zadovoljitev povzroči še večjo praznino in še močnejše poželenje, vedno hočem še več. Kje se ta vlak ustavi. Vzpostavi se vzorec, ki spominja na odvisnost od mamil, in dejstvo, da je ravno to eden hujših sodobnih problemov, je pravzaprav skrita resnica današnje družbe in posledično mene samega.

Temelj sodobne družbe

Naša družba že zdavnaj ne temelji na zadovoljevanju naših resničnih potreb, kakorkoli jih razumemo, ampak na ustvarjanju umetnih želja in potreb, ki jih potem zadovoljuje vedno večja in vse bolj nesmiselna dejavnost. V sodobni potrošniški kulturi je destruktivno nagnjenje nebrzdane človeške želje postalo glavno družbeno načelo. Ovrednoteno je kot nekaj

pozitivnega in predstavlja temelj naših gospodarskih, športnih in osebnih odnosov. Izdelki in storitve so nam ponujeni kot nekaj, kar gradi našo identiteto. Želje po njih postaja glavno gonilo našega življenja. Vodstva in proizvajalci se tega zavedajo, jih načrtujejo in ustvarjajo.

Sedanje težave kažejo na globlje probleme, ki povzročajo propadanje družbe in razkroj medčloveških odnosov. Na to je potrebno opozarjati, a zdi se, da ni nikjer pravega odgovora, kako naprej. Nihče ne ponuja prave alternative, vse predlagane rešitve se zdijo bolj ali manj kozmetični popravki. Poudarek je na se zdijo.

Ali lahko danes katoličani ustvarimo nov, drug pogled na človeka in družbo? Aktualni procesi so pripeljali v slepo ulico. Še največ pozitivnega, pravi izzivi se najdejo v Cerkvi s papežem Frančiškom. Kako gledati na človeka, na družbo se je potrebno vrniti k izviru.¹³ *»Na izviru je voda najbolj čista in naš katoliški izvir je v Bogu, v Sveti Trojici. Skozi Sveto Trojico gledati na osebo.«* Pogled na Boga je pogled na človeka in družbo. Dandanes smo razbiti, nismo ena celota. Nam cerkev nič ne pomeni, skupnost, medsebojni odnosi, družina, delo, oseba? Te stvari so pomembne. Oseba danes ni pomembna, važen je posameznik, ki ga je lahko skriti v množici in se ga potegne ven, ko je interesom to po volji. Slovenska politika, sodstvo in javne službe je tipičen primer. Ta drama, krik človeštva, ki se je razkrila na križu, sedaj po življenju Cerkve prihaja v življenje človeštva. Cerkev je maternica Svete Trojice, kjer se lahko vzpostavijo novi odnosi. Kjer se življenje ustavi, kjer se zavozla, kjer ne gre naprej, nam ponudi pogled na novega človeka. To je Božji človek, podoben Bogu. Kako pogledati na človeka skozi Sveto Trojico.¹⁴ *»Človek ima trinitarično podobo.«* To podobo mora uresničiti. To je podoba ljubezni, dati, prejeti, povrniti, stalen krog, če se to ustavi, je pekel. Poglejmo si priliko bogataša in Lazarja. Lazar ima ime, bogataš ga nima.

¹³ Krečič, P. (2013). Kdo nam vrača upanje, predavanje socialni teden 2013, Koper

¹⁴ Prav tam.

Sodobna naivna družba ima svoje zakonitosti. Da si neobčutljiv, indiferenten, te ne briga nič, me ne zanima. Koliko tega je med nami v družini, v službi, med odnosi. Poglejmo samo naše stolpnice, kjer živimo. Koliko ljudi poznamo v našem bloku. Stolpnica je model, kako ne poznati svojega bližnjega. Ker drugi je tuj, je nepredvidljiv, me ogroža, je nevaren, se moram prilagodit njemu, tisti ima svoj čas, kar mi ne ustreza. Ljudje postajajo tujci, brez vrednosti, ki me ne zanimajo, greš mimo. Italijani bi rekli: 'Me ne frega'. Bolj kot smo drugim tuji, smo tuji tudi sami sebi. Se sami sebe ne poznamo več. Nato iščemo samega sebe. Smo zgubili samega sebe. Najdemo se v svojem novem ogledalu, odtujenosti, žalosti, odvečnosti. Hlastamo po tabletah in drogah, alkoholu in tujih spoznanjih, ki največkrat prihajajo iz vzhoda v obliki jog, tehnik, verovanj, čudnih odnosov, karm, nivojskih osebnosti, reinkarnacije. Kristus nam prihaja naproti v ljubezni, z gledom in spoštovanjem. Drugi me vleče, da ga priznam in cenim v njegovi pristnosti, mu vračam ljubezen, mu služim v ljubezni, nisem nad njim, kot otroci in starši in obratno, mož in žena in obratno, župnik in župnija, učitelj in učenec, direktor in delavec. Nastati mora sodelovanje, da se ne zapirajmo sami vase, da se vidimo v svoji drugačnosti, in iz sprejemanja tega se razvije zaupanje. Bistveni del, da sploh preživimo med sabo.¹⁵ »Koliko terorja je med mladimi, ki si ne zaupajo ali so žrtve nezaupanja. Družba jim ne da osnovnega temelja. Kdo še komu reče, dober si, lepa si, bodi taka in si dobra zame in zanj.« Družba jih primerja z drugimi, bodi tak, bodi taka, in boš moderna, stalen krog kupovanja, primerjanja, trgovina na osnovi videza. Obračajo se milijarde denarja čemu. Telo je zakrament je izraz božje ljubezni. Bog prihaja skozi telo, da lahko nastane družina. Ta razlika med možem in ženo, tri lastnosti ljubezni, ki se prepletajo, eros, fillia, agape. Koliko trpljenja je med nami samo zato, ker si ne zaupamo. Ali je to danes izvedljivo, da napravimo okolje normalno in ne pekla?

¹⁵ Krečič, P. (2015). Predavanje, Župnija Tolmin.

Obdobje obrazov

Etični in duhovni vidik, ki izhaja iz Svete Trojice. Kako sem jaz? Kaj sem jaz? Tukaj gledamo, kako sebičnost postavlja etična pravila po svoje. Nahajamo se v post moderni družbi, kjer ni več etike. Pomembno je, kar ti sedaj ugaja. Da sem sedaj jaz glavni in zraven mene ni nikogar, ki bi me ogrožal, ki bi mi metal polena pod noge. Veliko je sposobnih ljudi, ki so opozorili na napake, kraje, korupcijo, pa so bili odstavljene, potisnjeni v kot. Kot kakšen razposajen učenec. Nekateri so izgubili službe, ogrozili svoje družine, zapravili ugled v družbi in v svoji stroki zato, ker so bili nekomu na poti. Nastopi etika brez obraza, konstrukt, tema, izmaličenost. Potrebno je najti ta obraz. Sprejemati obraz skozi Sveto Trojico, vzajemni odnos, odprtost, odgovornost, enkratnost, najti sočloveka skoti komunikacijo. Jezus je živel svoje življenje pred Očetovim obličjem. Tako kot Jezus živimo in delamo pred Bogom, v njegovem varstvu. V tvoje varstvo pribežimo...Prihaja obdobje obrazov, kjer bomo tudi mi pustili svoj obraz, kot je Jezus pustil svoj obraz Veroniki. Kristusov vstajenski obraz. V etiki prihaja obdobje obrazov, ne brezimni, kdorkoli, nepoznani. Primer je pater Marko Rupnik in njegovi mozaični obrazi, po cerkvah in kapelicah. Sporočilo Boga človeku. V cerkvi Hagia Sophia v Carigradu, je na najvišjem mestu obraz Boga, Pantokrator. Tudi v socialo med reveže, revež ima svoje ime, Lazar ima svoje ime, bogataš ga nima. Krščanske skupnosti naj bi postale občestva obrazov, visoke šole medsebojne pomoči in človeškosti.

Duhovnost vzajemnosti, ki bo upoštevala tudi drugega. Ne samo jaz in moj Bog. Tudi v duhovnosti potujemo skupaj k Bogu. Sam se po navadi izgubiš. Skupaj potujeta mož in žena, jaz in moja družina. Da se v tem potovanju ovrednotimo, se približamo tistemu najšibkejšemu, najmanjšemu, najobčutljivejšemu, otroku. Da postanemo občutljivi za tiste, ki potrebujejo pomoč. Obraz moramo pokazati do odnosa z naravo, ekologijo, ekonomijo, do miru v družbi. Mir je izkušnja sobivanja obrazov, ki se odpirajo v dialogu in delitev skupne izkušnje po modelu Svete Trojice. Obdobje mask moramo končati.

Maske

Prihaja pustni čas. Iz izložb v nas zija vseh vrst mask. Kupujemo maske za denar. Vsak dan jih je manj v trgovinah in vse več po domovih, v podjetjih jih je še več. Vsak ima že po več mask. Nadene si tisto, ki jo potrebuje. Maske so spravljene in dosegljive v trenutku. Vsak dan jih vzamemo iz omar in s polic, po potrebi. Vsak dan drugo, točno namenjeno za vsakega, ki ga bomo srečali. Ene bodo srečne in druge žalostne. Ene bodo prepevale, zapeljevale, rjovele, grozile in izsiljevale, se smejale in grozno krohotale, izzivale in se muzale ali se sramežljivo spogledovale z drugimi maskami. Družba z njimi oživi, kot, da bi bile na ogled in razstavo.

Ljudje si jih radovedno ogledujemo, primerjamo in občudujemo. Enim se smejimo, drugih nas bo strah, nekatere bomo kritizirali ali jih celo zaničevali. Nad nekaterimi se bomo hudovali, drugim se prilizovali, ali jih občudovali. Toda ali je to dobro. Zakaj si človek nadene masko? Nekateri z masko izražajo željo postati to, česar niso mogli uresničiti v življenju. Vsaj za dan ujeti svoje sanje. Drugi to storijo iz zavisti ali ljubosumja. Tretjim maska izraža pravi obraz, ki ga v življenju skrijejo sami pred sabo in pred drugimi, ker jih je strah. Strah, da bi bili to, kar so. Ustrašijo se svoje jeze, neustavljive potrebe po odnosu, po moči, pohoti in posedovanju. Četrtri si nadenejo masko zato, da se veselijo. Da se sebi in drugim smejijo. Peti si nadenejo masko, da dosežejo svoje.

Enkrat na leto maska prekrije obraz. Takrat se človek obnaša, kot si želi. Uresničuje sebe in svoje sanje. Sme biti preoblečen v človeka ali žival, v poklic ali vlogo drugih ljudi. Da postane to, kar ni. Ali pa to, kar bi v resnici rad bil. Temu rečemo pust. Nekateri tudi karneval.

Vsako leto se ponovi isti scenarij. To je dobro in zdravo, ko za en dan odpotujemo v to, kar drugače ne moremo. Hudo pa je, da nam maske, kar same zlezejo na obraz, vsak dan za vsakega posebej, se sprehajajo med ljudmi po mestih in vaseh. Človek za masko, pa kot v sanjah predeluje svoj odrinjeni jaz. Tu se dotakne svoje resničnosti. Človek se sooča s svojo senco. Hoče, da senca postane to kar mu ponuja maska. Želi jo zvaliti na druge, prevpiti ali prerasti. A nikoli mu ne uspe. Kot otrok, ki se zaganja sem in tja in se jo hoče otresti.

¹⁶ »Kadar uspemo nekomu zaupati svojo senco, razkriti svojo življenjsko masko, postane vse lažje.« Toda, kdaj smo lahko povsem iskreni. Samo pred njim, ki nas ljubi. Pred njim, ki se nas ne boji, ki se ne ustraši naših skritih zahtev in izsiljevanj. Takšen je Jezus Kristus, ki nas s križa ljubi. Klub vsemu. Brezpogojna ljubezen odpre naše srce. Takrat moremo ozdraviti. Osvobojeni smo. Prerojeni. Odvržemo maske, ker jih več ne potrebujemo. Ker smo ljubljen, zaživimo bolj polno življenje. Toda družba ljubi maske. Zanj so vse dragocene, samo da zakrijejo, da ne vidimo resnice. Vse, prav vse, pa naj bodo kakršnekoli, kličejo po ljubezni, po iskrenosti, ki osvobaja. Tudi maska je v službi človeka. In vzljubimo človeka, ne maske.

¹⁶ Silvo, Š. Pridobljeno iz. <http://silvo-sinkovec.rkc.si/>

Novemu kapitalizmu nasproti

Od sedemdesetih let dalje je v teoriji in praksi uspešnih podjetij na prvem mestu človek. Zato govorimo o človeških virih in ne več samo o naravnih virih, o človeškem kapitalu, ne več samo o denarnem kapitalu. V poslovnem svetu je za uspeh najpomembnejši človek s svojimi idejami, znanjem, veščinami in modrostjo. Samo človek lahko ustvarja novo vrednost. Kar koli ustvarjamo: izdelke, storitve, nove tovarne, nove trge, odkrivamo nove tehnologije, za vsem stoji človek. Ves razvoj je plod njegovih izkušenj, znanja in sposobnosti. Danes je svet globalen in elektronsko povezan, dobrine so dostopne vsem, edina razlika in dodana vrednost je resnično lahko le v človeškem kapitalu. Ta sicer še ni ekonomska kategorija v bilanci stanja, bi pa to po svojem izjemnem pomenu lahko bil. Poglejmo поблиže. Danes je človeški kapital zelo cenjen v svetu. Veliko zakonov in pravilnikov se suče prav okoli urejanja tega vprašanja. Vendar so na nekaj pozabili. Nikjer ni omenjena pravica do dela. Človek nima več pravice delati. Družba živi v grehu, ker ne zagotavlja dela. Delo oblikuje človeka, to ve že vsak srednješolec, ki bo enkrat postal delavec. Brezposelni so odrinjeni na obrobje družbe. Moja žena je brezposelna zadnjih sedem let od osmih. To se čuti v medsebojnih odnosih. V Sloveniji je nezaposlenih več kot pol devetindvajsetletnikov. To so tisti, ki bi morali delati. Iz Slovenije se vsako leto izseli do osem tisoč mladih, ki ne dobijo dela. Kaj ni to dovolj da se premisli o novi ekonomsko delavni stvarnosti. Delo je del duhovnost. Sveti Pavel je napisal, kdor ne dela, naj tudi ne je. Zanimati nas morajo mladi. Pomembno je, da jih spremljamo. Prinesi spričevalo, je kaj narobe, kaj delaš, kako si, rabiš pomoč, naučiti moramo delati že mlade. Kako lepo je, ko vidiš otroke, kako se učijo dela na kmetiji. Marsikdo v mestih nima več te možnosti, predispozicije napraviti nekaj s sabo. Jezus je tudi delal pomagal je tesariti, pomagal je Mariji in se učil. Danes politika nima več delo za vrednoto. Nimamo več kompasa. Nimamo več avtoritete. Boga ni več na vrhu, po katerem bi se zgledovali. To je sad velike pogube. Javno mnenje je najpomembnejše. In tu smo zopet pri igri hudiča. Vsak bo izbral lažje delo, postaviti na piedestal, na tron nekoga, ki ti ne bo težil, ki te bo pustil pri miru. Treba je vedeti kdo je oče. V družini ima glavno besedo oče in ta beseda v družini velja. In tu smo pozabili na Boga, nimamo več očeta. In druga dimenzija Jezus, ki se približa drugemu. Tako bodo tudi odnosi v družbi boljši. Katere vrednote in osebnostne lastnosti vodijo do uspešnosti v osebni in poslovnem življenju? Na prvem mestu bom izpostavil pomen medosebnih stikov. V današnjem času je najpomembnejše, da se ne začnemo odtujevati. Tako kot zasebno tudi v poslovnem svetu ni zelo pomembno le komuniciranje preko e-pošte, faksov in telekonferenc, temveč še kako tudi osebni stik. To velja tudi za ljudi nasploh in želim si, da jih ta elektronska globalna potrošniška družba ne bi prevzela do takšne mere, da bi pozabili na svoje bistvo, notranjost in na osebno komunikacijo. Naslednja

lastnost, je poštenost do sebe in v odnosu do drugih. Za uspeh, pa so ključni tudi jasno postavljeni cilji, ter vztrajnost in doslednost pri njihovem uresničevanju. Največja napaka, oziroma nesprejemljivo ravnanje na tej poti pa je, da včasih kdo stopi na človeka, da bi bil centimeter višji. V poslovnem svetu zelo veliko pomenijo vrednote, kot so zaupanje, spoštovanje, zgled, vljudnost, multikulturalnost in še veliko drugih. Pri osebnostnih lastnostih je pomembna ambicioznost, vztrajnost, potrpežljivost, komunikativnost, sistematičnost, natančnost, tolerantnost. Današnji zaposleni, predvsem tisti z znanjem, ne sprejemajo avtoritete pozicij, ne marajo hierarhije in iščejo predvsem partnerske odnose. Želijo biti aktivni in vplivati na svoje delo. To jim mora organizacija ponuditi, če jih želi privabiti in obdržati. Po drugi strani pa ima tudi organizacija do svojih zaposlenih velika pričakovanja. Zahteva se pripadnost, predvsem predanost delu, pripravljenost na nenehno učenje, sodelovanje, uspešno komuniciranje z drugimi in usmerjenost k ciljem, rezultatom. Vsak se mora zavedati, da je njegovo delo namenjeno uresničevanju ciljev podjetja, ustvarjanju rezultatov na trgu. Danes dober posameznik v podjetju ne pomeni veliko, šele v sodelovanju z drugimi, lahko doda vrednost podjetju. Nemci imajo pogled na družbo, biti pošten. Pri nas imamo krizo nepoštenosti, ki postane jedro problema. Prilika o krivičnem oskrbniku. Če smo spodaj ne-skorumpirani, potem lahko tudi od vodilnih to zahtevamo in prav je da to storimo. Res pa je, da te potem pohodijo.

Kristjani nosilci upanja in zahteve časa

Kristjani moramo postati nosilci upanja. Jezus je ponižnim, bolnim, revnim nosil upanje. To dolžnost imamo danes mi. Hkrati nam bo ob tem rasla naša samozavest. Imamo Kristusa, oni nimajo nič. Pokažimo mladini, ljudem da imamo rešitev, da jim pokažemo pot. Da gredo skupaj z nami po poti k Jezusu. Ne pozabimo, da se je tudi Jezus približal dvema učencema na poti v Emavs. Čas, ko je bilo potrebno prezimiti zavoljo miru in obstoja pod komunizmom, je mimo. Preživeli smo. Naši očetje so nam ohranili vero. Razmere nas kličejo. Dajmo tudi drugim odkriti željo po Jezusu. Naj okusijo nekaj dobrega. Mladi so željni novega pogleda, resnice, zanje je pomembna oseba, da se z njo istovetijo. Razne pop in metal glasbene persone, (osebe) nimajo več toliko vpliva na mlade ljudi. Kakor je v komunizmu lažni Bog zamenjal pravega, je čas, da se svari postavijo na pravo mesto. Papež Frančišek, nam je v pismu Lumen fidei tudi to pokazal. Na voljo imamo medije kot so twitter, instagram, blog, lahko imamo predavanja, srečanja, izlete, lahko ljudi nagovarjamo neposredno preko e-pošte in nove možnosti bodo vedno večje. Prebudimo dremajočega velikana v Cerkvi na Slovenskem, ki nosi v sebi Božjo moč, ki pa je kdaj ni čutiti ali zaznati. Čas je resen in zahteven. Dela je veliko, delavcev pa malo.

Bistvo greha

Kaj je bistvo greha? Kaj je greh? Pri verouku so nas učili, da se delati greh ne sme. Vem samo to, da o tem nisem imel pojma. Še ko sem hodil k mladinskemu nauku, mi marsikaj ni bilo jasno. V tistih časih, si nismo upali duhovnika niti vprašati ali povedati, da kaj ne razumemo. Spoved je bila nevšečni dogodek, saj sem do konca šolanja imel samo tri grehe, ki sem jih ponavljal dvakrat na leto. Tudi danes po mojem vedenju ni dosti boljše.

Treba se je hraniti z vsem, kar je dobro in je všeč Bogu. Če se izogibamo grehu, odstranimo hudičevo prisotnost in nas ni več strah hudiča. Jezus je učil, da se hudiča ni potrebno bati. V Svetem pismu ne bomo zasledili, da se je potrebno bati hudiča. Bati se moramo njegovih zahrbtnih del. In tu imamo ljudje spet težavo. Katera pa so ta hudičeva dela? Največkrat jih niti ne opazimo. Šele ko nas potem življenje tepe ali naknadno spoznamo, da nekaj ni v redu, se za nazaj zavemo naših napak. Moram priznati, da sem šele v katehetsko pastoralni šoli dobil vpogled v to materijo. Bistvo greha je reči Bogu ne. Bog si želi, da se zanj odločiš. Zastonjsko ti podarja dovolj milosti, da to spoznaš, pa vendar ti tudi to spolzi iz rok. Danes mladina ne reče ne samo Bogu, temveč še huje. Me ne briga. Težko je tudi v podjetju. Koliko preklinjanja in težkih, ostrih besed se vsak dan spregovori. In ko na to opozoriš, dobiš odgovor kot, kaj to mene briga, saj vem da ni lepo a kaj morem, tako so me navadili, saj Boga ni. Hudo je ker vem, da so bili vsi ti ljudje tudi pri krstu.

Ti ljudje ne čutijo Boga. Roke so usmerili proti njemu in mu rekli, ne. Vendar je v vsakem posamezniku seme Božjega kraljestva. Kako, da to seme ne vzkljuje? Kje se zatakne? Je res vse v izobrazbi, v vzgoji? Pomembno je, da otrok v sebi najde Jezusa, ne pa da se nauči stotine definicij in odgovorov na vprašanje, gre potem lahko k birmi. Tega otroka smo že izgubili in bo težko prišel nazaj. To sem videl v župniji Zali log na Gorenjskem.

Odpreti vrata hudiču

Družina je osnovna celica družbe. Že na vojaški akademiji so nas učili, da je treba sovražniku uničiti poveljevanje in komunikacije. Tako se hudič zaveda, da je družina eden prvih ciljev v njegovem delovanju. Jezus si je izbral družino za njegov prihod na ta svet. Zato je potrebno to uničiti. Ker je danes družba bolj naklonjena zlu, je logično da deluje proti družini. Ni nam treba biti zelo pameten, da vemo kako delujejo zakonodaja, mediji, kultura, služba, nevladne organizacije. Tudi obstoj družine kot ekonomsko zaključene enote je pod udarom. Mnoge mame se morajo odločiti za službo, ker drugače preprosto ne gre. In spet trpi družina. Svojega otroka že včasih komaj še vidim, pa hodi samo v tretji razred. Tudi med zakoncema, biti mati

in preživeti cel dan v službi. Potrebne so velike žrtve in odrekanja, razumevanja. Ko hodimo na predavanja in se vozimo tudi več kot uro, se pogovarjamo med sabo, tudi o naših družinah. Vse so pod udarom hudobije. Hudič se zaveda, da se je potrebno lotiti tiste, ki so najbolj podobne Bogu. Nad njimi ima največjo moč. Koliko preizkušenj so deležni posamezniki, v teh krščanskih osnovnih celicah, družini.

Zgodi se, da take družine omagajo se zrušijo in poderejo. Pri tem jim pomagajo poleg zlu naklonjene združbe, tudi posamezniki, ki v imenu 'dobrega,' totalno razdirajo družino. V mislih imam odgovorne v državi, ki neprekinjeno financirajo skupine, ki delujejo proti družini, razne feministične in LGBT skupine. Če bi ta okolja svoje sile usmerile v ozaveščanje moških in pomoči mater in žensk, bi bilo veliko bolje. Tako pa jih zanima pomožčenje žensk, njihovih kvazi pravic in isto-spolnost ter razne gender teorije. Otroci v tej družbi, pa so največji poraženci take politike. V kakšne ljudi bodo ti otroci zrasli, še ne vemo. Lahko bo hudo. In kaj lahko na to naredimo. Veliko. Uprimo se takemu razmišljanju vedno in povsod. To od nas zahtevajo tisti, ki se niso mogli nikoli oglasiti, to pa so otroci, ki se niso nikoli rodili. Ko sem bil star triinštirideset let sem v zapuščenem predalu mize v kleti odkril pismo staršev, kako prosijo za izvedbo splava. In to sta potem tudi naredila. Nista ubila samo tega otroka, pohabila sta tudi mene. Še danes mi prihaja pred oči obris tega otroka. Štiri žrtve za nepremišljeno dejanje, človek se vpraša čemu? Samo eden je pri tem zmagal, zlo. In Slovenci smo visoko na tej žalostni lestvici.

Delo hudiča v podjetjih in skupnostih

Kje so ljudje s hrbtenico? Demokracija je za zrele in odgovorne ljudi. Mi imamo tu hude težave. Veliko ljudi na odgovornih in vodilnih položajih se skriva za svojim delovnim mestom, ne sprejemajo osebne odgovornosti. Za zdravo demokracijo potrebujemo ljudi s hrbtenico. Osebna odgovornost je možnost vpliva, če tega ne naredimo, potem tudi nimamo pravice tožiti in kritizirati. Stvar osebne odgovornosti je, odločati se po svojih vrednotah, presojeti skozi svoj zornik in se odločiti. Mehanizme, ki so nam na voljo, moramo izrabiti. Drugače drugi naredijo namesto nas.

Neprestano pehanje za bogastvom nas bo spremenilo v zmešano osebo. Bog nam je dal čutila, da lahko začutimo ljubezen v srcih ljudi, ne pa za lažne iluzije, ki jih prinaša bogastvo. Bogastva, ki si ga pridobimo v življenju, ne morem odnesti s seboj. Kar lahko odnesemo s sabo, so le spomini na trenutke ljubezni. To je edino resnično bogastvo, ki nas spremlja, nam daje moč in luč za vztrajanje. Ljubezen lahko potuje tisoče in tisoče kilometrov in nima nobene

omejitve. Pojdite, kamor želite iti. Dosegajte višine, ki si jih želite doseči. Vse je v vašem srcu in v vaših rokah. Negujte ljubezen do svoje družine, ljubezen do vašega partnerja, ljubezen do prijateljev. Lepo ravnajte s seboj. Spoštujte druge.

Slovenci nismo pokvarjena banda. A zgradili smo sistem, ki je nagrajeval grabljenje, izigravanje pravil, prilaščanje tujega premoženja. Na tej sistemski ravni niti predsednik niti vlada, zdi se mi, ne vidita, kako bi bilo treba ukrepati. Mislim, da bi bilo treba ukrepati radikalno, od privatizacije do močne prevetritve pravosodja, tožilstva in sodnega sistema. Edino to lahko res zagotovi, da se kriminal, klikarstvo v državi ne bosta splačala. Da bodo nagrajeni za uspešno delo dosežki, ne pa mreženje v ozadju. Predsednik vlade ne more nadzorovati vseh milijonov poslov, procesov, dogajanj v družbi. V družbi je treba postaviti take temelje, da bodo sami zagotovili večjo etičnost. Delavci govorijo. Pravočasno smo opozarjali, a nismo bili slišani. Če o problemu ne govoriš, postaja vse večji in skozi desetletja vse hujši.

Denar sveta vladar, je govorila moja nona. Denarja še nikoli ni bilo toliko na svetu, kot ga je sedaj, le da se zgrinja v roke peščice, ki bi rada, le še več in več. Niso jim dovolj milijarde, hočejo moč, hočejo ponižati vse ostale, pijani od moči. Tako, kot nekoč v Bronxu, gre v današnji Sloveniji samo za to, čigav je kdo, kateremu gangu pripada in kateremu gangu je kaj v korist. Medtem, ko so človekove pravice in pravna argumentacija, ter končno tudi zdrava pamet rekle, lahko noč. Vsako leto v medije prikaplja več zgodb o ljudeh, ki so obvladovali vsa področja življenja: delo, družino, hobije, družabnosti – vsaj videti je bilo tako. Potem pa so se kar naenkrat zrušili, izgoreli. Izgubili so motivacijo za delo, voljo do življenja, v skrajnih primerih je prišlo tudi do popolne fizične izčrpanosti, adrenalnega zloma. Izgorelost je beseda, ki ves čas visi v zraku, tako kot na primer čuječnost, milenijci ali globalizacija. A ljudje so garali od nekdaj in nemalokrat v veliko slabših razmerah kot ljudje v razvitem svetu dandanes. Je mogoče, da se težava v resnici skriva nekje drugje, ne le v prekomernem delu?

Vse več ljudi je izzvanih, saj vidijo, da gre zares. Spremembe se bodo resnično začele dogajati. Pri njih samih, ne le na papirju in v vodstvu. Celo sami jih bodo morali predlagati in prevzeti. Resnična potreba po aktivni vlogi posameznice/ka je dejstvo. Dvojnost, pohlep, negativna selekcija, preziranje morale, pomanjkanje pravih elit, pomanjkanje zdrave civilne inicijative, psihopatski mehanizmi vodijo v razkroj, permisivnost.

Zanimiva je ta naša država. Toliko posameznikov, ki so sposobni z lastnim umom, znojem in rokami ustvarjati oziroma soustvarjati najbolj prodorne blagovne znamke na svetu. In toliko posameznikov, ki o vsaki novi ideji najprej zviška podvomijo in jo skušajo zrušiti. Ali pa

prilagoditi. Če ne drugače, vsaj zavreti. Ko pa pade na njih neposredna odgovornost, da nekaj storijo, odločijo ali potisnejo, da res naredijo dobro stvar, potem pa nastane zaplet, prelaganje odgovornosti in poskusi odgovorov, ki nimajo smisla s prvotnim vprašanjem. Pa saj takšna mešanica ljudi je prisotna po vsem svetu, po vseh mestih, v vsaki ulici. Je nekaj naravnega. Je pa velika razlika, kdo je na čelu krdele. Je to najbolj len, najbolj zdraharski, najmanj pokončen človek z največ domišljavosti, a najmanj domišljije. Ali nekdo, ki vidi, razume, prizna, prilagodi, spodbuja, išče, pohvali.

Ko nehaš kimati, so takoj užaljeni. Pretresljivo se nadaljuje izpoved anonimnega zaposlenega, ki ves čas pojasnjuje, dokler si tiho in kimaš, je vse v najlepšem redu, imaš mir, ko se zoperstaviš, pa je konec sanj o karieri in napredovanju.

Viri za svet

Katera lastnost, ki človeštvu manjka, bi lahko svet spremenila na bolje. Intenzivna dobrosrčnost. Na res maksimalnem nivoju. Vedno verjamem, da je človek sam po sebi dober. Ljudje pa mogoče niso. Kot posamezniki imamo v sebi tisto dobro, ko pa pridemo v skupino, se to rado izgubi. Morda zato, ker nihče, ko pride v interakcijo, ne obdrži tiste lastne integritete. Zato še vedno verjamem, da je človek dober, potem pa družba naredi svoje. Cerkev, kot del družbe mora sestopiti s prestola in kazati pot. Z roko v roki skupaj z ljudstvi vsega sveta zaživeti evangelij v praksi in ga z ljubeznijo in spoštovanjem oznanjevati. Da sta zavzemanje in skrb za uboge, zapostavljene in izkoriščane neločljiva od evangeljskega sporočila. Da v njeno skrb in zaščito spada tudi narava in, da je uničevanje ter brutalno izkoriščanje lete greh. ¹⁷ »Cerkev mora sneti svoja, zgolj evropska oblačila in si sproščeno nadeti tudi afriška, azijska, pacifiška, amazonska.«

¹⁷ Štubelj, Z. (2014) Dostojanstvo človeka. Jasnoviden, dostojanstven in pričevalen nastop papeža Frančiška v evropskem parlamentu. Revija: Družina, naš komentar.

Da mora evangelij, ki naj ga oznani vsemu svetu, živeti najprej sama. Da je potrebno spreobrnjenje, tako na osebni kot kolektivni ravni. Kulturno, ekološko, družbeno in pastoralno spreobrnjenje.

Odraščanje, poteptana pravica

Jezusovo vabilo otrokom »Prinašali so mu otroke, da bi se jih dotaknil, učenci pa so jih grajali. Ko je Jezus to videl, je postal nejevoljen in jim je rekel: Pustite otroke, naj prihajajo k meni, in ne branite jim, kajti takšnih je Božje kraljestvo. Resnično, povem vam: Kdor ne sprejme Božjega kraljestva kakor otrok, nikakor ne pride vanj. In objel jih je, položil nanje roke in jih blagoslavljal« (Mr 10,13-16), je sistematično prezrto. V vseh treh sinoptičnih evangelijih sledi zgodba o mladem bogatinu, ki ga Jezus vzljubi in mu svetuje. Popolnost je v otrokovem srcu. Družina ne spodbuja približevanja otrok Jezusu, še manj pa mladih, da bi mu sledili. Prepuščeni so zakonu ulice. Starši nimajo posluha zanj, kar najbolj potrebuje. Nimajo liderja. Otroci si ga potem sami najdejo. Lahko jih je navdušiti za marsikaj. Mladi so krhki in neizkušeni, lahko jih je voditi za nos. In hudič to izkorišča. Ti zapadejo potem na kriva pota. In od tam do uničenja je samo še ravna cesta. Ti otroci ne slišijo doma molitve. In če slučajno kaj zvedo, se družba takoj postavi proti. Na okope. Ko smo v vrtcu slišali, da bodo praznovali halloween smo povedali učiteljici, kaj je to in od kot to izvira. Ni imela pojma, samo prebledela je. Hvala Bogu, potem niso imeli zabave. Ko sem hodil v šolo elektrotehnike ni bilo pomembno, kaj znaš ampak, kako se znajdeš. Za preverjanje znanja je bilo pomembno, kaj prepíšeš ali da zadeneš špricanje pouka, ko veš, da bo spraševanje. Mlade ljudi ne vzgajajo k trudu za zaslužek, k realnemu življenju in zadovoljstvu, ki ga prinaša delo.

Ko starši pri krstu svojih otrok obljubijo, da se odpovedo hudiču in njegovim delom, potem pa to obljubo naslednji dan prelomijo. Duše svojih otrok vzgajajo za pekel, ker jih ne briga. Imel sem primer mame samohranilke sošolke moje hčere, ki bi rada hodila k verouku. Bolj zato, ker so bile tam njene prijateljice, in manj, da bi slišala to čudo o Bogu. Kako pa naj sliši to besedo, če je nihče ne povabi. In njena mama mi je rekla, zakaj jo ne pelje, četudi je stanovala v prvem bloku ob mestni cerkvi. Kot vzrok je navedla, da ni nikogar, ki bi jo peljal čez cesto, ker je sama veliko odsotna. In drugi vzrok je bil še bolj absurden, sklicevala se je, da ima vse zakramente in da že ve, zakaj se gre. Po enoletnem prepričevanju se je zadeva uredila. Otrok hodi k verouku in mala je prav navdušena. Le kje bi ta otrok končal brez srečanja z Jezusom?

V Tolminu imamo vsako leto Metalcamp. To je organizirano poslušanje, način življenja, ter oblikovanje počitnic za mladino. Teh mladih nihče ne vidi na zunaj, kako postopoma propadajo.

Kaj se godi v njihovih dušah si samo predstavljamo. Po celem mestu se med koncerti slišijo verzi, ki povečujejo smrt, umor, tragedije, strup družbe ter norenje, proslavljanje in povečevanje hudega. Že imena skupin povedo vse. Ti bodo nastopili poleti letos.¹⁸»Anthrax, As I lay dying, Asphyx, Clutch, Convictive, Decaying days, Desaster, Espised icon, Eternal del delyria, Havok, Jinjer, Malevolent creation, Napalm death, Orbit culture, Paradise lost, Philip H. Anselmo & The illegals, Razor, Rome, Rotting christ, Signs of algorithm, Testament, The privateer, Voices, Wolves in the throne room, Wormrot, Year of the goat.« Kdor malo razume angleško, spozna, za kaj sploh gre. In prebivalci Tolmina, se s tem celo strinjajo. Še stari ljudje govorijo, da mesto vsaj kdaj zaživi. Kaj ni vse to tako lepo. Končno se v Tolminu kaj dogaja. Naj imajo mladi svojo zabavo. Ker ni večjih težav z redom in disciplino, je tudi policija zadovoljna. Pa še denar 'ostane' doma za kakšen majhen projekt na občini.

Življenje polno smrti

Zgodovina človeštva je polna smrti. Jemanje življenja, vojne, hudobije, tragedije, izprijenosti imajo samo en izvor. In to je hudič. Če odpreš internet novice je tam hudič. Vse, kar je naredil tamkajšnjim ljudem, nam to v novicah še pove z mastnimi naslovi. Vse po podrobnostih, izjavah in barvnih slikah, komentarjih, rubrikah in insertih filma. Stalno nam kaže svoja dela. In se s tem postavlja. In mi to kupujemo. Dajemo denar zato, da to preberemo.

Neki napis na grobu Johna M. Ghurcha pravi. 'Skupaj z odvetniki smo poteptali pravice žrtev nesreč, vdov in sirot. Tako sem obogatel. Odvetniška zbornica me je častila. Sedaj, po smrti, so miši pojedla srce in kača gostuje v moji lobanji.' V podjetju delam že štiriintrideset let. Koliko pravic so vzeli delavcem, zato, da so prikazali dobre rezultate. Te rezultate je potem pogledal nadzorni svet in podelil nov mandat istim ljudem. Mene so poslali na invalidsko komisijo, ker so menili, da sem bolan. Povedal sem jim samo to, da naj se ne izživljajo nad poštenimi delavci. Zdravnica me je poslala k psihiatru, ki je ugotovil da je z mano vse v redu. Če stopiš na glavo človeku, ki je v redu, si sam višji za en centimeter. In kaj ti to pomaga. Če delaš v tem istem podjetju veliko, saj pokažeš svojo moč in oblast.

¹⁸ Metaldays. Prodobljeno iz. <https://www.metaldays.net/p3/artists>

Ko greš v penzijo, imaš višjo pokojnino. Na ulici te vsi poznajo kot dobrega managerja. Medtem pa izgubiš dobre ljudi za prijatelje in v tvoji lobanji domuje kača. In kaj imajo pošteni delavci od vsega tega? Večinoma nič. Nikoli nimajo prav, če kaj rečejo so breme podjetja, ki jih ne razume. Družine so obsojene na nižje plače, ker njihov ata v službi ne napreduje. V ospredje se izrivajo tisti, ki so tiho in vse to odobravajo ali so dovolj močni v sebi da so tiho. In država od plač pobere manj davka. In storitve države so zato bolj revne. Trpi zdravstveni sektor, ki ne zdravi več ljudi. In ti so zmeraj bolj bolni in nesrečni. In krog se ponovno zavrti. Kje najti upanje, da se to spremeni. Družba sama sebi ne more več pomagati. Tujina se za to ne zmeni. Cerkev nima kompetenc, ker je ločena od države. Ostane nam samo še Božja previdnost, molitev, zavedanje biti kristjan.

Hudič hoče uničiti Cerkev

Res je, kar pravijo konzervativci, da hoče hudič uničiti sveto Cerkev. Vendar pa ima zato veliko bolj zvita in prefinjena orožja kot so ta, da nam v Cerkev umesti poganske kipce, v liturgijo pretihotapi nekaj kulturološko-pogansko obarvanih prvin in spusti zakonskega moža ali celo žensko malo bližje oltarju. Današnji hudič si prizadeva zbrati pred oltar vse tiste, ki potem druge odganjajo proč in v zadnje klopi. Tisti, ki so zraven, se pa ne zavedajo, da jih v bistvu kot marionete vodi nekdo drug. Da so v službi nekoga. Sami pa živijo v prevari, da delajo najbolje. Kako si potem razlagati obnašanje v moji širši družini, krasti je lahko in dovoljeno, če se potem pokažem v prvih klopih cerkve in sem bližje Bogu. Težko bi bil sodnik, a vem zagotovo, da to nima nobene zveze z Jezusovim naukom. Taki ljudje so bolj podobni farizejem, kot ponižnemu cestinarju, v kotu cerkve, ki se je na kolenih in s sklonjeno glavo potihoma oglašal: Odpusti meni grešniku. Prav tako, se nam ni potrebno z zahodnega prestola boriti proti tujim malikom, ker imamo dovolj svojih. Kipci kulta, ki so, zaradi svojega poganskega ozadja, zaplavali v rimski reki, niso tisti maliki, ki se jih moramo bati. Zelo verjetno hudiča bolj moti ženska rodovitnost, ki jo ti kipci predstavljajo, kot pa Boga moti to, da so jih začasno postavili v Cerkev. Bog ve, koliko hipokrizije ljudje prinašajo v cerkev, da se delajo lepe in pobožne. Ne si delati utvar, da to opazijo tudi neverni, ateisti in tudi pripadniki tujih ver. Kako naj potem takega človeka navdušimo za tisto, kar sami verjamemo in živimo. Kje je tukaj možnost, da nekoga prepričamo, da je Jezusov nauk vendarle naša pot do Božjega kraljestva? Imeli nas bodo za čudake in lažnivce. Kam se lahko obrnemo? Edina možnost je ta, da s svojim življenjem damo zgled tistim, ki še zmeraj dvomijo ali so odklonilnega mišljenja. Pri tem nam lahko pomaga samo Sveti Duh. Imeti pa moramo tudi trdo kožo, saj bomo preganjani kot sam Jezus. Verjetno ne bomo končali na križu, lahko pa se sprijaznimo s slabšo službo, nižjo plačo,

odpovedim na dodatno izobraževanje in težje delavne pogoje. Imamo druge malike, preko katerih se pobožno in v svečanih (tudi duhovniških) oblačilih klanjamo mamonu, proti katerimi so kipci kulta etnološke otroške ropotuljice. To so mamoni denarja, moči, vpliva, individualizma. Pojdite v podjetja in društva. Moraš res biti slep, da tega ne opaziš. Celó izmislili so si prikladno ime za tako početje, korupcija. V bistvu prevod pomeni pokvarjenost. Toda beseda se lepo sliši in nam zato ni nevarna. Močno podcenjujemo hudiča, če menimo, da od časov našega pokristjanjevanja ni izpopolnil svojih metod. Ena teh je gotovo ta, da nas zavaja, da v imenu boja proti njemu rušimo dobro in se sončimo v svojem pravičništvu. To je zagotovo najbolj pogosta drža med ljudmi. Celó v družinah je več kot dovolj tega. Zelo otročje dojemamo Boga, če menimo, da je ogrožen zaradi nekaj lesenih podob, izrazoslovja in povezanosti z naravo, ki je drugačno od zahodnega in iskanja novih poti, po katerih bi lahko prinesli evangelij tudi v najbolj oddaljene kraje sveta. Naša naloga je v tem, da si dopustimo dopovedati, da bomo uspeli, če bomo evangelij prenesli v sosednjo pisarno.

Res je, hudič hoče uničiti katoliško Cerkev. A je ne bodo uničili običaji, ženske službe, poganske podobe. Pravzaprav je nič ne bo uničilo, ker ima Jezusovo obljubo, da je peklenska vrata ne bodo premagala. Ji pa škodi razkol in napuh tistih, ki jim je lastni prav pomembnejši od Božje volje in naivnost tistih, ki prvim nekritično sledijo. In teh je v današnji Cerkvi veliko.

Cerkev sama ima namreč tudi naročilo, da svojih talentov ne zakoplje, ampak jih razvija, množi, da raste, napreduje in postaja vedno bolj Kristusova nevesta. In nevesta ne spregleda svojega ljubega ženina zgolj zato, ker si je oblekel druga oblačila in namesto klobuka nadel perjanico, ampak gre z njim in za njim, kamorkoli jo ta kliče. In kje je naša naloga kot katehistov, da se v ta tok postavimo? Delovati v okrilju Božjega kraljestva, ki sem ga tako podrobno predstavil na začetku te naloge. Ali imamo zaledje v svojih občestvih, da lahko speljemo tudi kaj pametnega? Že tukaj se pojavi težava, saj smo lahko prepuščeni sami sebi. V skupnosti ne najdemo sogovornika niti med župniki, kaplani, še manj farani. Spomnim se moje prijateljice, ki je odšla na biblično skupino. Zaupala mi je, da tja pa že res ne bo šla nikoli več, saj so jo ignorirali in sovražno sprejeli, češ kaj pa ti tu delaš. To je namenjeno nam, ne pa tebi. In ti tu nimaš kaj iskati. Redki so bili, ki so je bili veseli. Le ti pa itak niso imeli kaj več besede, kot pozdrav pri prihodu in odhodu. In taki smo kristjani, eden do drugega stalno in ob vseh prilikah. To je moje, in ne dovolim, da se pridružiš tudi ti, ker te ne prebavljam, ne prenesem. Ali pa: Pojdi drugam, ker to je moj vrtiček in ne želim, da si zraven, pa naj bo karkoli.

Rešimo nauk, poglobimo vero

Kristjani, se zdi, nismo prav posebej (za)željeni v sodobni družbi. Od tega, da se nas prezira ali potiska v zasebnost, pa vse do tega, da se nas verbalno napada. Velika večina ateistov in agnostikov bi sicer zavoljo strpnosti priznala, da je neka oblika krščanstva, ki pridiga harmonijo in prijaznost do sočloveka, se je pripravljena prilagoditi modernemu svetu, ima primeren pogled na razne svetopisemske 'pravljičice', nikogar 'ne obsoja,' in je tolerantna do drugače mislečih, dobra za družbo. Kljub temu pa večina ateistov nasprotuje določenim pomembnim elementom katoliške cerkve, kot so javno delovanje, institucionalizacija verske dejavnosti, monopol nad doktrino in pa onostranski ali nadnaravni značaj vere. Problem ni le v neodobravajoči ali nasprotujoči drži nekega deleža prebivalstva do omenjenih aspektov katolištva. Ne gre za to, da nekateri menijo, da je tradicionalno krščanstvo *passé* (mimo) ali nesprejemljivo v modernem svetu, ampak bolj za to, da se je sodobna kultura razvila v smer, ki je v konfliktu s katoliškim naukom, v določenih točkah pa čisto nekompatibilna. Obstaja razpoka, ki ponekod ni le razpoka temveč prepad.

Kristus se ni omejil na to, da bi v določenem zgodovinskem trenutku in na določenem kraju predaval o vrednotah, po katerih naj bi se vsak posameznik ravnal v svojem zasebnem življenju. Ustanovil je konkretno društvo, kateremu je imenoval vodjo ter določil pristojnosti Ti si Peter (Skala) in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev [...] Dal ti bom ključne nebeškega kraljestva; in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih. Učil je o ljubezni do bližnjega ne zgolj do nevidnega Boga in usmiljenje do ubogih, in s tem zasnoval njen družbeni nauk. Povrh vsega tega pa si je drznil, kar je za nekatere najhuje, izreči besede: Jaz sem pot, resnica in življenje. Ni rekel. Jaz sem ena izmed vseh mnogih enakovrednih resnic. Za mano bodo prišli mnogi drugi, ki bodo približno isto dobri kot jaz. Če vam bolj ustrezajo, jih lahko poslušate, vseeno je. In podal jasna navodila o evangelizaciji vseh ljudstev.

Sodobna kultura, ki je ateistična, nas uči, da je vera zasebna stvar posameznika in ne sme priti do izraza v javnih odnosih. Religija je stvar osebnega prepričanja. Nobenih dokazov ni, da Bog res obstaja, ker ga znanstveniki niso opazili, izmerili ali izračunali. Po drugi strani je na svetu mnogo religij, ki so med seboj popolnoma enakovredne, nobena izmed njih ni bolj resnična od druge. Katoliška Cerkev, pa je sporna institucija, ker si lasti monopol nad resnico in moralo, kar je v nasprotju z moralno svobodo posameznika. S svojim vztrajanjem pri določenih nedokazljivih načelih zavira razvoj znanosti. In tako naprej. Vse te trditve so lahko iz

ateističnega vidika čisto legitimne in morda dokazljive. A če je duh moderne kulture prežet s temi načeli, če zgoraj opisane trditve o krščanstvu držijo, se lahko strinjamo, da obstaja neka napetost. Vsi katoličani jo čutimo na lastni koži, če smo le malo dosledni s tem, kar verjamemo.

Obstaja nek miselni tok, ki že približno dve stoletji poskuša krščanstvo prilagoditi v tem smislu, da bi bilo bolj racionalno in naravno, hkrati pa bolj sprejemljivo za moderni svet. To gibanje, ki ni enoumno, temveč zavzema različne oblike, nekateri imenujejo teološki modernizem, verski naturalizem ali pa tudi imanentizem in šteje med navdušence mnoge mislece, predvsem iz protestantskih krogov. Predvsem po zaslugi drugega vatikanskega koncila so se nekatera stališča teološkega modernizma uveljavila v katoliški Cerkvi. Največje značilnosti tega gibanja so zanikanje nadnaravnega, dojemanje Kristusa, ne kot Božjega sina, temveč kot zgodovinsko osebnost in postavljanje človeške volje in razuma nad Boga. Toda krščanska vera ni humanizem ali kakršenkoli filantropizem. Ni je mogoče utemeljiti na naravnih zakonih, čeprav to ne pomeni, da je iracionalna. Bog je nadnaraven, pa vendar logičen. Krščanstvo je kot neka posebna matematika, ki sicer drži, vendar ob zelo nenavadnih in navidezno nemogočih robnih pogojih, ki jih je treba brez dokaza sprejeti. Kristjani premnogo krat nasedemo tej pasti razlaganja krščanske morale na podlagi naravnih zakonov. Religija pravimo, je koristna za družbo, ker daje človeku dostojanstvo ter štiti in tolaži najšibkejše. Po drugi strani je dobra, ker vzgaja poštene in marljive državljane, ki hodijo na volitve in sodelujejo. Pa še argument par excellence: religija je antropološki pojav in kot tak naraven. Izhaja iz človeka in mu pripada po naravi. Na žalost pa nihče ne ve točno, kakšen je človek po naravi (ne Rousseau ali Nietzsche) in ker je pri razlaganju lastne narave relativno kratkoviden in oportunističen, se tolmačenje le-te spreminja, argument pa zgubi svojo moč.

Če krščanstvu odstranimo, kar je nadnaravno, ostane le tisto kar je nenaravno (tako je dejal Chesterton). Kakšen je lahko smisel celibata, če ne obstaja milost, ki ga povzdigne nad nizkost človeških instinktov. Kaj ostane od neločljivosti krščanskega zakona, če ni zadaj zakramenta, ki ga dela večnega v Bogu? Kaj ostane od papeževe nezmotljivosti, brezmadežnega spočetja, svete spovedi, svete maše? Samo še vraževerna tradicija, ki sodi v čas, ko človek ni vedel, zakaj vsak dan vzhaja sonce. In čeprav je vedno mogoče najti za vse to neko instrumentalno razlago (obred sv. spovedi ima npr. terapevtske učinke, ki olajšajo vest grešnika), je bistvo v milosti in v zakramentu. Zato krščanski naturalisti, modernisti, Darwinisti in humanisti ne vidijo potrebe, po teh vraževernih dodatkih in jih mirne vesti izpustijo. Oni se raje osredotočajo na zgodovinskega Kristusa in na univerzalno religijo. Postava za njih ni od Boga, marveč družbena

pogodba in se jo kot tako da poljubno spreminjati. Mi se jim bomo, na žalost, kmalu pridružili, če bomo šli po tej poti.

Ateistična kultura, v kateri nam je dano živeti, ne sprejema ali pa je v nasprotju z mnogimi vidiki naše vere. Krščanstvo je sprejemljivo za družbo le, v kolikor se odpove nekaterim skrajnostim, kot na primer to, da zase trdi, da je resnica, ali pa to, da želi biti dejavna v družbi. Teološki modernizem je poskus tihotapljenja imanentnih ter relativističnih načel v krščanstvo, kar je za mnoge nasprotnike še kako dobrodošlo, ker rahlja jedro vere. Konflikt je precej intenziven in se vse bolj pogloblja, čeprav se to ne kaže vedno navzven. Če se vdamo modernizmu in popustimo pri načelih, morda postanemo bolj kompatibilni, a smo s tem izdali Kristusa. Ne vem dobro, kakšna je pravzaprav rešitev za nastalo situacijo. Zagotovo ne bomo uspeli večno ohranjati krščanskih vrednot v družbi, le s politično dejavnostjo, čeprav je le-ta potrebna. Krščanska politična stranka, ki sodeluje v demokratičnih koalicijah, je le zadnja obrambna linija, ki lahko kratkoročno zadrži kulturno erozijo: obramba je vedno težja od napada, uspeh napadalca pa je dostikrat le vprašanje časa in vztrajnosti. Za kaj več bomo morali biti bolj ustvarjalni, bolj dejavni, bolj načelni. Pogumno živeti, kar je učil Kristus, pričevati o resnici, biti pripravljeni na posmehovanje in out sider-stvo, ter vsak dan plavati proti toku. Mogoče nam tako uspe rešiti našo vero.

Biti kristjani v novih časih

Živimo v družbi, ki je v globoki verski, moralni, gospodarski, politični in finančni krizi. Kristjan je po svoji teološki naravi vedno v krizi, ker trajno stoji pred temeljnim izzivom, kako svojo odrešenje živeti na osebni in družbeni ravni, ker je član Cerkve, ki je vesoljni zakrament odrešenja. Zrel kristjan se namreč vedno zaveda dejanskega stanja, v katerem živi in poslanstva, ki ga nosi v sebi kot poslušalec Božje besede, ki oblikuje njegovo vest in navdihuje njegovo delovanje v moči milosti, ki jo je prejel. To velja za vse, ki smo prejeli zakrament krsta, ki nas je vključil v skupnost odrešenih.

V Evropi in Sloveniji se kristjani tega teološkega dejstva zavedamo v obliki spoznanja, da najgloblja vsebina našega delovanja in pričevanja potrebuje novo raven odgovorov na vprašanja in stanja, ki nas sedaj morijo in jih doživljamo kot globalno krizo. Naš sedanji izziv je, dati dovolj močan navdih, novo dozo evangeljskega kvasa, da bo prekvasil sedanjo otplo družbo, ki ne vidi prave prihodnosti ne zase in ne za svoje potomce. V času oblikovanja celovitega odgovora na sedanje krizno stanje sem prepričan, da mora pravi kristjan v tem času vztrajati in pri snovanju novih oblik delovanja in spoštovati naslednje temeljne notranje drže. Biti pošten,

da lahko živi le od svojega dela in ne na račun drugega. Posebno ne na račun ubogih. Biti odločen, da v primerih, ko je potrebno nastopati odločno, tako tudi ravnam. Odločen moram biti pri vzgoji otrok, kajti neodločnost vodi k temu, da postanejo mladi nevzgojeni in razvajeni. Biti odločen, je še posebno pomembno v politiki, pri snovanju in izvajanju dobrih političnih odločitev. Moram biti vztrajen, pri svojih pravih odločitvah. Biti moram kritičen, da sem v vsakdanjem življenju kritičen do vsake nepravilnosti. Misliti moram trezno, celovito in na dolgi rok. Pomembno je, da sem kritičen v javnem življenju. Izogibati se, da moja kritičnost ni žaljiva. Biti odkrit. Znati odpuščati. Kako ne bi odpuščal, kakšen Jezusov učenec bi bil, ko pa je že on v molitvi Očenaša, ko je učil učence, govoril: '...odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom...' S kakšno pravico bi torej prosili Boga odpuščanja, če sam ne bi hotel ali znal odpuščati svojim dolžnikom. S kakšnim obrazom bi se obračal k Bogu, sam pa ne odpuščal. Moram se torej zavzemati za spravo in odpuščanje na vseh področjih, posebno za spravo na nacionalni, slovenski ravni. Sprava in odpuščanje pa mora temeljiti najprej na razjasnitvi problema in spoznanju zgodovinske resnice. V svojem bistvu je človek sprave in to tako, da ni nobena stran prizadeta. Odpuščanje mora biti prostovoljno, popolno in dokončno brez kakršnega koli kasnejšega pogrevanja le tega. Odpuščati mora tako, kakor je Bog nam odpustil. To pa ne pomeni, da morajo kristjani vseskozi trpeti ponižanja, žalitve in trpeti krivice. Odpuščati torej ne pomeni, da lahko gre vse mimo pravnih norm. Kristjan naj bo tisti, ki se vseskozi bori za spravo in odpuščanje. Naj se torej trudi, da bo on tisti, v katerem bodo neverujoči spoznali Jezusov nauk.

Če in ko bomo kristjani v Sloveniji spoštovali in se držali omenjenih pravil, ki so v skladu z Jezusovim evangelijem, bomo šele postali kristjani, vredni tega imena. To nikakor ni lahko, je pa nujno in to Jezus od nas pričakuje in zahteva. Kristjan je dolžan spoštovati zakone države v kateri živi. Še bolj pa je odgovoren Božjim normam. Lahko rečemo, če bi spoštovali in se držali desetih božjih zapovedih, bi drugih zakonov sploh ne potrebovali. Sedaj jih imamo, kar dvajset tisoč v Sloveniji. Kristjan v politiki naj s svojim delom vzbuja optimizem, pravičnost, poštenost. Pri svojem delovanju naj ne skriva svojega prepričanja, bahavost pa naj mu bo tuja. Naj torej deluje in nastopa tako, da mu bodo volivci upravičeno zaupali in da bo njegova beseda res nekaj veljala. Prepričan sem, da je takšno zadržanje kristjana vsebina in cilj nove evangelizacije, ki nam nalaga odgovornost do sebe in neverujočih, ko bodo primerjali in ocenjevali skladnost besed z našimi dejanji. Prav danes, ko je zaupanje v institucije v Sloveniji razrahljano do temeljev, ko dana beseda že skoraj nič ne velja, ko družba postaja vse bolj potrošniška, je nujno, da se kristjani vrnemo k svojim koreninam, k evangeliju, ki je veselo oznanilo za vse ljudi. Če

si bomo torej skupaj z mnogimi sodržavljani, ki jim je Slovenija ljuba in nadvse draga domovina, ki so jim blizu trdna družina, pravičnost, solidarnost, pravično plačilo za pošteno opravljeno delo, denar pa zgolj sredstvo, ki služi za človeka vredno življenje, iskreno prizadevali za uveljavitev teh vrednot, se nam ni bati prihodnosti. Moje delo moram prepoznati kot svoj del odgovornosti za vzpostavitev pravične, socialne, kulturne in ekonomsko uspešne države, in ob tem jasno in odločno opozoriti, da pri tem računam na Božjo pomoč, kar pomeni, da sem prepričan, da ni mogoča pravična in uspešna družba, ki Boga ne priznava, ali ga, kot doživljamo v Sloveniji, odriva na rob, iz šolskih in javnih prostorov, medijev, javnosti in mu dopušča možnost obstoja zgolj v skriti zasebnosti. Kljub temnim oblakom, ki so se zgrnili nad Slovenijo, ni razlogov, da ne bi zaupal v Božjo pomoč in se veselili prihodnosti skupaj z neverujočimi, ki zagovarjajo podobne vrednote.

Etika dela

Spoznanja iz prakse kažejo, da so strukturni vzroki absentizma, diskriminacije, trpinčenja in korupcije v delovnem okolju pogosto isti. Po različnih ugotovitvah medicinske, delovno-pravne, kazenskopravne in drugih strok ravno ti vzroki, če se nanje ne odzivamo, vodijo v razkroj medčloveških odnosov, bolezni, absentizem, diskriminacijo in trpinčenje. Konkretni primeri potrjujejo, da so v takšnem okolju izrazita tudi tveganja za korupcijo in ogrožanje zaposlenih v javnem in zasebnem sektorju s koruptivnimi nameni in cilji. Podobno v svoji študiji o pomenu zaščite posameznikov (ang. Whistleblower protection), ogroženih zaradi razkrivanja oz. prijavljanja korupcije ugotavlja Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD). Osebnost sem se s pojavi korupcije v delovnem okolju seznanil prvi, ker sem prvi občutil posledice in postal tudi žrtev fizičnega in psihičnega nasilja. Posledice nosim še zdaj. Rad bi predstavil okolje iz katerega se razvije neetično in koruptivno ozračje, ki predstavlja velik problem na področju dela in med delavskih odnosov.

Ustvarjanje skupine zaveznikov. Običajno posameznik, ki je na vodilni ali vodstveni poziciji poskuša ustvariti kliko podpornikov. To je skupina, ki brezpogojno podpira vse njegove odločitve tudi, če so dvomljive. Skupina podpornikov ga/jo podpira tudi v relokacijskih postopkih, v zameno pa pridobi nekatere bonitete kot so npr. več izobraževanj, dodelitev lažjih del ali boljše vrednotenje opravljenega dela. Interes ustvarjalca skupine je vedno, da je ta skupina tako močna, da preglasi nasprotnike. Za vse tiste, ki ne sodijo v to skupino, pa predstavlja takšno okolje psihosocialno moro, ki se kaže v izločitvi vsakogar, ki ne sodi v skupino.

Podcenjevanje uspehov in zavist. Pogosto se opravičuje zavistno vedenje z našim nacionalnim karakterjem. Trdimo, da je zavistno vedenje v slovenskih genih. Vendar se pogosto zaposleni pritožujejo, predvsem iz področja izobraževanja, da so uspehi in priznanja pogosto med kolegi razumljena kot nelojalna konkurenca. Uspešen delavec je posledično bolj hitro izločen kot ne želen v posamezni delovni sredini. Njegovih uspehov se ne priznava oziroma se jih poskuša zbanalizirati. Pogosto so posamezniki, ki to doživijo zelo prizadeti, ker je vedenje vodstva in okolice drugačno, kot se sicer v javnosti deklarira. Dosežen uspeh pa je izvor konflikta in socialne izločitve.

Razporejanje obremenitev. Razporejanje obremenitev in zahtevnosti del je pogosto odvisno od zvez in odnosov s tistim, ki odreja delo. Tako se srečujemo s pritožbami nekaterih delavcev, da so kljub temu, da so kolegi enako vrednoteni, razporeditve zahtevnosti del zelo različne. Pogosto so neprijetna dela, dela za katere se predvideva, da bodo konflikti, dodeljena osebam, ki so manj pri srcu organizatorju del. To so po navadi šibkejše, tudi čustveno bolj občutljive osebnosti, ki imajo slabše razvite obrambne mehanizme. Ravno pri teh ljudeh pa se pogosteje posledično pozneje razvije izgorelost. Za to boleznijo sem zbolel decembra 2013.

Pritiski za prevzem odgovornosti. Predvsem v dejavnostih, kjer niso še vpeljani vsi standardi, se pogosto pričakuje od posameznikov, da bodo izpeljali delo in prevzeli odgovornost za tisto, za kar niso pristojni. Razkorak med pristojnostmi in odgovornostmi je lahko vzrok pomembne psihosocialne stiske. Ta stiska je posebej huda pri zelo delovnih posameznikih, ki čutijo moralno obvezo do dela in strank, ter razumejo obvezo prevzeti delo kot nekaj samoumevnega, kar sodi v njihovo razumevanje delovne morale.

Dvojna vloga kadrovskih strokovnjakov v organizacijah. Vloga kadrovskih strokovnjakov v sodobnih organizacijah je postala težavna, vrstijo se odpuščanja delavcev, zaposlitve so negotove in vedno več je fleksibilnih oblik zaposlovanja. Zasebnost posameznikov je po eni strani vedno bolj zavarovana, po drugi strani pa nove tehnologije omogočajo vedno večji vdor na zasebno področje, kar kadrovniki uporabljajo za selekcijo kadrov, vedno bolj pa tudi za nadzor zaposlenih, primer raba face-booka za kadrovske namene. Osnovna težava kadrovskih managerjev je v tem, da so mediatorji med zaposlenimi in managementom oziroma drugimi deležniki in so potemtakem posledično tudi razpeti med svojo primarno socialno in vedno bolj prevladujočo ekonomsko vlogo. Kadrovski strokovnjaki se pri delu pogosto srečujejo z etičnimi dilemami in vprašanji. Ali so postopki, ki jih uporabljamo v kadrovske namene etični? Kdaj se začne manipulacija z zaposlenimi? Kdaj posegamo v pravice zaposlenih ali kandidatov? Kje je

meja pri varovanju podatkov? Ali je testiranje sposobnosti v namene zaposlovanja etično sporno. V etično dilemo se zapletemo že pri sami opredelitvi pojma upravljanje s človeškimi viri. Povsem primerno je torej vprašanje: Ali je upravljanje s človeškimi viri etično? Etični problemi, s katerimi se srečujejo kadrovske strokovnjaki in osnovne moralne pravice zaposlenih, pravično plačilo, osnovano na konceptu enakosti, distributivne pravičnosti, avtonomije, spoštovanja, varnost delovnega mesta, osnovana na principih spoštovanja in izogibanja škodovanju, ustrezno ravnanje s posameznikom, osnovano na konceptih spoštovanja, pravičnosti in iskrenosti in zasebnost, osnovana na konceptu spoštovanja, svobode in avtonomije.

Etični problemi, s katerimi so obremenjeni kadrovske managerji, so problemi, ki se nanašajo na pravičnost (npr. plačilo za delo, razlike v plačah, izkoriščanje delovne sile in okolja v deželah tretjega sveta). Problemi, ki se nanašajo na pravice (npr. enake možnosti pri zaposlovanju, nagrajevanju, ocenjevanju, diskriminacija glede na spol, starost, nacionalnost, socialna varnost, testiranja na drogo in alkohol, podaljševanje delavnika, vpliv dela na zasebno življenje, stres na delovnem mestu, nasilje na delovnem mestu). Problemi, ki se nanašajo na poštenost (npr. zloraba zaupanja, konflikt interesov, podkupovanje, korupcija, neenakomerna delitev tveganja, zavajanje) in problemi, ki se nanašajo na izvajanje korporativne moči (ogrožanje varnosti zaposlitve, nadzorovanje zaposlenih preko oblikovanja dela, kulture, timskega dela, onemogočanje svobode govora, neutemeljeno izvajanje disciplinskih ukrepov).

Neetične prakse, koruptivnost in konflikt interesov, ki jih kadrovske strokovnjaki opažajo v organizacijah, velikokrat izvirajo iz poslovnih pritiskov, pritiskov konkurence in nezainteresiranosti vodstva, da bi etična prizadevanja v organizaciji institucionalno uredili (npr. zapisali etične kodekse, oblikovali mehanizme za sporočanje o neetičnem ravnanju in disciplinske ukrepe v primeru kršenja etičnih pravil).

Slovenskih kadrovske strokovnjaki, etične dileme in kako jih rešujejo. Kadrovske strokovnjaki so pri svojem delu razpeti med zaposlenimi na eni in vodstvom oziroma lastniki podjetja na drugi strani. Kadrovske strokovnjaki pri svojem delu etičnost najboljše presojuje skozi osebne vrednote (sledi: vpliv organizacijske kulture, organizacijskega okolja, zakonodaje in etičnega kodeksa). Glede pravic zaposlenih pri kadrovske strokovnjaki obstaja razkorak med njihovim mnenjem o pomembnosti pravic in med dejanskim upoštevanjem pravic v podjetju. Kadrovniki v vseh primerih (razen v primeru pravice do kolektivnega pogajanja in stavke) dajo posameznim pravicam večji pomen, kot pa jo v njihovi organizaciji dejansko upoštevajo. Pri

kadrovskih strokovnjakih obstaja razkorak med njihovim mnenjem o spornosti določene situacije in med pogostostjo pojavljanja te situacije v praksi. Razkoraki opozarjajo, da gre lahko za določeno etično neobčutljivost kadrovskih strokovnjakov. Skoraj polovica udeležencev je navedla, da v njihovi organizaciji ni posebej opredeljeno, kdo skrbi za razvoj etičnega področja v organizaciji. Ali je upravljanje s človeškimi viri etično? Zaplete se že pri sami definiciji termina upravljanje s človeškimi viri. Upravljanje s človeškimi viri je učinkovita uporaba ljudi za doseganje strateških ciljev. Takoj ko govorimo o upravljanju z ljudmi, zaposlene avtomatično postavimo v položaj sredstva za doseganje cilja. Človek ne sme biti sredstvo, saj ga s tem avtomatično izrabimo za doseganje lastnih ciljev. Organizacije morajo zaposlene obravnavati s spoštovanjem in se ne smejo vmešavati v svobodo posameznika. Zakaj dobri ljudje sprejemajo neetične odločitve? Prav z vprašanjem, zakaj tudi dobri ljudje sprejemajo neetične odločitve, se omenja termin etična slepota. V preteklih treh desetletjih sta proučevanje poslovne etike in nastajanje nove literature s tega področja privedla do razvoja sofisticiranih modelov, ki nam omogočajo razumevanje vzrokov za etično, pa tudi neetično delovanje posameznikov (zakaj, kako in pod katerimi pogoji takšno delovanje nastane). Večina raziskav še vedno sloni na predpostavki, da se ljudje vedno odločajo racionalno. V resnici pa je (ne)etično delovanje po velikokrat manj racionalno in premišljeno in celo zelo intuitivno in avtomatsko. In prav zato lahko ostane etična dimenzija odločitve za odločevalca skrita. Ljudje se lahko vedemo ali odločamo neetično in se tega sploh ne zavedamo. Še več, velikokrat lahko celo delujemo v prepričanju, da so naše vedenje in naše odločitve popolnoma etične. In prav to definiramo kot etično slepoto, začasno nezmožnost odločevalca, da vidi etično dimenzijo svojih odločitev. Vsekakor obstajajo načini za zmanjševanje tveganja etične slepote. Mednje na primer sodi vpeljava ali spodbujanje, tako imenovan konstruktivnega nestrinjanja (sodelavci vodje opozarjajo na neetično delovanje, vodje pa jih za to ne kaznujejo, temveč spodbujajo) ali razprševanje avtoritete (o pomembnih korakih ne odloča manager sam, temveč več ljudi z različnimi zornimi koti in pogledi na svet).

Nemirni časi, ali kako obdržati pravo smer

Vse bolj se nam zdi, da živimo v času, v katerem je vse premešano, pomešano in turbulentno. Številni čedalje bolj in čedalje jasneje zaznavamo obrise kaosa, v katerega se pogrezamo. Kaos je kot močvirje, povsod en sam občutek negotovosti, ki napolnjuje človeka z občutjem nemoči in notranje stiske. Od tod do apatičnosti je manj kot korak. Pred oči mi prihaja prizor iz filma Matrica, črn ekran, po katerem od zgoraj navzdol z bliskovito naglico padajo svetlo zelene kode. Kot dežne kaplje. Vidno znamenje, da se določen sistem nekje globalno sesipa. Dan za

dnem spremljamo na različnih področjih procese sesipanja. Recimo v gospodarstvu. Kot domine v peskovniku se nam je pred očmi sesul slovenski tekstilni sektor. Nadaljevalo se je z gradbenim sektorjem. Epohalnih zgodb z žalostnim koncem v gospodarstvu, kar ni konec. Po drugi strani mi je prijatelj, mlad, ambiciozen, etičen in uspešen podjetnik, pripovedoval, kako nerazumljivo zapleteno je danes v Sloveniji krmariti družinsko podjetje, ki ima v jedro vgrajene visoke etične standarde, med primežem bank, administrativnih ukrepov države in njegovo skrbjo za več kot sto zaposlenih v podjetju. Za tragičnimi epopejami neuspešnih gospodarskih zgodb praviloma ostajajo številni posamezniki in družine, ki jih izguba službe peha na socialni rob in v nemogoče osebne stiske.

Kot na velikem odru poteka že nekaj let pred našimi očmi politično preigravanje. Sistem demokracije lahko tako ali drugače, vsaj na videz po črki zakona in neoporečni poti, naplavi na oblast posameznike, za katere se človek vpraša, kako je vendar mogoče, da so se znašli tam, kjer so se pač znašli. Če se spustimo na bolj vsakdanjo, osebno raven, zgodbe niso dosti drugačne. Vrstijo se osebne krize, ljudje izgubljajo službe, razpadajo zakonske zveze, posamezniki ne najdejo poti iz križpotij danosti in obupajo nad iskanjem. Številni so nemočni pred težo odločitev, za katere vedo, da jih morajo sprejeti, a se hkrati bojijo posledic, ki jih odločitve prinašajo s seboj. Če jih ne bodo sprejeli sami, se bo namesto njih odločilo življenje. Tako ali drugače. Poleg tega med seboj pogosto komuniciramo na način, da nihče več nikogar ne razume. To se dogaja verjetno tudi zato, ker nihče več nikogar zares ne sliši. Drugega ob sebi lahko človek sliši, empatično poslušati in začuti le, če ni do vratu pogreznjen v vesolja lastnih stisk, zaskrbljenosti in depresije. Če ni apatičen torej, kajti apatičnim osebam je hitro za vse vseeno. Kot da bi izgubljali kompas. Kot da se rušijo zadnji braniki smisla.

Vem, da nismo redki, ki se sprašujemo, kaj storiti v takih časih. So mogoče drugačne rešitve? Alternative namreč so. Če se prepustim možganski nevihti, bi naštel nekaj utrinkov, ki letijo skozi sivo skorjo. V času zmede je pomembno, da smo ljudje še posebej osebno pozorni. Čuječi. Pozorni na besede, geste, dejanja, ki jih vidimo in opazimo. Pozorni, čuječi in kritični tudi glede besed, gest, dejanj in potez, ki jih potegnemo v svojem življenju. Nikoli ne gre samo za nas, vedno, v vsakem trenutku, so v našo zgodbo potegnjeni številni drugi. Ljudje našega življenja, tisti, ki najbolj od blizu drobijo sled naših stopinj. Razločevati pomeni v vsakem trenutku razumeti, kaj kam v življenju spada, kakšno težo imajo moje sedanje odločitve in koraki v loku preteklosti in darovane prihodnosti našega jutri. Potrebno se je prepustiti svojemu občutku, ki pa ga v končni fazi, če je človek iskren, določata človekov razum in njegova vest. Razum

prepoznava, vest pa v globini človekovega bitja usmerja in korigira odločitve, sprejete tudi v trenutkih šibkosti in vsakdanje ihtavosti.

Razmišljati in dovoliti, da glas vesti (spre)govori. Gre za dva temeljna parametra človekove eksistence. Sprejemanje odločitev je šibka točka otrok sedanjosti. Številni čakajo na kaj ali koga drugega, ki bi namesto njih sprejel odločitev in usmeril njihovo življenje v smer zadovoljstva in občutkov sreče. Magov ni več, tu sem samo jaz, ki sem odgovoren za poteze, ki jih vlečem v življenju. No ja, vedeževalci in avtomati z nasveti za srečo so sicer na gosto posejani po poteh vsakdanjosti, težava je v tem, da mogoče potolažijo človeka v trenutni stiski, ne dajejo pa odgovorov, s katerimi bi bilo mogoče kakovostno (pre)živeti. Vse bi bilo drugače, če bi tako slepo in globoko, kakor zaupamo in naivno verjamemo drugim, zaupali sebi. Vedra duša vedno najde pot, čemerna in zagrenjena žal ne zmore storiti niti najmanjšega koraka. Z optimizmom dandanes ni vedno lahko. Ni pa nemogoče. Vprašanje je, kako se prebiti do korenin osebnostne biti in v njih prepoznati sok življenja, optimizma, polne sedanjosti in smelega prihodnosti. A življenje je v tej točki neizprosno: korak naprej naredijo tisti, ki to prepoznajo. Tu se prepoznava neizbrisen vonj po smislu, smisel ni odvisen od zunanjih okoliščin, ampak od vzgibov, ki jih človek odkrije v svoji duši, ne glede na zunanje okoliščine. Jaz je svoboden jaz, vedno lahko izbira. Sito izbir so vest, razum in pogled na celoten lok življenja. Pot, dolga tisoč kilometrov, se začne s prvim korakom, pravi kitajska modrost. Toda po prvem koraku je treba narediti drugega, nato tretjega, četrtega. Vse korake tja do tisočega kilometra. Do cilja. Z ožuljenimi nogami, z na trenutke skrhamo dušo, s strtim srcem. Ko gre zares, je pot k cilju vedno pot vere, saj, v veri hodimo. Cilj navadno ni blizu, zato je premikanje nog v smeri cilja ključno. Posebej v trenutkih, ko ima človek občutek, da stopica na mestu. To mi je povedal moj prijatelj Žarko, ki je to spoznal na Caminnu. Turbulentni čas je torej, vedno milostni čas, je kairos. Odvisno od pričakovanj in naravnosti duše. Prav taki časi, kakršne živimo sedaj, so po globokem prepričanju Viktorja Frankla časi, v katerih se lahko najbolj in najgloblje pokažejo izvornost, veličina in notranja moč človeka. V takih časih, kot jih živimo, lahko človek iztisne iz sebe največ tistega, zaradi česar je človek pravzaprav, človek. Edini, enkrat in v vsaki ustvaritvi znova osebek na tem planetu z vestjo, dušo in svobodno voljo. Ko odpadejo maske udobja, ki nam jih natikajo časi brezskrbnosti in lahkih okoliščin življenja, lahko človek izrazi svojo veličino, ves domet svoje eksistence, ki se ne konča samo tu in sedaj, ampak nosi v slehernem trenutku v sebi tudi seme transcendence. Ni razloga, da bi se prepustili pesimizmu, vsemu navkljub. Ravno takšni časi odpirajo nove, neslutene poti, ter dajejo posameznikom moč in pogum, da stopamo nanje. Takšni časi so klic, da naredimo nov korak. Žogica usode je v naših

dlaneh. Vedno znova nemirna, a vsak trenutek živa. Svoji odgovornosti človek pač ne more ubežati. In prav je tako, kajti ravno zaradi tega je človek, človek.

Pismo Diognetu danes

U pismu se kritizira poganstvo in judovstvo iz racionalnega pogleda, krščanska vera se razlaga v filozofski obliki, kot nekaj, kar je sprejemljivo za tedanji svet. Pismo je nastalo v drugem stoletju. Kako bi danes izgledala ta poslanica, lahko preberemo v nadaljevanju.

Kaj je spoznanje novega za nas danes. Preseneti me to, kako so bili takrat kristjani podobni nam. Kot bi opisoval občestvo danes. Manjka tisti del kristjanov, ki ne živi po teh pravilih. To so poganski kristjani. In so v večini, vsaj v Sloveniji. Sama družba je danes veliko bolj homogena, če gledamo samo krščanski zahodni svet, kakršnega tudi poznamo. Če bi se postavili v muslimansko ali drugo okolje, bi imeli enake težave kot takrat. Svet je enako raznolik, kot pred dva tisoč leti. Preseneti nas, da so v času Diogneta v družbi zaznali tako hitro novi nauk. Leta je bil nekaj resnično novega, danes je to že zelo stara zgodba, bi rekli.

Kako so Boga častili, zakaj vsi nič ne cenijo sveta in prezirajo smrt. Kristjani ne marajo niti bogov, v katere verujejo Grki, niti se ne drže judovske vere. Med njimi je ljubezen, ki je mi ne poznamo. In zakaj je to prišlo med nas danes pravi Diognet. Pojmujem to takrat, kot neko duhovno revolucijo, saj je bila vera v Kristusa tako drugačna od vsega znanega. Iz grškega razuma se pojavi popolnoma nekaj novega, duhovnega. Kristjani so se oddaljili od takratnih verovanj, ki so temeljila na umski razlagi, in pravijo, da je skrivnost njihove vere v lastnem spoznanju. Ljudje stare vere so spoznali, da jih o novi veri težko poučijo kristjani, ker je to vera duha.

Kristjani se namreč ne ločujejo po narodnosti, jeziku ne običaju. Nova vera presega te delitve. Danes je to za nas normalno, saj so kristjani po vseh kontinentih zbrani pod plaščem Jezusa. Oni so morali to preseči s spoznanjem, ki je bilo v takratnem svetu nepredstavljivo. Kakor bi za nas bilo zelo čudno njihovo verovanje. Verjetno bi se temu smejali. Razlika od takrat je, da so otroke odvrgli. Danes je to tako redek pojav, ker ni moralno, je zločin. Smo pa negativno napredovali, ker jih ubijamo že v maternici. Imajo skupno mizo, a ne postelje, pravi tekst. Danes imamo skupne postelje, a ne mize, sodobna družba so tudi kristjani. Glede preganjanja je ostalo danes isto, imamo sovražnike, ki ne vedo povedati, zakaj nas sovražijo. Samo da nas ne ubijajo, razen ekstremisti, ampak nismo za želeni po mnogih državah sveta. Spoznanje je v tem, da so bili takrat bolj zavezani svoji ideji. Mi danes prej popustimo, ker nimamo tako močne skupnosti, če jo še sploh imamo, razen v tretjem svetu.

Kristjane se primerja z dušo. Danes se o duši ne sliši več. Kar je takrat ljudi zanimalo glede kristjanov, je danes bolj cokla. Z začudenjem pripovedujejo, da je na zemljo prišel sam Graditelj in Stvarnik vesoljstva samega. Mi to vemo, pa vendar večina tega ne verjame. Tudi sama narava Boga je nekaj, kar jim je čisto novo. Kajti Bog, Gospod in Stvarnik vesoljstva, ki je vse naredil in razporedil, ni bil človeku le prijazen, marveč prizanesljiv. Ko pa se jim je odkril in razodel po ljubljenem Sinu, in je ta umrl na križu je bilo to sploh preveč piše Diognet. Kdo izmed njih bi bil kdaj to pričakoval. Druge vere so se najprej pokazale kot bog v neki materialni osnovi, medtem ko se je krščanski Bog pokazal skozi vero. In takrat se je ljudem zdelo čudno, da tega Boga niso napovedali filozofi, takrat cvet znanosti.

Če primerjam splošno in primerjam tekst z današnjim življenjem Kristjanov. Namreč vse kar so takrat preživljali se to dogaja danes nam. Ne loči od drugih ljudi ne zemlja, ne jezik, ne običaji.

Teologija pisma. Pisec krščanstvo razlaga kot Božjo objavo, razglas. Kristjani niso dobili nekakšno zemeljsko sporočilo, ampak je sam Bog stopil na svet in poslal resnico istemu svetu besedo (logos), ter jo postavil, vgradil v njihova srca. Poslal ga je, kot kralj pošlje sina, poslal ga je kot Boga, poslal ga je kot človeka k ljudem, poslal ga je kot ta, ki rešuje, ki hoče prepričati, a ne prisiliti. Ker nasilje se ne spodobi Božjemu. Kdo je in kaj je Bog, to ni mogel vedeti niti od ljudi preden je prišel, pa tudi ne filozofi (takratni znanstveniki). Pisec odgovarja na tretje Diognetovo vprašanje, zakaj se je krščanstvo pojavilo tako pozno. V začetku je Bog vse razporedil, s tem je dopustil, da neko obdobje ostanemo prepuščeni svoji volji, s tem je toleriral naše grehe, da spoznamo, da z našimi deli ne moremo imeti dostojnega življenja. Tudi ne Božje dobrote, niti ne moremo doseči Božjega kraljestva. Bog je tedaj poslal svojega sina, ko je prišel čas, da je človeštvo zmoglo na lastnem spoznanju sprejeti Božjo ljubezen in njegovo človekoljubje. Bog je na ta način, kasnejšemu pojavu krščanstva, pokazal ljudem, da sami ne morejo doseči življenja, temveč jim je dal odrešenika. Avtor končuje poslanico s pozivom Diognetu, da sprejme krščansko vero in se s tem lastno prepriča v resnico.

Srečati Jezusa Kristusa

Več poti pelje do Jezusa Kristusa. Vse so ozke, temne, strme in polne vej in kamenja, ki ležita na poti. Pomembno je tvoje osebno izkustvo, doživetje v tvojem srcu in tvoja osebna pot. Pot je tudi preko vsakega človeka. Kajti nihče ne živi sebi in nihče ne umira sebi. Vsi živimo v Kristusu in v Kristusu umiramo. Vsi mi smo Kristusovo Telo, On je glava. Eno smo s Kristusom. Pot je pot preko človeka, ki je poleg tebe, poleg katerega živiš, ki z njim delaš, ki

ga rojevaš, ki ga ljubiš, s katerim sodeluješ, s katerim ustvarjaš to življenje, to pot. Bog je v vsakem človeku, pa naj bo katerekoli vere in naroda. Naslednja pot, pa je pot preko vsega ustvarjenega. Narava, življenje, umetnost, nebo in zemlja. Vse ustvarjeno je Božja podoba in govori o Bogu. Treba pa je začeti na prvi poti, saj ne morem priti niti do druge, niti do tretje, če nisem prišel do sebe samega, do osebnega izkustva.

Resnična zgodba

Kardinal Martini, nadškof v Milanu, je izpovedal resnično zgodbo. Religija nas lahko pripelje v veliko nevarnost. Religija v kateri ni srca, obredi, običaji. Vse, kar delamo v tako imenovani veri. Če ni vključeno srce in s srcem tega ne sprejemamo, se to spreminja samo v zunanost, ljubezen je tu zavržena. Spreminja nas duhovnost. Religija brez duhovnosti je bolje, da niti ne obstaja. Naša kultura je postala stara, naše cerkve so velike in prazne, cerkvena birokracija narašča, naši verski rituali in oblačila, ki jih nosimo, pa so pompozni. Cerkev je utrujena, naše molilnice so prazne. Cerkev je 200 let za časom, zakaj se ne zbudi, ali se bojimo, je dejal. Cerkev mora priznati svoje napake in začeti korenite spremembe, začeti pa mora pri papežu in škofih.

¹⁹ *Sama zgodba pravi. Šlo je za zelo reven zakonski par. Poročila sta se. Po cerkveni poroki nista šla nikamor, saj nista imela denarja. Z župnikom sta se dogovorila, da bosta po cerkveni poroki kar tam priredila malo zabavo. Prirediti sta jo nameravala na trgu pred cerkvijo. Po poroki je začel močno padati dež. Ljudje niso mogli biti na trgu pred cerkvijo. Veste pa, da se na porokah ljudje radi malo poveselijo. In prosili so župnika, da bi lahko priredili vsaj majhno zabavo, agape, kar v cerkvi. Župnik je privolil pod pogoji, naj vse poteka povsem mirno. Bog ne daj, da bi bil kakšen hrup, veseljačenje, saj je to Božja hiša. Župnik ni bil navdušen nad to idejo, vendar pa, ker sta bila mladoporočenca revna, zunaj pa je bil dež, je nekako le pristal. Rekli so mu, naj ga ne skrbi, pojedli bodo malo sladkarij, popili malo vina, zapeli par pesmi, nato pa šli domov. In ker so bili to pravi Italijani, ki ljubijo življenje, so popili malo več vina in kar glasno zapeli. In tako je hitro nastala v cerkvi prava veselica. Vsi so se veselili, celo kaplan, ki je bil poleg, se je pridružil ljudem in se veselil. Samo župnik je nervozno in vznemirjeno hodil sem ter tja po zakristiji in se vse bolj držal za glavo zaradi hrupa, ki ga ustvarjajo v cerkvi. Kaplan ga je miril in skušal opravičiti njihovo veselje. In kaplan se je domislil in dejal: Saj je bil tudi Jezus na svatbi v Kani Galilejski in so se vpricho njega gotovo veselili. Pa pravi župnik: Vem, da je bil na svatbi v Kani Galilejski, toda tam ni bilo Najsvetejšega.*

Kako se mi, verniki lahko zelo hitro zapletemo v prevaro. Lahko se zgodi, da nam Presveto postane važnejše od živega Jezusa. Da nam postane pobožnost važnejša od ljubezni. Da nam obredi postanejo pomembnejši od človeka. Da nam prikazovanja postanejo pomembnejša od Marije. Da nam počivanje v duhu postane pomembnejše od Svetega Duha. Ne se zapletati v take zanke. To, kar je v srcu, je tista stvarnost, ki se dogaja sedaj in tu. Vse ostalo nam je dano, da nam služi na poti ljubezni. O tem srčnem pristopu k veri, zakramentom, Bogu, zapovedim želimo spregovoriti.

Vse, kar delamo, delamo z vero

Ko pride nekdo k tebi in te vpraša: Kaj je to vera? Kaj bi mu odgovoril. Kaj tebi pomeni vera? Prepričan sem, da na planetu Zemlja ne obstaja človek, ki ne bi nič veroval. Vsak posameznik ima nek moto, ima nekaj, kar se mu zdi pomembno, kar žene njegovo misel in vero. Lahko začnemo pri komunizmu. Oni trdijo, da so ateisti, da ne verujejo v Boga, pravzaprav da ne verujejo v nič. Kaj hitro jih postavimo na laž. Sicer imajo sami svojega boga, največkrat je to nek materialni dokaz. Ateizem ni brezboštvo, je zanikanje Boga v vseh pogledih. Iz komunizma so komunisti ustvarili religijo, mi smo otroke pripravljali za prvo sveto obhajilo, oni so jih pripravljali za pionirje, tudi naši otroci so postali pionirji. Povedati je treba, da tu ni bilo svobodne volje.

¹⁹ Silvo, Š. Pridobljeno iz. <http://silvo-sinkovec.rkc.si/>

Mladino pripravljamo na birmo, oni pa mlade pripravljajo za socialistično mladino. Kristjani romajo na Sveto Goro, Međugorje, Višarje, Brezje oni po poteh revolucije. Mi imamo križ, oni zvezdo in napis Tito na Sabotinu. Mi beremo Sveto pismo, oni pa svoj Manifest. Ustvarjajo svojo religijo. So globoko religiozni. Prevezli so religiozni sistem. In tega sistema se držijo kot klopi. Trdijo tudi, da je to edino pravilno in zveličavno. V bistvu prodajajo laž. In ta laž ima visoko ceno.

²⁰ »Zavrgli so Boga, ga vrgli iz države in pozabili, da je človek samo človek. Vsak človek mora v nekaj verjeti. Ko zvečer ležeš v posteljo, veruješ, da boš dočakal novo jutro. Veruješ, da boš tudi drugo jutro vstal živ. Če ne veruješ, ne bi mogel zaspati.« Ko greš na pot v Gorico, to delaš z vero, da boš tja prišel in se srečno vrnil. Veruješ v svoje sposobnosti. Veruješ v vozne sposobnosti svojega vozila. ²¹ »Vse, kar delamo, delamo z vero«. Če človek izgubi pravo vero, se vse ruši, kot da ti nekdo spodmika tla pod nogami. Prava vera je vera v pravega Boga. Prava vera je resnica, tako velika, da ni življenja brez vere.

Tudi satanisti, ki so v satanski sekti, ki molijo, se postijo, imajo svoje obrede, častijo, ne Boga, pač pa hudiča. Ne moremo zanje reči, da so neverniki. V kaj pa verujejo, to je njihova stvar. Teroristi samomorilci imajo tudi vero. Ta vera je močna vera. Kdo od nas ima tako vero, da si vzame življenje za nek ideal. Ni važno, da je pravi. Ubijejo sebe, da uničijo čim več ljudi. Zakaj to delajo. Ker verujejo. On to dela z vero. Toda naš Odrešenik, Jezus Kristus pravi, spoznali jih boste po sadovih. Kakšen je sad naše vere? Ali množice mrtvih? Sad teroristične vere, so tisoči mrtvih po svetu. To so vse verniki. Zakaj to delajo? Iz kakšnega vzgiba to delajo. Kakšen sad obrodi to drevo. To so ljudje, ki jim nič ne pomeni skupno dobro. Ne poznajo skupnega dobro? Kaj je s tem narobe? Ali je sploh kaj narobe? Pač pa jim je mar samo njihovo dobro. Mi bi rekli egoisti. Ti ljudje so samemu sebi izpolnitev. Samo, da je zame dobro. Za drugega mi ni mar. Če mi za drugega ni mar, mi tudi za Boga ni mar. Ker Jezus govori, kar ste bratu storili ste meni storili. Teroristi, bi svojo lastno mater prodali, samo, da pridejo do svojega cilja. V koga on veruje in kakšni so sadovi takšne vere?

²⁰ Silvo, Š. Pridobljeno iz. <http://silvo-sinkovec.rkc.si/>

²¹ Prav tam.

Tu nekje se nahajamo vsi, ki se imenujemo verniki. Gremo ob nedeljah k sveti maši, spoštujemo velike cerkvene praznike, morda smo dejavni v župnijah, pojemo v zboru, delamo na karitas, pomagamo ubogemu. Vprašam se, s kakšnim namenom in razlogi to delamo.

Jezus nam pravi: *»Kajti lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, tujec sem bil in ste me sprejeli, nag sem bil in ste me oblekli, bolan sem bil in ste me obiskali, v ječi sem bil in ste prišli k meni. Tedaj mu bodo pravični odgovorili: Gospod, kdaj smo te videli lačnega in te nasitili ali žejnega in ti dali piti? Kdaj smo te videli tujca in te sprejeli ali nagega in te oblekli? Kdaj smo te videli bolnega ali v ječi in smo prišli k tebi? Kralj jim bo odgovoril: Resnično, povem vam: Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili«* (Mt 25,35-40). Tudi nam bo Bog rekel. Bil sem lačen, bil sem žejen, bil sem nag, bil sem v krizi, imel sem slab dan, žalost me muči, trpim in ne morem si pomagati, bil sem v zaporu, bil sem bolan, bil sem na tleh. In mi rečemo, vemo. In On nam bo rekel. Proč izpred mene, prekleti v večni ogenj! Niste smeli vedeti. Naj ne ve levica, kaj dela desnica. Kakšen je razlog, da delaš dobro? Ali zato, da se to vidi. Ali zato, da te ljudje trepljajo po rami, ti ploskajo, ti plačajo. Prejel si svoje plačilo, pravi Jezus. Ljubezen je resnična. Ljubezen za plačilo ne pričakuje ničesar. Če delamo za to, da je to nekje zapisano, da se to ve. Verujte. Prejel je svoje plačilo. Ko nekomu nekaj daš, kako zelo si zapomniš, koliko si mu dal. Če bi to storil iz ljubezni, bi pozabil v tistem trenutku. Toda človek ni narejen tako. Zakaj si to zapomnimo? Ker hočemo vse vrednotiti, vse zapisati, da ja kje ne bi kaj manjkalo ali bi bilo česa preveč. Z lekarniško tehtnico nekateri merijo svoja dobra dela. Da se ne pozabi. In ti, ko se postiš, umij svoj obraz, da drugi ne bodo videli, da se postiš. Ne kazati drugim, da se žrtvuješ. Kaj predstavlja žrtev, če ljubiš. Če jaz ljubim Boga, potem mi ni nič težko storiti za Boga. Tedaj ne govorim o žrtvi, pač pa o ljubezni in sadovih ljubezni. In ko moliš, pojdi v svojo sobo, v svoj intimni kotiček. Skrij se in tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil. V skritem kotičku, tvojega srca ti bo odgovoril. Vse to je iz Svetega pisma. Vsa dejstva vere smo spremenili, lahko vprašamo: Kje je naša (moja) vera? Iz katerega razloga delam, kar delam. Grem k nedeljski maši. Zakaj? Kakšen je razlog? Mož in žena se ljubita zato, ker se tudi drugi tako ljubijo? Ali ker sta postala eno telo? Ali tako zapoveduje Katoliška Cerkev, morda je to običaj, kultura v skupnosti, običaj, vzgoja, državni zakon? Ali si dovolimo tako ljubiti Boga? K nedeljski maši in k molitvi, na romanje gremo, ker je to tradicija, ker je to Cerkevna zapoved, ali ker so me tako vzgojili, ali kaj drugega. Brez resnične, globoke potrebe srca. Kaj naš dragi Jezus Kristus govori o veri. Na kateri način je on to postavil, tako kot je in kaj pravzaprav on sporoča vsem nam. Smo opazili, da kadarkoli je katerikoli bolnik ali človek, ki je imel različne potrebe, vprašal karkoli, da ga Jezus ozdravi,

da mu pomaga v katerikoli stvari, da je Jezus vedno pričakoval izpoved vere vanj. Indirektno ga je vprašal. Veruješ, da to lahko storim? Če veruješ ti, je vse mogoče. Če veruješ, lahko premikaš gore pravi pesem. Če ne veruješ, ti Bog ne more pomagati. Bog je vedno zahteval vero, da je lahko nekaj storil. V Svetem pismu beremo, ko je prišel v Nazaret, rojstno mesto, ni mogel storiti ničesar, iz enega in edinega razloga: zaradi premajhne vere. Piše celo, da je ozdravil nekega bolnika in se je čudil njegovi neveri. Bog se strogo drži tega zakona. Če veruješ, ti je vse mogoče. Če ne veruješ, ti jaz kot Bog ne morem ničesar storiti. Toda naš Bog je tako močan, tako ustvarjalen in originalen, da je dejstva postavil celo tako. ²² »Ni nujno, da ti veruješ, toda nekdo mora verovati zate.« Spomnimo se stotnika, kateremu Jezus ozdravi služabnika. Pri vsaki sveti maši izrekamo te besede. ²³ »Ko bi dandanašnji s tako vero izrekli te besede, kot jih je izrekel stotnik, bi bila ena maša dovolj za vso večnost.« Kdo je tu veroval, služabnik. Služabnik ni vedel, da je stotnik šel do Jezusa. Ni nujno, da ta, ki potrebuje Boga in Božjo pomoč, da veruje. Ampak jo mora imeti nekdo, ki je blizu tej osebi. Vera pa mora biti. To je Bog določil z prvo zapovedjo Mojzesu.

Mater, ki je molila za svojo hčer, ta mati ni bila Judinja. Ni bila prave vere, Sirofeničanka. In kaj Jezus naredi. Dobesedno to izgleda tako, kot da bi prišla k meni žena neke druge vere, narodnosti in bi ji dejal, da sem poslan samo med verne Slovence. Zakaj Bog tako odgovarja. Da izzove vero te matere. Ko mati ali oče moli za svojega otroka, potem so to molitve, ki jih Bog še kako usliši. Po Jezusovem odgovoru vidimo, kolika je silna moč vere matere. Pravi, saj tudi psički jedo od drobtinic z gospodarjeve mize. Če je gospodarjeva miza polna hrane, tudi psiček ne bo lačen. In kaj ji Jezus na to odgovarja. Žena, velika je tvoja vera. Pojdi domov. Tvoja hči je ozdravela. Ni hči imela vere. Umirala je v težkih bolečinah. Toda mati je verovala. In hči je ozdravela. Hromege, ki so ga spustili skozi streho (Lk 5,17-26).

Kaj pomeni, da se v našem življenju zgodi čudež. Se ti je že zgodil čudež? Ogromno je verujočih, celo teologov, ki pravijo, čudežev ni in jih ne potrebujemo. Še Jezusove čudeže iz Svetega pisma, zemeljsko razlagajo, kot da se norčujejo iz Boga. Kaj pomeni resnični čudež v pomenu zares verujočega človeka.

²² Silvo, Š. Pridobljeno iz: <http://silvo-sinkovec.rkc.si/>

²³ Prav tam.

Čudež v pomenu vernika ne pomeni dogodka, ki bi ne upošteval naravnih zakonitosti. Gre za zelo naravno dogajanje, ki nima za mojo vero lahko nikakršnega značaja. Dovolj je imeti izkustvo, da je tu, kjer se je nekaj dogodilo v mojem življenju, posegel sam Bog. Da je to, kar se je zgodilo, Božje delo. Potem je lahko karkoli, samo da tu spoznamo Božje delovanje in ne sad človeških sposobnosti. Zgodil se je Božji prijem v mojo korist.

Tedaj je Bog Emanuel, torej Bog z mano. Če se v našem življenju ne dogajajo čudeži, je to znamenje, da tudi Boga ni v naših življenjih. Čudež ni v tem, da bi jaz sedaj lahko npr. dvignil oltar v zrak. To bi vas bolj oviralo na poti vere. Čudež je, da je to, kar je Bog dopustil v mojem življenju, zares On posegel vanj v mojo korist. Moj Bog mi je blizu. Jaz ga v srcu čutim. Ne pa izredni dogodki, levitacija, guruji to počnejo. Bog ne gleda na taka znamenja, ampak gleda na človeško srce. Vprašam se, zakaj se danes, ko mi živimo, ne dogajajo tako velika znamenja kot v prvi Cerkvi. Ker nimamo dovolj močne vere. Zato ne moremo niti verovati, da se je v našem življenju zgodil neki čudež, ali Božji poseg. Ker je za vsakega od nas dobro, ker smo Božji in nam to zadošča. Vprašujem se. Kdo izmed nas je moral kaj ali veliko pretrpeti prav zato, ker izpoveduje vero v Jezusa Kristusa.²⁴ »Primer iz Vukovarja, ljudje so se skrivali v kletih, rovih, kanalizaciji. Srbi so uničevali vse živo. Niti žival ni ostala pri življenju. In kjerkoli je bila kakšna jama ali razpoka, so vanjo metali ročne bombe. In trideset ljudi pričuje. Vrgli so bombo na nas. Preden je bomba priletela na nas, se je odbila od kamenja in odletela po zraku v povsem drugi prostor in eksplodirala tam, kjer ni bilo nobenega. In vprašali so jih, kaj so delali toliko časa ko so se skrivali v teh rovih. Oni so dejali. Molili smo in slavili Boga. Zakaj se potem sploh čudite, da vas je Bog rešil. V takih preizkušnjah je naša vera bistveno močnejša, kot tedaj, ko se nam zdi, da Boga ne potrebujemo in da živimo, kot da Boga ni. Da se dogaja danes kar se dogaja, je razlog, da smo prenehali moliti, prenehali smo resnično verovati. Ko bi lahko tako vero vrnil v srca. Ko bi lahko tako hrepeneli po Bogu tudi sedaj, ko je mirno obdobje, bi bilo drugače. Danes smo se oprli na tehnologijo in znanost. Ne pade nam na pamet, da bi vsak dan padali na kolena in molili k Bogu. Najprej tečemo k doktorjem, nato pa k raznim čarovnikom, zdravilcem. In, ko je vse prepozno, prihajajo k duhovniku in prosijo za molitev, ko je že za vse prepozno. Človek umira, vse so naredili, da bi ga ohranili in na koncu, ko že umira in so prepričani, da je končano, pridejo po duhovnika. Človek, ki zares veruje v Boga, bo prejemal zakramente v času svojega življenja. Na primer za nekaj z vero, zaupanjem, goreče molim. Molim za ozdravitev nekoga. Kdaj pa se zahvaljujem? V tistem trenutku, ko v srcu čutiš, veruješ, da je Bog slišal tvojo molitev. Naše mišljenje ima strašno, neprecenljivo moč. Naše besede, naše misli imajo veliko moč. Pred Bogom bomo odgovarjali za vsako izgovorjeno besedo.

Molite močno! Molite goreče! Molite z vero! In prejeli boste! In zahvaljuj se. In videlo se bo tedaj, ko Bog točno vidi, da je bilo to potrebno in so nastali pogoji, da se molitev usliši. Rezultat. Spreobrnitve in ozdravitve, premagovanje ovir.»

»Vaša dobrota bodi znana vsem ljudem. Gospod je blizu. Nič ne skrbite, ampak ob vsaki priložnosti izražajte svoje želje Bogu z molitvijo in prošnjo, z zahvaljevanjem. In Božji mir, ki presega vsak um, bo varoval vaša srca in vaše misli v Kristusu Jezusu.» (Flp 4,5-7). Formula, kako živeti v Božjem miru.

Vsak človek je poklican k svetosti

Vernik je v moči krsta postavljen za pričevalca nadnaravnega upanja. Upanje, ki je opora na človekovem romanju po zemlji. Pot je zaznamovana s preizkušnjami. Vsak človek je poklican k svetosti. Poklican je, da oblikuje človeštvo, ki ga prenavlja Božja slava. Kako je, če se človek primerja s Kristusom. Se ne more. Ni te primerjave. Danes ljudje iščejo sebe. Skušajo najti svojo izpolnitev. Tehnik in poti je na spletu kolikor hočeš. Prav zato, ker ljudje danes tako iščejo svojo uresničitev, so svetniki toliko bolj potrebni. Naš čas zahteva zrele osebnosti, sposobne, da potem, ko so doumele vrednoto svetosti, skušajo le-to uresničiti v vsakdanjem življenju. Janez Pavel II v Slivnici MB 1996 pravi. Svetost je tista prava sila, ki je sposobna spremeniti svet. Katero znamenje najbolj potrebujemo.²⁵ *»V svetu, ki ni prijazen do prebivalcev. V svetu, ko človek ni nič prijazen do zemlje. Ko je prihodnost negotova in polzi iz rok inženirjev politike in gospodarstva, v svetu, ko lepota ni več lepa, ampak se pogovarjamo o estetiki grdega. V času, ko poštenost in pravičnost nista cenjeni vrednoti. Ko je resnicoljubnost pozabljena beseda, v času, ko molitev umira, ko skoraj nihče več ne verjame v moč blagoslova. Ko razglašamo samouresničitev kot višek smisla življenja. V tem času je potrebno posebno znamenje. To znamenje je svetost. Svetost je Božja navzočnost, Njegova prisotnost. Svetost da je Bog. To je biti del Božjega. Svetost ni neka popolnost, za katero bi se trudili, za katero bi se vzgajali. Svetost kličemo, s svetostjo se povezujemo. Molitev kliče svetost v naše življenje. Več kot je molitve več svetosti je v svetu.»*

²⁴ Silvo, Š. Pridobljeno iz. <http://silvo-sinkovec.rkc.si/>

²⁵ Prav tam.

Učitelji in kateheti smo povabljeni, da oznanjamo bistveno, to kar nas uči II. vatikanski koncil, ki mu je bil Janez Pavel II. zelo zvest. Čisto srce, globoka vera, molitev, zakramenti, blagoslavljanje, predanost. Bistvo krščanskega življenja je skrb za svetost.

Poštenost in resnica

Dr. Trstenjak je trdil, da se Slovenci odlikujemo po poštenosti. Kaj je to sploh poštenost. Veliko Evropskih jezikov ne pozna te besede. Lahko se ji približajo a točnega prevoda ni. V Sloveniji se ob tej besedi ljudje marsikje začudi. Poštenosti ne cenimo več. Zamenjala jo je korektnost. Danes imamo druge vrednote. Tako se nam zdi na prvi pogled. Poudarek je na prvi pogled. Pred tremi leti je hčerka šla v prvi razred. Govori ravnatelj in razredničarke so bili lepi in optimistični. Kam bi postavili šolo kot celoto, kaj je najpomembneje v novi šoli? Zelo pomembna je uspešnost. Učitelji se dolgo šolajo, da so uspešni. Za uspešnost imajo cel kup raznih tabel in pravilnikov, skratka ni da ni. Ta beseda je med najpogostejšimi, ko starše skličejo skupaj. Radi bi bili uspešni. Visoko na lestvicah raznih vrednot, uspešni in slavni. Privlačno za ušesa staršev in učencev. Je to zdrava ambicioznost ali to res potrebujemo? Vendar se po tiho časi spreminjajo. Vse pogosteje je zaznati besedi spoštovanje in odgovornost. Pod Jugoslavijo je bila najbolj uporabljena beseda strpnost in sožitje, bratstvo in jedinstvo (enotnost). Kaj pa danes? Katere vrednote so zapisane v vzgojnih načrtih naše osnovne šole? Mika me, da bi šel pogledat. Katere vrednote so učitelji, učenci in starši izbrali za najbolj pomembne? Lahko, da bodo med izstopajočimi že omenjena strpnost in spoštovanje, potem pa znanje, dobra komunikacija in odgovornost. Kako visoko se bo uvrstila poštenost? Od deklariranih vrednot, do življenja je dolga pot. Le kaj bi danes rekel dr. Trstenjak?

Toda, če človek nima cilja, ga nikoli ne more doseči, ne more se mu niti približati. Če pa ima cilj in verjame vanj, bo gotovo prišel bliže k njemu, če že ne povsem na cilj.

Strani časopisov preplavljajo novice. Vsi pišejo o nepoštenosti, nasilju in manipulacijah. Ni važno, katerega vzameš v roke. Debele črke, kar kričijo iz listov papirja. Prečesali smo deželo in odkrivali nepoštenost. Pojavil se je denar, čez noč. Z nič dela. Kot, da bi se množil. Odpisi dolgov (Jankovič). Le kako so taki zaslužki možni. Takšen je posel, tako se dela. Bi sodelovali v taki igri? Glavni dobiček je veliko denarja, do jutri. Mikavno je obogateti z nič dela. Strast po imetju. Imeti. Moja sestra si je uzurpirala dobiti stanovanje od mame. Samo, da ga ima. Pravi mamon. Zasvojenost. Zlo. In prišla je učna ura. Kakor so veliki zaslužki prišli, so tudi odšli. Čez noč, čez dan. Veliko ljudi pa je izgubilo svoje zaslužene prihranke in delo. Nepoštenost je ustvarila množico družinskih in osebnih tragedij. V podjetju, kjer delam so strte družine,

uničena življenja, moj prijatelj si je dal pištolo na glavo in sprožil. Nič se ni zgodilo. Karavana gre dalje. Vsako nepoštenje pljuske v življenje soseda in ga prizadene. Le vztrajno delo, veliko znanja, dobra organizacija, pošteno poslovanje in nekaj sreče je potrebno, da človek ustvari premoženje, ki se ga ne bo nikoli treba sramovati. Toda teh je malo. Premalo.

Zamajala se je predstava, da se etika vzpostavlja kot seštevek etik posameznikov. Če vsak ravna v skladu s svojim egoističnim razlogom, je etika skupek fragmentov, ki ne gredo skupaj. Mozaik brez podobe. Nismo prišli do etične družbe, egoizem raste, družba razpada. Razpada država. Vsak dan se bolj in bolj zavedamo se velike zmote, prevare. Družba je v slepi ulici. Izgublja se na cesti individualnih pričakovanj, zahtev in neodgovornosti. Glasovi o potrebnosti etike postajajo vse močnejši. Od vsepovsod prihajajo. A etike ni na vidiku. Kam je zašla, v katero slepo ulico je poniknila. Kje naj jo iščemo?

Poslovne in strokovne etike, zapisane v etičnih kodeksih, so se sramežljivo skrile, potihnile. Sedaj še kodeksov ne najdejo. Ni bilo nadaljevanja, ni se gojila zavest o etični poklicni praksi. Pričakovane etične skupnosti strokovnjakov se niso rodile. Ne v zadostni meri. Niso pogledale iz sramežljivih malih skupin intelektualcev. Etika je ostala prostočasni konjiček nekaterih zanesenjakov ali idealistov. Ni se prebila v del zavesti nacionalnega korpusa prebivalstva. Ni postala, del kulture naroda. Kje se je ta zavest izgubila, poniknila? Ne ubijaj, ne kradi, ne prešuštvuj, ne pričaj po krivem so dane resnice, temelj zdrave družbe. Že dolgo ne poznamo več zdrave družbe. Kaj šele naši otroci. Si predstavljate, da bodo morali to sami odkrivati. Razkritje skrivnostnih pravil življenja sega globoko v zgodovino, tja do Mojzesa. Pa so vedno znova utišane. Zakaj? Iščemo zavajajoče bližnjice do navidezne sreče. Na to smo potem ponosni in vsem povemo kaj nam je uspelo. Ni napredka, če ni resnice, ni zdravih in zaupljivih odnosov, če ni poštenosti. Apel je jasen. Ni dovolj skrbeti za znanje in pridobivanje kompetenc.

Potrebno je, da si slovenska šola ponovno postavi za cilj vzgojiti poštenega človeka. Vsak šolski predmet naj vzgaja za poštenost, spoštovanje in resnicoljubnost. Še slišimo odmev iz šolskih klopi. Naj skače, vse potare, da le ne laže ciciban. Ko je sošolka prizadela mojega otroka v tretjem razredu, je mama povedala, da svojega otroka že ne bo zatirala. Kje je vzgoja te mame?

Božji načrt in naš načrt

Jezus je položen v grob. Vse se je razbežalo. Prilika o Emavsu nam pokaže, kako je to izgledalo v resnici. Razen Marije ni veroval nihče. Vera je bila prazna in dvom je kraljeval, učenci so se skrili za zidove. Ampak zgodila se je velika noč. Grob je prazen. Ljubezen zmaguje. Življenje

je širše od vere učencev. Čas se je dopolnil in Božje kraljestvo se je približalo. Danes bi temu rekli agenda.

Božja volja ljudem ni v celoti znana. Božja volja se mora zgoditi. Božja roka usmerja vesoljno Cerkev. Človeštvo se v duhovni evoluciji približuje Bogu stvarniku. V Božjem načrtu je, da človek duhovno raste. Človek mora sprejeti Boga in njegovo ljubezen. V Božjem načrtu je duhovni boj človeka. V Janezovem evangeliju spremljamo človeški boj apostola Petra. Ta se zdaj nagiba k učencu, ki ga je Jezus ljubil in zdaj Judu (satanu). Bog človeku daje svobodno voljo, da v tej igri deluje osebno, po svojih lastnih prepričanjih, po svoje. Satanovim silam pa, da ga zaustavljajo. Človek potuje skozi rodove po duhovni poti. Bog dopušča zablode, stranpoti. Veseli se napredka, duhovne rasti. Žalosti ga padec človeka. Hodi z njim, ga podpira in pomaga. Božji načrt bo dosegel svoj vrhunec, ko se bo na zemlji prenehal boj med temo (satanom) in lučjo. Zastavica bo padla in konec bo igre. Game over. Satan se bo za vedno umaknil v podzemlje, Božja luč pa bo zasvetila povsod drugod. To bo novo nebo in nova zemlja. Pravi Sveto pismo. To bo obljubljen raj na zemlji, ki ga bodo doživele duhovno zrele duše. Tiste duše, ki so spoznale najvišjega. Takrat bo Božja volja vstopila v človeško in človeštvo bo zaživel brez zla, brez bolezní, brez trpljenja in brez smrti. To je sporočilo zadnje knjige Svetega pisma. Zato se trudimo za Božji načrt. S svojo svetostjo lahko pomagamo sebi ali bodočim rodovom, da postanejo del nove zemlje. Naj nam Bog da razsvetljene oči, srca, da bi vedeli, v kakšno upanje nas je poklical, kako bogato je veličastvo njegove dediščine.

Božji dotik

Božji dotik. Dotakniti se Boga. Kolikokrat se je Jezus dotaknil bolnega človeka. Globlji kot je Božji dotik, močnejši je naš korak. Vse naše misli in hotenja so še pred uresničitvijo predane pred Božje vznožje. Ni treba, da jih izgovorimo. Bog že ve. Bog vidi v naše srce. Naše želje in hrepenenja se vrnejo k nam, preverjene in ovrednotene. Kot Božji navdih in gotovost. Vemo. To je pravo, resnično, božje. Tako sprejemamo božjo pomoč in Njegovo modrost. Dotaknil se ga je. K Jezusu je prišel gobavec in ga na kolenih prosil, če hočeš, me moreš očistiti. Jezusu se je zasmilil. Iztegnil je roko, se ga dotaknil in mu rekel: Bodi očiščen. Gobe so takoj izginile in bil je očiščen. Jezus se gobavca dotakne z roko. Nas se dotika z ljubeznijo. Dotaknil se je gobavčevega telesa. Dotika se naših src. Stalno se nas dotika, ne preneha. Dotika se nas ko smo gobavi, takrat ko je potrebno, začutimo njegov dotik. Kje si bil, ko so moje stopinje izginile. Takrat sem te nosil, opisuje zgodba. Sočutno, z ljubeznijo. Čutimo ga. Slutnja, ki nas spremlja vse življenje, je Božji dotik. Blago nas opozarja in navdihuje, ko gre za odločitve in dejanja. Smo v Božjem varstvu. Lahko se zanesemo nanj. To je tihi pogovor med nami in Bogom. Šepet.

Bistvo religioznega doživetja, je čutenje Božjega dotika. Božje bližine. Bog nam je blizu. Verjamemo, da je v dnu srca vsak človek dovzeten za Božji dotik. Tudi ateist. Za srečanje z Bogom. Vsak človek. Kajti, ustvarjeni smo po Božji podobi. Na dnu vsakega srca je globoko hrepenenje po resnici, lepoti, dobrem, in svetem. Takšna pot je varna in osvetljena z Božjo lučjo. »Tudi, če bi hodil v temni dolini, ne bom se bal hudega, ker si Ti z menoj,« (Ps 23) poje psalmist.

Gospod nas vodi mimo pasti ki jih postavlja zlo. Zlo nas zamoti. Zlo nas prevara. To je bistvo zla, napačna prispodoba. Obrnimo se na našega angela varuha. V varnem objem tistega, ki nas bo varoval. Sveti angel varuh moj, bodi vedno ti z menoj. Stoj mi noči, dan ob strani, vsega hudega me brani. Poti polne zased, sovražnikov ni mogoče prehoditi brez Božje pomoči. Sami smo prešibki nismo, zmožni sami čez hudičevo minsko polje. Sovražnik človeku grozi, ga zapeljuje, straši in jemlje. Tudi naš sovražnik nas navdihuje s svojimi slutnjami, preslepitvami, lažmi. Te so polne slabih namenov in težko prepoznavne. Tudi sovražnik lahko dela čudeže in nas prepričuje o neverjetni moči. Narediti vtis, da bi mu verjeli. Kdo bo rešil človeka pred njim, če hodi skozi življenje brez Boga. Lahek plen je v rokah sovražnika. Človek potrebuje Božjo pomoč in varstvo, molitev, zakramente. Božjo bližino.

²⁶ »Slišal sem zgodbo o družini. Vsakemu otroku so se dogajale hude stvari: nesreče, bolezni, neuspehi. Le za zadnjega so se čudili. Nanj je padla cela polica knjig in ga ni poškodovalo. To je bilo Božje varstvo. Vedeli so povedati, da je ta otrok v tej družini edini, ki je bil krščen. Krst je zelo pomemben, že za otroke.«

²⁶ Silvo, Š. Pridobljeno iz: <http://silvo-sinkovec.rkc.si/>

Modri skrbi za svojo Svetost. Nasloni se na Boga in zajema iz globine Božjega Duha. Njegov korak je trden, četudi se okoli njega vse ruši. Hodi proti cilju, kjer ga pričakuje Oče.²⁷ »Walk on, walk on. With hope in your heart. And you'll never walk alone. You ll Never Walk alone«, se poje himna nogometnega kluba Liverpool.

Prosimo, Gospod, dotikaj se nas z vso nežnostjo svoje sočutne ljubezni. Naj s tvojo lučjo prepoznamo sovražne navdihe laži. Ob Tvojem dotiku naj izginejo vse naše gobe. Tvoj dotik naj napolni naše prestrašeno srce z zaupanjem, mirom in ljubeznijo. Reši nas vsega hudega. Molatev.

Prebivalci kot ujetniki laži

Strategije za manipulacijo prebivalstva s pomočjo množičnih medijev dosegajo neverjetne uspehe. Poglejmo samo našo RTV Slovenija. Pozornost javnosti preusmerjajo od pomembnih problemov k nepomembnim s pomočjo poplave nepomembnih informacij. Pomembne informacije naj bodo čimbolj skrite in nedostopne. Javnost je treba ohranjati zaposleno, zaposleno, zaposleno,... da ljudje ne bi razmišljali, da se ne bi zanimali za osnovna vedenja, razumevanje sveta. Metoda ustvarjanja problema se imenuje tudi 'problem-odziv-rešitev'. Ustvariti je treba problem, da bi se del javnosti nanj odzval. Da bi se javnost s tem zaposlila. Na primer: Sprožiti in predvajati nasilje z namenom, da bi javnost lažje sprejela omejitve svobode, ekonomsko krizo ali da bi se upravičilo rušenje socialne države. Da bi javnost sprejela nek nesprejemljiv ukrep, ga je treba uveljavljati postopoma, po kapljicah, mesece in leta dolgo. Spremembe, ki bi lahko povzročile upor, če bi bile vpeljane v kratkem času, bodo sprejete s pomočjo politike majhnih korakov. Tako včasih pravimo, da se žaba skuha, ne da bi za to vedela. Svet se tako sčasoma spremeni, ne da bi to zbuvalo zavest o spremembi. Še en način za pripravljanje javnosti na nepriljubljene spremembe je, da se jih napove dolgo vnaprej. Ljudje naj ne začutijo takoj teže sprememb, naj se zgolj začnejo privajati na idejo o njih. Tako so z nami delali vsa leta po drugi svetovni vojni. Še zavedali se nismo, da smo kuhani in pečeni hkrati. Poleg tega pa skupno upanje v boljšo prihodnost olajša njihovo sprejemanje. Ko se odrasle naslavlja tako, kot, da bi se govorilo z otroki, lahko dosežemo dva koristna učinka. Občinstvo potlači svojo kritično zavest in sporočilo dobi večjo moč vpliva na ljudi.

²⁷ Pridobljeno iz: Group, Gerry & The Pacemakers

Ta sugestivni mehanizem v veliki meri uporablja tudi oglaševanje. Zloraba čustev je klasična tehnika, ki pomaga pri sprožanju kratkega stika v razumni presoji. Zloraba. Kritično zavest nadomestijo čustveni impulzi jeza, strah. Uporaba čustvenega registra omogoča dostop do nezavednega, kamor je potem mogoče vpeljevati ideje, želje, skrbi, bojazni ali prisile, ali pa vzpodbujati določena dejanja.

Revnejšim slojem je treba preprečiti dostop do razumevanja mehanizmov za manipulacijo nad njihovo lastno privolitvijo. To gledamo vsak dan na televiziji, pa se ne vprašamo, čemu je tako. Kakovost izobraževanja nižjih družbenih slojev, naj bo čim bolj povprečna in slaba, da prepad med znanjem nižjih in višjih slojev ostane nepremostljiv. Skozi zgodovino so se lahko šolali samo dečki.

Javnost je treba spodbujati, naj čim bolj sprejema povprečnost. Ljudi je potrebno prepričati, da je modno biti neumen, vulgaren in neveden. Istočasno je treba zbuditi odpor do kulture in znanosti. Posameznika je treba prepričati, da je zgolj in samo on kriv za lastno nesrečo zaradi pomanjkljivega znanja, svojih omejenih sposobnosti ali lastnega nezadostnega truda. Posameznik se bo tako podcenjeval, sebe bo imel za krivega in se odrekel boju proti pravim vzrokom njegovega stanja, namesto da bi se uprl ekonomskemu sistemu. Hiter razvoj znanosti je v zadnjih 50-ih letih ustvaril rastoč prepad med znanjem javnosti in tistim, ki ga posedujejo, ter uporabljajo vladajoče elite. Sistem, je zahvaljujoč biologiji, nevrobiologiji in praktični psihologiji deležen naprednega znanja o človeku na fizični in psihični ravni. Človek se vpraša, kje je ostal Jezusov nauk.

Kristijan za eno uro

V današnjem času v naši ljubljeni deželi, se je razpasel novi pogled na krščanstvo. Imenoval ga bom kristjani za eno uro. Taki kristjani se pokažejo enkrat na teden pri nedeljski sveti maši, medtem, ko ostali čas preživijo udobno, kot poganski kristjani. V svojem življenju se spomnijo na Boga pet minut pred nedeljsko sveto daritvijo in ko stopijo skozi vrata cerkve se prelevijo v drugega, drugačnega kristjana. In vsi vemo, da je tako. Če pa takšno osebo razkrinkaš, se upre, kot hudič, ko ima mlade. Neki človek je posodil njivo za nekaj let drugemu, ki jo je potreboval. Ko je prišel dan vrnitve, ta isti o tem ni hotel več slišati. Raje je njivo prodal in s tem zaslužil. V nedeljo sta se srečala pri sveti daritvi. S kakšnim srcem in dejanjem sta prišla dati svoj dar na oltar. O tem se ne govori. To ni tema za današnje Kristjane. Vsako nedeljo prinesemo svoj tedenski dar in ga položimo na daritveni oltar. To so uspehi in polomije tedna, naši odnosi v družini, s sosedi, sodelavci, prijatelji in vsakim s katerim se srečamo. Nekateri oddajo lepe

bogate darove na oltar, spet drugi piškave in malovredne stvari. Toda kako vemo, kdo je kaj prinesel. V bistvu lahko to vidimo samo na obrazu človeka. Če leta in leta gledaš ljudi, ki hodijo k sveti daritvi, se marsikaj vidi. Človeka čutiš. Od sebe oddaja neko energijo. Z njim ti je potem lepo, začutiš, da si pri njem sprejet. Najbolj so do tega dovzetni otroci. Marsikdaj se starši sprašujemo, kako to, da otrok tako drugače gleda na neko osebo. Otroci ne lažejo. Vsaj dokler so v prvi triadi se lahko zanesemo nanje. Hkrati, pa v njih vidimo tudi sebe in naše napake. Pravimo, so naše ogledalo. Kako se počutijo poganski kristjani. Mogoče niti ne vedo, da živijo mimo Jezusovega oznanjenja. Njim je tako prav. Nimajo težav z župnikom, če je slučajno pred vrati birma, bo že kako. Kaj se dogaja z otroki, pa večinoma slišiš eno in isto. Do birme smo ga spravili, potem pa naj se sam odloči, kaj in kako. Torej važna je birma, življenje v Kristusu, pa je že nekaj drugega. Potem pa pridejo skušnjave in težave, s katerimi se mladina spopada z vsem znanjem, ki ga ima na podlagi osnovnošolskega verouka. Kolikokrat se ozrem po koru naše farne cerkve, mladih pa ni pri sveti maši. Če pride kak mlad moški pod trideset na kor, je že dobro. Ko gledaš fotografije od birme in situacijo danes, je situacija očitna. Ljudje so poniknili.

Zakon z dvema členoma

V Sloveniji imamo dvajset tisoč zakonov in sto tisoč členov, ki jih sestavlja. In vendar država ne deluje. Bog je postavil samo dve zahtevi, ki sta enakovredni. Ne ena, ne druga ni nad in tvorita celoto. *»Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in z vso dušo in z vsem mišljenjem in z vso močjo... Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Ni zapovedi večje od teh dveh.«* (Mr 12: 30-31). Ljubi Boga in ljubi ljudi okrog sebe. Naloga opravljena. Saj smo vsi del enega Kristusovega telesa. Nekoč mi je nekdo, ki je bil v parlamentu rekel: Več kot imamo predpisov, slabše je, še pravniki se pri marsikaterem zakonu ne morejo odločiti, kako in kaj. Kako naj potem ravna navaden državljani? Če nič ni res, če ni nekaj absolutnega, nekaj, kar bi rekel, kot kmet z zdravo pametjo. To je to in pika. Bog je vedel, da moramo ljudje imeti jasno in kratko sporočilo, da bi vse to razumeli. Ob nedeljah hodim k maši, pa redko slišim enostavno jasno besedo, ki bi me ponesla skozi teden, ki bi me napajala za naslednjih šest dni. Da bi jo živel in ob njej razmišljal. Tudi otroci imajo isti problem. Svojo hčerko včasih povprašam po maši, kaj je župnik pridigal. Večinoma se spomni samo kakšen stavek ali besedo. Če ljudje pozabijo na Božjo besedo že minuto, ko so iz stavbe potem imamo problem. Če bi te isti ljudje šli na dobro veselico, bi imeli tem za cel teden.

Bo nedelja še ostala Gospodova nedelja

Jezus je svoje učence pripravljaj na to, da bodo morali zaradi njega veliko pretrpeti. Zgodovina je žal, v izobilju potrdila Jezusovo napoved, vse do današnjih dni. Še danes, na začetku tretjega tisočletja, so kristjani, Jezusovi učenci, najbolj preganjana verska skupnost na svetu. Vsako leto zaradi vere umre več deset tisoč kristjanov. Vidimo podjetja, ki jih vodijo kristjani, napadena, poulični pridigarji aretirani, siljenje kristjanov, da izbirajo med svojimi vrednotami in poklicem, krščanske študentske skupine utišane, arbitrarno zanikanje azila krščanskim migrantom ter napade na starševske pravice preko prekomernega vmešavanja države, da o drugih krivicah, ki se jim godijo, ne govorimo. Temeljne pravice so nepomembne, če jih ne moremo prosto živeti vsi Evropejci in ostali, predvsem v deželah, kjer ne poznajo načela spoštovanja človekovih pravic. Tudi v Evropi, ki je domovina sodobne ideje človekovih pravic, med katerimi ima verska svoboda središčno mesto, v zadnjih letih opazamo močan porast kristjanofobije. Četudi danes na veliko govorimo o človekovih pravicah, to še nikakor ni jamstvo, da jih res spoštujemo. Če jih bi, ne bi bilo pri nas toliko sovražnega govora in širjenja neresnic na račun katoličanov in Katoliške Cerkve. V Evropi je krščanstvo na zatožni klopi. Evropa, kje je tvoj Bog, Evropa z ali brez Boga, kakšno prihodnost ima krščanstvo, čemu je sploh še potreben kristjan. Komu smo potrebni.

Od sedemdesetih let prejšnjega stoletja naprej, od legendarnega leta 1968, je Evropo zajel val sekularizacije. Pojav doslednega ločevanja vere in družbenega življenja, države in Cerkve, je v različnih evropskih državah potekal drugače, najbolj se je radikaliziral v Franciji, kjer je laičnost postala institucionalna. Povsod drugje, z izjemo v državah s pravoslavno versko tradicijo, se je vzpostavila kulturna laičnost. Mirno lahko trdimo, da je to postal vodilni princip na ravni evropske skupnosti (EU). S tem sta krščanstvo in Cerkev postala domena privatnega. Slogan iz maja leta 1968, da je prepovedano prepovedovati, je na široko odprl vrata liberalizaciji osebnega, družinskega in družbenega življenja. To najbolje prepoznamo v evoluciji navad in običajev, od zelo permissivne pravice do ločitve, do kontracepcije, do evtanazije, do homoseksualnosti in do istospolnih porok. Val za valom je liberalizacija preplavila Evropo. Prešla v vse pore družbenega življenja, si podredila moderno misel, si izdelala medijske in kulturne elite borbene laičnosti. Na koncu je Cerkev izločila iz sodobne debate. Postavila jo je enostavno na zatožno klop, še več, iz nje je naredila grešnega kozla, odgovornega za temačno preteklost, v sedanjosti pa oviro za napredek in razvoj.

Ta misel je vodila še naprej, iz krščanstva, Cerkve, papeža, duhovnikov, predvsem katolicizma, se mediji in kulturniki lahko norčujejo, žalijo, pišejo in prirejajo karkoli. Pojav rastoče

sekularizacije, migracije in globalizacije je v Evropo prinesel nove probleme. Kako sprejeti in v civilni javnosti upravljati več versko družbo, kako z vprašanjem verskega pouka v šolah? Ali je laična država s svojo zakonodajo dovolj močna, da lahko harmonično uskladi sodobno multikulturno družbo? V tako razvpiti multikulturni, na videz zelo odprti in demokratični družbi, ne sme biti nobenega prostora za krščansko civilizacijo, ki ima temno preteklost in je cokla razvoja in emancipacije. Cenzura imena krščanski je prišla do izraza na najvišjem nivoju. Omembe evropskih krščanskih korenin v osnutku lizbonskega sporazuma.

Bomo kristjani znali obrniti v dobro proces sekularizacije, protikrščansko revolucijo in izziv kristjanofobije v Evropi. Vsi naštetih in opisani pojavi postavljajo resno vprašanje nam kristjanom in naši Cerkvi. Se bomo predali pesimizmu ali bomo znali najti pogum za preroško pričevanje za Kristusa in za resnico evangelija. Nova evangelizacija je izraz, ki skuša opredeliti ta težek preskok. Specifičnost krščanstva v Evropi se je začela izgubljati, tudi zato, ker je drastično začelo upadati število vernikov, zmanjšala se je zakramentalna praksa, upadlo je število duhovnih poklicev, misli in življenjske navade laicizma se bohotijo tudi v Cerkvi. Janez Pavel II je to označil kot, tiha apostazija, tihi odpad od vere. Benedikt XVI je opazil, kako se izgublja krščanska kultura in se večja versko neznanje, kar je označil z besedo verski analfabetizem. Pontifikat sedanjega papeža Frančiška je nov poskus, da nagovori podstat evropske civilizacije, ki ima izrazito krščanske gene. Revolucija, ki je v Franciji spodnesla tradicionalno krščansko sobivanje je gradila na republikanskem vzkliku in sloganu, *liberté, egalité, fraternité*; svoboda, bratstvo in enakost. Kako je laicizem zlagan, nam Sveti Janez Pavel II leta 1980, ob prvem obisku Francije, pravi: Svoboda, enakost in bratstvo so bile in so krščanske ideje.

Resnično potrebujemo pomoč. Po pomoč se zatekamo v Božje naročje pri vsaki sveti daritvi. Pri nedeljski maši duhovnik vzklikne. 'Spomni se Gospod svoje Cerkve, razširjene po vsem svetu,'.. in še, 'Zbrani smo na prvi dan v tednu, ko je naš Gospod vstal od mrtvih in nam podaril večno življenje'. Nekemu rimskemu sodniku so Afriški mučenci odgovorili, da ne morejo živeti, ne da bi v nedeljo praznovali Gospodovo večerjo. Koliko kristjanov danes živi brez praznovanja Gospodove večerje. Potrebujemo pomoč, povečanje vere. Kot so učenci prosili, 'Gospod pomnoži nam vero'.

Župnija kot popotnik

Kristjani smo romarji. Imamo srce in pogled, ki sta usmerjena navzgor. Nismo navezani na ta svet. Smo popotniki, včasih lahko tudi tujei v določenem kraju. V Apostolskih delih lahko

beremo. »Pavel je s spremljevalcema odplul iz Pafosa in prispel v Pergo v Pamfiliji. Tu se je Janez ločil od njiju in se vrnil v Jeruzalem. Ona dva pa sta iz Perge potovala naprej in prišla v pizidijsko Antiohijo. Na sobotni dan sta šla v shodnico in sedla. Ko so prebrali postavo in preroke, so se načelniki shodnice obrnili k njima in rekli: Brata, če imata kako spodbudno besedo za ljudstvo, povejta! Tedaj je Pavel vstal, dal znamenje z roko in rekel: Možje Izraelci in vi, ki se bojite Boga, poslušajte! Bog tega izraelskega ljudstva je izvolil naše očete in poveščal ljudstvo v egiptovskem izgnanstvu ter ga z dvignjeno roko popeljal iz njega« (Apd 13,17). V zadnjem stavku imamo besedo izgnanstvo. Lahko rečemo tudi eksil, to lahko pogledamo še iz drugega perspektive. V izvirnem grškem besedilu je beseda 'paroikia'. Sveti Peter govori v pismu. »Če kličete za Očeta tistega, ki vsakogar sodi nepristransko, le po njegovem dejanju, preživite v spoštljivem strahu čas svojega bivanja v tujini« (Pt 1,17). Spet v grškem izvirniku. V času svoje 'paroikie'. In še »Ljubi, opominjam vas kot tujce in priseljence! Zdržite se mesenih poželenj, ki se bojujejo proti duši« (Pt 2,11). Spodbujam vas kot 'paroikoi'.

Italijani imenujejo župnija 'parrocchia' in župnik 'parroco'. Oba izraza izhajata iz grške 'paroikeo'. Če razčlenimo to besedo na 'para', kar pomeni poleg in 'oikia', kar pomeni prebivališče. Potem dobimo skupaj živeti, prebivati blizu, na robu. Izhajajoč iz tega je izraz začel označevati skupnost, ki prebiva na nekem kraju samo nekaj časa, se pravi, da gre naprej, gre mimo. Dandanes se v Sloveniji z vzhoda na zahod premika veliko število tujcev, le ti pa nimajo enakih pravic kot domačini. Kot bi rekli, to so ljudje te dežele, pa vendarle niso. So skupine v svetu, pa vendarle niso. Kristjani so podobno kot ti ljudje prebivalci tega sveta pa vendar je njihova dežela drugje. In spet smo pri nebesih. Ti ljudje so na poti, so potujoče ljudstvo. V antiki, ko so se skupnosti dopisovale med seboj, so se označevale kot tujci v takratnem svetu. Tudi danes se kristjani počutijo kot tujci na začasnem prebivanju med ostalimi ljudmi. Če gremo razpletat to še naprej, je v tem laičnem svetu država Vatikan, sama svoja. Ni nekako povezana z nami. Je tuja država, papež je vodja tuje države, in ta država katoliškega ljudstva je tujec na tem svetu. Kristjani smo udeleženi pri vsem, kar nam okolje dovoljuje. Smo povezani v šole, podjetja, skupine in društva. Vendar je to po sociologiji in naravi, po poklicanosti pa smo, se čutimo tujci. Krščanski občutek tujosti je utemeljen v vstajenju. Išcite stvari od zgoraj.

Služenje kot služba

Če pogledamo kako Slovenci gledamo na institucije EU in hkrati tudi na naše državne in lokalne, potem nimamo razloga za optimizem. Nezaupanja v institucije, kjer je politični in vodstveni kader preveč oddaljen od ljudi, zaprt v svoj birokratski in tehnokratski sistem,

namenjen njemu samemu, je več kot očiten. Preveč je v ospredju le ekonomski, tehnični in kapitalski vidik, zanemarjen pa človeški in humanitarni. Logično je, da se zato ta skrb seli na privatne ali nevladne organizacije. Praviloma z mnogo manjšim kadrom in veliko manj denarja. Kakšen je pravi pogled na človeka. Kako nas Bog gleda in ali se smemo temu pogledu pridružiti. Človek ni in ne more biti samo delovna sila in potrošnik na evropskem in globalnem trgu, kot objekt izmenjave in zaslužka. Človek je veliko več, je nosilec presežnega dostojanstva. To sporočilo je globoko zapisano v gene evropskega združevanja narodov in je predpogoj za plemenite cilje, ki družijo narode v skupnem domu Evrope, mir, subsidiarnost, vzajemna solidarnost.

Papež Frančišek je nagovoril Evropske poslance v duhu služenja, naj prevzamejo skrb za krhke, posameznike kot narode. Naj izkoristijo moč in nežnost, napor in velikodušnost. Imamo miselnost, ki neizprosno usmerja in vodi človeštvo, kot kulturo odpadkov, kulturo 'pročmetanja'. Še boj jasen in bolj kritičen je bil v nagovoru v Svetu Evrope, ko je zagovarjal pluralizem in transversalno komunikacijo med generacijami, kulturami in religijami in ošvrknil pritisk interesov multinacionalk, sistemov finančnih moči, ki so v službi nepoznanih imperijev. Biti v službi duše, ki jo Evropa še kako potrebuje. Ne vem, če so v slovar slovenskega jezika dodali tri njegove nove besede. To so, globalizirana indiferentnost, kultura odpadkov ali 'pročmetanja' in človekovo presežno dostojanstvo. Papež je prišel v evropski parlament, da okoli 500 milijonov državljanov iz 28 držav, spomni, da je človek v središču projekta združene Evrope. Njegovo dostojanstvo je presežno, je razpeto med nebom in zemljo, pričevalno, preprosto in v duhu evangelija. Gospod, zdaj je pa zares že čas, da se vojne končajo.

Sveto pismo ali biblija

Nekega dne so me sodelavci prosili, naj jim povem razliko med svetim pismom in biblijo. Bil sem kar malo v zadregi, saj so bili med njimi tudi s krstom zaznamovani ljudje. Nad odgovorom so bili malce začudeni. Vendar se pogovor ni odvijal v tej smeri. Ljudje nam kažejo potrebo po večji udeležbi pri znanju o veri in verstvih. Tudi ateisti postavljajo vprašanja, ki se tičejo tega pogleda na človeka. Ali jih razumemo, jim znamo priti nasproti. Lani sem bral knjižico kateheza odraslih. Priznati moram, da nisem veliko razumel, težko bi rekel, da bi tak pristop obrodil razumno bogat sad. Na besedi razum, bi bilo treba poizkusiti uvajanje odraslih k sporočilu in življenju po veri. Današnji človek svet okoli sebe razumeva predvsem v okolju razumevanja. Predstaviti mu, na bolj učen in malce zahtevnejši nivo, kako se je vera prvih kristjanov, tako uspešno razvijala. Povedati in dokazati, kako je religija krščanstva vodila do vzpona zahodne kulture in razuma, do bistvenih človeških vprašanj. Ljudje potrebujejo Boga, vendar ga v

današnji Cerkvi težko najdejo. Nekaj vzrokov sem že predhodno navedel v poglavjih z različnimi pogledi. Poraja se vprašanje, ali je krščanstvo še potrebno znanosti in modernizaciji, ko pa sta sami že utečeni in inštitucionalizirani. Vsaka znanstvena in manj znanstvena skupina, se že imenuje inštitut. Res pa je, da se krščanstvo zelo širi in globalizira brez pomoči znanosti. Največji skok doživlja v Indiji in na Kitajskem. Tam je tudi zelo malo učiteljev religije, katehetov in katehistov. Na čem torej tak porast kristjanov, se lahko zahvalimo Božji roki?

Druga velika prednost, ki jo uživa zahodna krščanska kultura je bila svoboda. Svoboda pomeni izražanje človeka v polnem smislu. Znanost temelji na svobodi. Svoboden človek lahko več prinese blaginji skupnosti in razvija, izboljšuje človeku pomembne dobrine. Zakaj v islamskem, hinduističnem in budističnem svetu ni bilo nikoli velikih univerz. Danes je petsto najboljših univerz v ZDA, Kanadi in Evropi. Drugod se zdaj prebujajo, predvsem zahvaljujoč globalizmu in svetovni trgovini. Sedaj svet postaja zmeraj bolj podoben mozaični družbi. Lepilo, ki jo drži skupaj pa ni vera, ampak denar in napredek. V naši družbi je viden absoluten in skoraj dokončen propad vrednot. Vrednot ni več niti v politiki, ekonomiji, športu, kulturi, znanosti, očitno niti v sodstvu. Ni več vrednot v vsakdanjem življenju in menim, da v živo gledamo odmiranje države in demokracije.

V devetdesetih letih so prosili ugledne znanstvenike, naj povedo, zakaj je zahod tako premočan nasproti ostalemu svetu. Ti so preučili vse, kar so lahko vzeli v roke. Politične razmere, zgodovino, kulturne, zemljepisne in ekonomske vidike. Pogledali so na področje vojske in gospodarstva. Na koncu so ugotovili, da je bistvo uspeha religija. Bistvo uspeha je krščanska moralna osnova in kulturno življenje, ki iz nje izhaja. Posledično pojav kapitalizma in demokratičnih državnih sistemov. Ugotovili smo, da danes ta svet drži skupaj denar, ekonomija in demokracija, ter človekove pravice. Vse to izhaja iz krščanstva, zato je smiselno ohraniti temelje, da se stavba ne poruši. Ohraniti je potrebno pogled k izvoru, to je pogled k Bogu.

Prostovoljstvo

Človek za druge, bi lahko rekli. Prostovoljstvo je hoja po Jezusovih stopinjah. Tudi Jezus je bil prostovoljec. Nihče ga ni silil naj to dela. Prostovoljno se je odzval na željo svojega Očeta. Kakšni ljudje so prostovoljci. Če pogledamo skozi zgodovino imamo ljudi, ki so delali za druge prostovoljno. V vsaki družini je bil nekdo, ki je skrbel za starejše in bolne. Ni bilo bolnišnic ne domov za ostarele. Delo so si delili.

²⁸ »Prostovoljstvo je oblika dela, za katerega oseba ne dobi plačila. Razumemo ga kot odziv civilne družbe na raznovrstne potrebe ljudi, je oblika aktivnega in altruističnega delovanja posameznikov, ki prispeva k razvijanju vrednot solidarnosti. Prostovoljstvo pokriva potrebe ljudi v družbi, prispeva k boljšemu življenju posameznika ali skupine v družbi, ščiti interese tistih, ki so na različne načine ogroženi ali odrinjeni na rob družbe.«

Biti prostovoljec je pot k Bogu. Je stopanje po poti, ki ti jo je odmeril Gospod. Da je res tako, začutiš v srcu, ko opraviš neko dobro delo. Delo kot prostovoljec je včasih naporno. Vezan si na uro in ni opravičila, da tega ne opraviš. Sam si si zadal to nalogo, in jo moraš opraviti. Na koncu je sreča in zadovoljstvo poplačano. Ko prostovoljec sem delal več kot 10 let na karitas škofijske Koper. Delo ni bilo zahtevno, moral sem na določen dan v mesecu priti in pomagati. Prostovoljci smo se med sabo bolj povezali, kot se to dogaja na klasičnih službenih delavnih mestih. Že to, da strmimo k istemu cilju, je bila prednost take delavne ekipe. Vsak je prispeval po svoje. Na dan so prišle najboljše lastnosti posameznih ljudi. Naredili smo skupnost. Vera v skupnosti zaživi. Tudi če je bilo težko in smo delali nadure ni bilo slabe volje. Skupnost je naredila delo lepo. Nihče ni nikogar umazal. Sveti duh je razlil dobro voljo med delavce. Ker prostovoljstvu nameniš svoj prosti čas, sprva sploh ne pomisliš, da je to res prostovoljstvo. Je neko druženje, skozi čas pa ugotoviš, da brez tega sploh ne moreš.

²⁸ Pridobljeno iz: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Prostovoljstvo>

Za mlade je prostovoljstvo še posebej pomembno. Oblikuje jih v neke vrednote, ki so pomembne tudi kasneje. Marsikateri delodajalec povpraša kandidata tudi po prostovoljnem delu. To je plus za zaposlitev. Pametni delodajalci zmeraj povprašajo, če si kje delal za dobro drugih. Na vprašanje, zakaj se zdi to kot mlademu človeku pomembno ali moderno, je odgovor, da pri tovrstnih delih dobiš moč skozi pohvalo in dejstvo, da si nekemu pomagal in polepšal dan. V Evropi je okrog 100 milijonov prostovoljcev. Da bi poudarili delo prostovoljcev in spodbudili druge, da se jim pridružijo, ter da bi se uspešno soočili z izzivi, je Evropska komisija za leto prostovoljstva določila štiri glavne cilje: zmanjšanje ovir za tovrstno delo, okrepitev vloge prostovoljskih organizacij in izboljšanje kakovosti prostovoljstva, nagrajevanje in priznanje prostovoljnega dela ter osveščanje o vrednosti in pomembnosti prostovoljstva. Same pozitivne stvari. Kaj ni to Božje delo.

Cerkev in mladi

Samo štirje odstotki mladine je vernikov, katerih vera temelji na Svetem pismu, so ugotovitve raziskave, sicer opravljene v ZDA, vendar je trend prisoten povsod v Zahodnem svetu. To pomeni, da ostali mladi, rojenih v poznih devetdesetih in zgodnjih letih novega tisočletja, verjetno ne živi naukov Svetega pisma, ne cenijo krščanske morale in jih verjetno ni moč najti v cerkvi. Morda se sliši kontroverzno, a le dva od desetih Američanov, mlajših od trideset let verjameta, da je vredno obiskati cerkev. Ljudje nismo slišani. Ko cerkev sprejema odločitve, brez, da bi vprašala vsaj za mnenje, daje jasno sporočilo, in sicer, da je ne briga, kaj si ljudje mislijo. Siti smo govorov o vrednotah in tem, kaj bi morali. Vsi se zavedamo, da se svet vrti hitro, da se stvari spreminjajo in vplivajo tudi na vero. A to kulturo gradimo tudi mi sami in ni kriva za vse, kar gre kdaj narobe. Na prave rešitve, ki imajo učinek v naši skupnosti se je moč osredotočiti šele, ko za vse, kar ni tako kot bi si sami želeli, nehamo kriviti druge. Cerkev in njeni ljudje so pogosto bolj izključevalni kot vključevalni. Kot da je vera nekaj elitnega, nekaj, kjer se lahko delimo na naše in vaše, verne in ne verne, pravične in vse druge. Cerkev bi morala najti način, da bi bila bolj sočutna, bolj prijazna, vključujoča. Sicer bo ljudem opazno boljše brez nje kot z njo. In tudi v resnici so neverni večkrat bolj sočutni, pravični, prijazni. Moramo najti način, da bi bili bolj človeški. Vedno znova nam je bilo rečeno, naj damo desetino. A kam je zares šel ta denar. Ljudje si željo skoraj boleče transparentnosti. Želijo si vedeti in videti, kam gre vsak darovani evro. Zakaj bi tisoče težko prisluženih evrov dali na primer za vzdrževanje stavbe, ki ni v uporabi, da bi služila skupnosti ali zakaj bi financirali bogate graščine, če pa bi isti denar lahko zagotovil hrano, čisto vso in zatočišče za nekoga v stiski. Cerkvene finance bi zato morale biti dostopne. Cerkev si mora zaslužiti zaupanje, da zanjo z zaupanjem lahko

darujemo. Delovati mora varčno, premišljeno, nakupi morajo biti upravičeni, upravljanje pametno. Vsak evro bi moral biti kar najbolj uporabljen za Božje kraljestvo. Radi bi mentorje, ne pridigarje. Pridiganje novim generacijam je drugo, kot je doseglo njihove starše in stare starše. Če nekaj deluje tisoč let, ne bo nujno delovalo do konca časov. Mladi ljudje hrepenijo po odnosu, po tem, da nekdo hodi ob njih, jih spremlja. Čutiti se cenjen, počutiti pohvaljen, mu dati vrednost, ga opaziti. In tudi ljudi morajo vedeti, da so dobri taki kot so. Potrebna je cerkev, ki verjame v ljudi, jih spodbuja in spremlja. Cerkev mora z mladimi predelati vsa kontroverzna, boleča, zanimiva vprašanja. Tega ne bo storil nihče drug. V svojih 20ih in 30ih letih mlad človek sprejme najpomembnejše odločitve za kariero, izobraževanje, odnose, poroko, seks, finance, otroke, smisel, telesno podobo. Potreben je nekdo, ki bo mladim dosledno govoril resnico na vseh teh področjih, jim bo dovolil biti ranljiv, spraševati in dobiti odgovore ter rasti. Potrebna je sprememba razumevanja vloge Cerkve znotraj skupnosti. Cerkev mora biti aktiven del skupnosti, ki ni namenjen le sam sebi, ampak pripravljen služiti, sprejemati. Tako bi jo lahko začutila vsa okolica. Rešitev je torej v sodelovanju z lokalno skupnostjo, z vključenostjo in povezanostjo z vsemi ljudmi. To ruši tudi mnoge stereotipe ljudi o cerkvi in vernih. Cerkev ne doseže mlade generacije. Če je tretjina njenih pripadnikov proti cerkvi, potem to zagotovo ni po Božji volji. Dovolj je torej izgovorov, potrebno je sprejeti realnost in namerno delati korake za premik te in naslednjih generacij. Sami ne bodo stopili skozi cerkvena vrata. Še manj če jih bomo tja porivali. Cerkev realnosti problema ne razume in ni niti približno tako zaskrbljena kot bi morala biti. A če premikov ne bo, se zahodnemu krščanstvu obeta izumrtje.

Reši nas hudega

Največja potreba današnje Cerkve je obramba proti zlu. Na videz se to zdi malce za lase privlečeno, vendar nas to najbolj ogroža. V prejšnjih poglavjih sem se dotaknil različnih področjih, kjer nam Jezusov nauk lahko pomaga živeti in preživeti. Slika Božjega stvarjenja, pa se lahko umaže z delovanjem zla. Predstavljajmo si Božje stvarjenje, zaprimo oči in prepustimo se modrosti, moči, občudovanja. *»Nato je Bog rekel: Zemlja naj požene zelenje, rastlinje, ki daje seme, in drevje, ki na zemlji rodi sadje s semenom po svoji vrsti Zgodilo se je tako«* (Mz 1,11). Takšen pogled nas preprosto očara, nas zaznamuje. Opojnost, lepota in popolnost sta lahko delo samo Boga. Temelj našega veselja.

Vendar zakaj v današnjem svetu nimamo te slike. Kaj gre pri vsem tem narobe? Je takšen pogled točen? Smo slepi za vse zlo na svetu? Za moralno, etično zlo ki se zoperstavlja Bogu, prihaja od ljudi. Nered v naravi je tipičen primer zla delovanja. Vidimo ga lahko vsepovsod. V ljudeh, njihovi šibkosti, trpljenju, omejenosti in smrti. Vidimo razdvojenega človeka, ki ni sposoben se

poenotiti niti med sabo, niti z naravo. Živi kakor zmore. Enkrat dobro, drugič spet slabo. Primerov v Svetem pismu je veliko. Sveti Peter se nenehno bori sam s sabo, dokler ne spozna ljubezni in dobrega. To vidi, ko pogleda v prazen grob in se na kraju zjoče. Takrat, v blatu in nepojemljivi majhnosti samega sebe spozna svojega Gospoda. Takrat, se pri njem oglasi prava vera. Do takrat, bega sem in tja. Bega. Od učenca, ki ga je Jezus ljubil do Juda Iškarijota. Enkrat vzame meč in Malhu odseka uho, nakar Jezusa trikrat zataji še preden nastopi dan. Pada in raste, se potaplja in dobiva velike milosti od Gospoda. Do končne osebne zmage, tam pred grobom, v blatu. Ampak Peter premaga vse ovire, spozna Jezusov nauk in ga ponese v svet. Kaj pa mi, njegovi nasledniki v krvi in duhu. Še imamo to moč, vero v Najvišjega, ki je Petra osvobodila. Poganski pesnik je tožil zaradi boja v notranjosti človekovega srca. Ta boj bijemo vsi vsak dan. Smo kot trava, ki se maje ob Nilu. Do greha je prišlo, ker je človek vzela svojo svobodo, kot nekaj vse danega. Pozabil je na Boga. In takoj se na to mesto postavi zlo.²⁹ »Greh je priložnost in posledica hudičevega posega v nas in naš svet. Zlo ni več pomanjkljivost, je aktivno delo. Je živo, duhovno bitje, izpirjeno. Je strašna resničnost, skrivnostni strah.« Zlo, ki deluje na nas, na naravo, predmete, na naše misli je zapleteno in za naš razum nesmiselno. Ne znamo se boriti proti njemu. Sami proti temu nimamo orožja. Je problem razumskega pogleda na stvarstvo. Sveti Avguštín priznava, da je brez uspeha iskal odgovor na vprašanje, od kod zlo izvira.³⁰ »*Quaerebam unde malum, et non erat exitus*« (lat.). V evangelijih, ki govorijo o začetku Jezusovega javnega delovanja se takoj srečamo s to materijo. Ta del imenujemo tudi Jezusove skušnjave. Tudi sam Jezus je bil podvržen zlu, vendar je ostal na svoji strani. Jezus govori o njem, kot o svojem nasprotniku. Imenuje ga vladar tega sveta. Zelo podobno ga sveti Pavel označuje za boga tega sveta. Vendar ni samo eden. Je strašna množica. Pater Gabriele Amorth nam pove, da če bi bili vidni, bi prekrili sonce.

²⁹ Amorth, G., Roberto I. Z. (2012). *Piu forti del male*. Cimisello Balsamo (Mi) Italia: San Paolo edizioni.

³⁰ Sveti Avguštín, *Izpovedi*, VII,5,7,11 itd., PL 32, 736, 739

V priliki o obsedencu v Geraški deželi pravi: »Jezus mu je namreč rekel: *Pojdi iz človeka, nečisti duh! Nato ga je vprašal: Kako ti je ime? Legija mi je ime, mu je odgovoril, ker nas je veliko, in zelo ga je prosil, naj jih ne pošlje iz tiste dežele. Pasla pa se je tam na pobočju hriba velika čreda svinj. Duhovi so Jezusa prosili: Pošlji nas k svinjam, da gremo vanje! Dovolil jim je. In nečisti duhovi so šli ven in obsedli svinje. Čreda, okrog dva tisoč svinj, je planila po pobočju v jezero in utonila v njem*« (Mr 5,8-13). Prva človeška nesreča se je zgodila v rajju. Od Adamovega padca, nam hudič skače v naše življenje. Ima določeno oblast nad nami. Tako mogočen je, da ta zgodba še vedno traja.³¹ *Je skušnjavec in okultni sovražnik, ki seje zmoto.*

To temačno, čarovniško, škodljivo, vznemirljivo in skrito bitje zvito deluje. Seje zmoto in nesrečo skozi vso človeško zgodovino. Najdemo ga v priliki o pšenici in ljulki, kjer pravi: »*Podal jim je drugo priliko; rekel je: Nebeško kraljestvo je podobno človeku, ki je posejal dobro seme na svoji njivi. Medtem ko so ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, zasejal ljuljko med pšenico in odšel. Ko je setev zrastle in šla v klasje, se je pokazala tudi ljuljka. Prišli so gospodarjevi služabniki in mu rekli: »Gospod, ali nisi posejal dobrega semena na svoji njivi? Od kod torej ljuljka?« Dejal jim je: »Sovražen človek je to storil.« Služabniki pa so mu rekli: »Hočeš torej, da gremo in jo pobereмо?« »Nikakor,« je dejal, »da morda med pobiranjem ljuljke ne izpulite z njo vred tudi pšenice. Pustite, naj oboje skupaj raste do žetve. Ob času žetve pa porečem žanjcem: Zberite najprej ljuljko in jo povežite v snope, da jo sežgemo, pšenico pa spravite v mojo žitnico*« (Mt 13,24-30). Tukaj Jezus zlo imenuje sovražen človek. Vidimo, da ima tudi veliko imen, da se za njimi skriva in deluje. Zlo ostaja in je najbolj pereč problem človeškega duha in mesa. Tudi po zmagovitem odgovoru Jezusa Kristusa.

³¹ Amorth, G., Roberto I. Z. (2012). Piu forti del male. Cimisello Balsamo (Mi) Italia: San Paolo edizioni.

Kje je naša obramba? Odgovor. Vse kar nas varuje greha. Vse to nas tudi varuje pred tem strašnim nevidnim sovražnikom. Pomaga nam milost, askeza, kreposti in nedolžnost. Kristjan mora ostati pozoren in močan, nadeti si mora bojno opravo proti zlu. Jezus nam je kazal pot v molitvi in postu. »Ne daj se premagati hudemu, temveč premagaj hudo z dobrim« (Rim 12,21). Kristjani imamo močno molitev, našo glavno molitev. »Oče naš, ki si v nebesih..... reši nas hudega.

Skrbi človeka v naivni družbi

Sodoben človek živi hitro, viharno, nemirno, površinsko. Grabi materialno, otipljivo, vidno. Hlasta po uspehu, slavi in pomembnosti. Ustvarja brezosebnost, nesocialnost, nepoštenost, brezkompromisnost. Bogastvo samo po sebi ni sporno. Tudi uspeh in slava sta lahko v Božji luči. Vendar mora tisti, ki to poseduje ohranjati ponižnost, pravičnost in verodostojnost. Ne sme izkoriščati drugih in živeti mora pošteno. Malo je bogatih in slavnih, ki to zmorejo. Premami jih njihova lastna pomembnost in pozabijo, da samo njihov trud, brez Božjega blagoslova, ni dovolj. Izgubijo pravo smer v življenju in postavijo se nad soljudi, naravo in Boga. Izgublja dušo, izklaplja srčnost, slepi čustva. Postaja robot.

Skrb za osnovne potrebe je nujna in neizbežna. Če nas ne bi brigala, bi težko preživel. Nevarne so pretirane skrbi in tiste skrbi, pri katerih ne moremo ničesar ukrepati. Poznamo pretirane skrbi staršev nad otroki, žen nad možmi ali obratno. Starše skrbi ali bo otrok uspešen, ali bo naredil izpit, test; da ne bi padel s kolesom, da se ne bi partner ponesrečil z avtom. Ločimo skrbi zase in skrbi za druge. Veliko je nepotrebnih skrbi in takšnih skrbi, ki nikomur ne koristijo. Namesto, da sekiramo sebe in druge, poprosimo, molimo in predajmo skrbi Bogu, ki nas bo napolnil z občutkom miru. Tudi pretirana skrb zase ni Bogu všečna. Kdor živi samo za svoj dober izgled in svoje počutje nima prav zapolnjenega življenja. Skrb za druge je dobrodošla, a le v mejah, ko ljudem pomagamo, da lažje in boljše živijo. Nevarne pa so skrbi, ki jih nalagamo drugim in jim z njimi visimo nenehno nad njihovimi pleči. Zato dajajmo ljudem okoli sebe ljubezen, toplino in dobroto. Ne postanimo egoistični roboti, ki delajo vedno le sebi v prid.

Zato, trudimo se, da v bitki za denar, položaj, uspeh ne postanemo roboti. Ohranimo sočutje, razumevanje in ljubezen v odnosih. Vzemimo si čas za soljudi in jim prisluhnimo. Ne hlastajmo po dobrinah za vsako ceno, raje ostanimo zvesti Bogu. Precenimo, kaj nam je v življenju najpomembnejše, postavimo si prioritete, kjer bo Bog na prvem mestu. Ob delu, trudu in prizadevanjih bomo dobili, kar nam pripada, ob tem pa ohranili svoj notranji mir, ljubezen in

poštenost. Pretirane skrbi prežete s strahom predajmo Bogu. Kdor Bogu zaupa, takšnih skrbi ne pozna.

Bog je Jakoba blagoslovil

»Bog se je Jakobu spet prikazal, ko je ta prišel iz Mezopotamije, in ga blagoslovil. Rekel mu je: »Jakob ti je ime, a se ne boš več imenoval Jakob, temveč naj ti bo ime Izrael!« Tako ga je imenoval za Izraela. Bog mu je rekel: »Jaz sem Bog Mogočni. Bodi rodoviten in množi se! Narod, da, občestvo narodov naj nastane iz tebe in kralji naj prihajajo iz tvojih ledij. Deželo pa, ki sem jo dal Abrahamu in Izaku, dajem tebi; in tvojim potomcem dajem deželo.« In Bog se je vzdignil izpred njega z mesta, kjer je govoril z njim.« (1 Mz 35,9-13)

Bog je Jakoba blagoslovil. S tem je blagoslovil tudi Izraelsko ljudstvo. Spremenil mu je ime. Dal mu je novo poslanstvo. Zakaj je Izraelsko ljudstvo tako uspešno? Danes v državi Izrael živi približno polovica Judovskega prebivalstva. Ostali so razpršeni praktično po celem svetu. Veliko je uspešnih ljudi. Še Slovenci se s tem nemalokrat globoko strinjamo. Če vprašaš Juda, kaj je po njegovem mnenju razlog za tak pogled, ti bo enostavno povedal, da je modrost razumeti Biblijo. Način kako Judje razmišljajo ob tej knjigi, kako jo do podrobnosti proučujejo in se po njej ravnavajo, lahko osupne vsakega, ki se s tem sreča. Nekateri pogledi so nam, Slovencem, gotovo tuji. Judje dojemajo svojega bližnjega nekoliko širše kot Slovenci. Za njih je razumevanje bližnjega, lahko tudi v poslovnem in denarnem svetu. Judje prisegajo na to, da izmenjavanje dela, izmenjava naročil dela, je izpolnjevanje Božje postave. Kako lahko koristim svojemu bratu? Tako, da pri njem naročim dobrino, mu odstopim delo, ki bi ga jaz slabše opravil. Tako, da mu ponudim možnost, da tudi sam preživi, da si ustvari materialno osnovo, ker ga bom tudi jaz mogoče potreboval. Želim, da moj brat uspe. Samo tako bova oba prosperirala, na koncu bova bogatejša oba. Tako ustvarjamo skupnost. Taka skupnost ima veliko dobrih lastnosti. Pogoji je, da se ljudje držijo skupaj. Od tod tako imenovane Judovske četrti po velikih mestih. V nasprotnem primeru, če sami zadovoljujemo svoje potrebe ne potrebujemo drugih. Smo sami sebi dovolj. Rečemo lahko, da postajamo egoistični. Ne dovolimo bratu, da bi imel več. Znan je Slovenski pregovor. Samo, da krava sosedu crkne. Judje si želijo bogatih strank. Tako v svojih trgovinah, storitvenih dejavnostih, zaslužijo več denarja. Judje molijo za svoje stranke, zakaj, ker je to dobro zame. Kdaj smo mi Slovenci molili za ljudi ki kupujejo pri nas? Jaz še nisem slišal za to. Bog od nas hoče, da smo povezani. Hoče, da si pomagamo eden drugemu. Tako si ustvarimo skupnost. Lahko se za to zahvaljujemo Bogu. To je potem skupna molitev. Jezus pravi, da kar boste bratu storili, boste storili meni. Nekoč je

Izraelec rekel na televiziji v razgovoru z novinarjem. Ne bom šel popravljat svojega Mercedes, če lahko bolje to stori mehanik v isti ulici. To razumemo tudi Slovenci. Ampak samo, do tukaj, kajti Izraelec nadaljuje. »Vesel sem, da mu storitev plačam.« Tako služim človeku. Tudi on ima potrebe, da živi, da nahrani svojo družino, da si ustvari dostojno življenje. Tudi on je drugi Božji otrok. Judje poznajo dvojno služenje. Služenje svojim strankam in služenje Bogu.^{32,33}
»Ali, customer service and worship service.«

Naša družba deluje popolnoma drugače. Vsi se še spomnimo, kako je bilo za časa komunizma. Bili smo nadzorovani praktično povsod. Za vse je bila odgovorna država. Za vrtce, za šole. Ko si šel v službo, si imel nad sabo partiji ustrezljive direktorje. Sindikati so bili pod okriljem zveze delovnega ljudstva, le ti pa spet pod državo. Na koncu si šel v pokoj, kjer je država spet bdela nad tvojimi dohodki. Vse to smo videli, kot dodaten pritisk na naše plače, preživljati ogromen aparat ljudi, ki naj bi skrbeli za nas. Na zahodu to imenujejo moderno suženjstvo.

³² Pridobljeno iz: https://en.wikipedia.org/wiki/Customer_service. Customer service is the provision of service to customers before, during, and after a purchase.

³³ Pridobljeno iz: <https://en.wikipedia.org/wiki/Worship>. Worship is an act of religious devotion, usually directed towards a deity.

Američani imajo za to preprosti stavek. »Ten more fingers in my wallet.« Deset prstov več v moji denarnici.

Zanimivo je, da Judje ne poznajo besede³⁴ »adolescent«. Mlad človek, ki v življenju ni napravil veliko, se ne more primerjati s človekom, ki je za družbo že nekaj prispeval. Zato torej, ne moreta imeti enakih dolžnosti in s tem ne enakih pravic. Lahko bi temu rekli, slab koncept. Ne poznajo niti besede pošteno. Še najbolj je temu približana beseda »fair«. Kar bi prevedli, kot pošteno mišljeno, pa je kot nekaj, kar se lahko vrednoti? Je enako. »Fair play«. Poštena igra. Tudi, ko si sežemo v roke si želimo poštenega odnosa. Izrazimo pozdrav ljubljene osebi. Simbolno se nam prekrizajo roke. Simbol prijateljstva. Pri Judih beseda prijatelj (Yadid, ידיד), ima korenine v rokovanju. Pomeni križanje rok. Sama gesta izvira iz zgodovine. Če si komu podal roko, običajno je bila to desna roka, z njo nisi mogel držati meča. Človeku pogubnega orodja.

Nanizal sem nekaj primerov, kako Judje svoj jezik in svojo kulturo enostavno črpajo iz Svetega pisma. Skozi tisočletja so bili močno povezani s to knjigo. Iz nje črpajo svoje znanje in poglede. Za Jude je Sveto pismo rudnik, po katerem se kopje, dokler se ne pride do resnice. In resnica osvobaja. Ko izvršujemo besede zapisane v knjigi se počutimo svobodni. Več desetletij sem živel v sistemu, ki je grobo kršil človekove pravice. Za vero so dejali, da je opij za ljudstvo. Kako daleč je naša družba še od besed Svetega pisma. Kdaj se bo to popravilo. Majhne skupnosti, ki nastajajo po Sloveniji, nam dajejo upanja na boljše. Poizkusimo se naučiti, tudi nekaj od naših bratov v Judovski veri. Pred sabo imamo isto knjigo, le uporabiti jo moramo. Kako to uresničevati pa nam pravi Jezus Kristus.

³⁴ Pridobljeno iz: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Mladostni%C5%A1tvo>. Mladostništvo ali adolescenca je razvojno obdobje pri človeku med otroštvom in odraslostjo.

Takšna hiša ne more obstati

Zlo se ves čas zaganja v nas. Zlo je spremljevalec našega vsakdana. Pred njim ne moremo ubežati in ne smemo si zatiskati oči. Z njim se moramo soočiti. Zlo vnaša v misli jezo, bes, strah, nevoščljivost in zaskrbljenost. Glejmo misli, občutke, besede in dejanja. V naše občutke meša napuh in večvrednost. Iz naših ust vzpodbuja laž in neiskrenost. V naša dejanja seje razdor in nemir. Zlo je pobudnik greha. Ščuva k slabemu. Je vir hudega. Najeda duha, prinaša bolezni, nesreče in katastrofe. Dela mesa so znana, pravi sveti Pavel; nečistovanje, razuzdanost, malikovanje, sovraštvo, prepirljivost, ljubosumnost, častihlepnost, razprtije, nevoščljivost, umori, pijančevanje, žretje in kar je še takega. Takšna hiša ne more obstati. Zlo je tema. Zasleduje luč, poskuša jo zasenčiti ali ugasniti. Luč prihaja od Boga. Tema pa od Satana. Blagor tistim, ki znajo spoznati delovanje zla in občutiti prisotnost Boga. Blagor tistim, ki vedo da Bog dopušča zlo, ker z njegovo pomočjo daje dušam priložnost za učenje. Blagor tistim, ki se znajo zoperstaviti zlu, s priprošnjo, molitvijo, s zakramenti, z milostjo potrpljenja, predajanja, globoke vere in zaupanja. Strah hromi. Nastane, kadar zaupanje v Božjo pomoč ni dovolj veliko. Zato, ne bojmo se zla. Pogumno se spopadimo z njim. Oblecimo si Kristusovo bojno obleko.

Sovraštvo, jeza, bes, zavist, zamere in vse kar prihaja od zla, skruni misli in maže srce. Duša izgublja čistost in se potaplja v objem teme. Tone v nemir. Včasih uživa v njem in si daje duška s temnimi mislimi. Ne sprevidi, da s sovraštvom, jezo, besom in zavistjo ugonablja sebe in spravlja v nevarnost svoje bližnje. Čuti svojo nemoč, a se ne zaveda izvora. Stanje potrtosti. Ko je duša vsa lena, mlačna, ločena od Stvarnika in Gospoda. Ne prepuščajmo se vplivom zla. Ko začutimo jezo ali sovraštvo v sebi, jo pri priči odženimo proč. Pokrižajmo se, molimo, zavedajmo se zla, ki nas ogroža. Storimo vse, da se mu ne pokorimo. Napihovanje zlih vzgibov in prepuščanje njihovim mislim slabi dušo, ugonablja svetost in vodi stran od Boga. Teži k nizkim, zemeljskim stvarem.

Odgovoriti na Jezusov klic

Ob osebnem srečanju z Jezusom moramo odgovoriti na njegov klic. Živeti moramo svojo poklicanost in z njo oznanjevati evangelij. Iskati moramo lepoto Jezusa in postati njegovo orodje. Z veliko gorečnosti in po Svetem Duhu iščemo novosti, smo kreativni in na nešteto načinov prinašamo luč evangelija. Zaupamo v moč molitve in priprošnje. V veliko duhovno veselje nam je, da smo ljudstvo in hodimo skupaj. Bog kliče občestva ne liderjev. Borimo se zoper preživele navade, rigidnosti, proti preživelim doktrinam. Ljudje, zavedno ali nezavedno

želijo Boga, da jih odreši in mi moramo s svojim delovanjem pokazati na Boga. Biti luč, ki sveti z Božjo svetlobo in močjo. Naše krščansko poslanstvo je duhovno, materinsko in očetovsko. Biti in hoditi ob naših sestrah in bratih, jim kazati, učiti razločevati, pomagati. Ne živimo več, kakor živijo pogani. Ne dajmo se zapeljati slabi družbi in ne skočiti v jarem z neverniki. Do njih se vedimo z modrostjo in skrbno izrabljajmo čas, pazimo, kako živimo, kot brezgrajni Božji otroci sredi sprijenega in pokvarjenega rodu. In vse, karkoli delamo v besedi ali v dejanju, delajmo v imenu Gospoda Jezusa. Lepo živimo v današnji družbi, tako da bodo sprevideli naša dobra dela. Bodimo drug do drugega dobrosrčni in usmiljeni. Ne popuščajmo v vnemi, temveč bodimo goreči v duhu. Kajti Božje kraljestvo ni jed in pijača, marveč pravičnost, mir in veselje v Svetem Duhu.

Zaključek

V poglavjih sem odstiral marsikatero področje, ki se ne sklada z Jezusovim naukom. Verjamem, da nisem zaobjel vsega. Še veliko se da napisati in preleteti. Človeški duh se ne da ujeti v stekleničko in jo zapreti. Podoben je vetru, ki drvi čez deželo in nima jader, da bi se ustavil. Veliko je krivic, gorja in bolečine. Vse to nam podtika hudobni duh. Na nas je, za katero pot se bomo odločili. Jezusov nauk nam je svetel zgled na poti odrešenja in zadnje zmage nad grehom.

Earl Warren je bil Guverner Kalifornije. Bil je tudi glavni sodnik vrhovnega sodišča Združenih držav Amerike. Leta 1972 je napisal: ³⁵ »Where there is injustice, we should correct it. Where there is poverty, we should eliminate it. Where is corruption, we should stamp it out. Where there is violence, we should punish it. Where there is neglect, we should provide care. Where there is war, we should restore the peace, and wherever corrections are achieved, we should add them permanently to our storehouse of treasures.« Velike besede skromnega človeka. Kdaj bomo sami dosegli, da se bomo sami ravnali po teh besedah. Na kratko odražajo to kar nas Jezus Kristus spodbuja k uresničevanju.

³⁵ Earl Warren (Marec 19, 1891 – Julij 9, 1974): Kjer je krivica, jo moramo popraviti. Kjer je uboštvo, ga moramo končati. Kjer je pokvarjenost, jo moramo odstraniti. Kjer je nasilje, ga moramo kaznovati. Kjer je izkoriščanje, moramo skrbeti. Kjer je vojna, naredimo mir. In kjer so popravki doseženi, jih moramo za vselej shraniti v zakladnico. (Zapisano na njegovem grobu, Arlington National Cemetery, Virginia, USA).

Drugi veliki mož, ki ga še bolje poznamo, in se nam smeji iz fizikalnih učbenikov, je svet zaobjel še bolj mogočno, širše in bolj radikalno. Ko je genij fizike Albert Einstein izvedel za atomsko bombardiranje, je rekel, da če bi to prej vedel, ne bi tudi s prstom mignil. Takrat so ga prosili naj pove nekaj, kar bi vgradili v temeljni kamen knjižnice, ki so jo želeli zgraditi. Njegove besede odsevajo globoko razočaranje nad vsem. Napisal je: ³⁶ *'Dragi poznejši svet! Če ne boš boljši, pametnejši in pravičnejši kot smo (bili) mi, naj te vzame hudič! S spoštovanjem, Albert Einstein.'* (Starič, P.).

Kakšen bo naš poznejši svet? Takega, kot ga bomo mi pustili. Z Božjo pomočjo in ljubeznijo ali brez njega. Bog te ima rad. Da bi se nam Jezus približal, je postal eden izmed nas. Če koga ljubiš, se spusti na njegovo raven. Kenoza. Jezus je podobo hlapca prevzel nase, da bi nam pokazal kako nas ljubi. Šel je prostovoljno na rimski križ do skrajnega konca. Norost nad ljubeznijo je sposobna iti nad dvom. Ljubezen pri Jezusu je Božja in je človeška, tu ni nobenega dvoma.

Vsi zakramenti so v bistvu Božje nežnosti, dotik, evharistija, Kristusovo telo, maziljenje, voda, jaz te odvežem, odrešenost. Naša narava mora služiti naši osebi. Poglejmo se sami sebe. Bog nas ima rad. Izhajajmo iz tega. Poglejmo na druge ljudi skozi Kristusa. Pokažimo otrokom veselo vero, z vsem realizmom, ki gre zraven. Pomagajmo otrokom in starejšim, da bodo rasli v Kristusu. Da ga bodo srečali. Vso svojo skrb vrzimo nanj, saj on skrbi za nas.

³⁶ Starič, P. (1995). *Izdelava prvih atomskih bomb*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenija. Dr. Peter Starič (1924–2020), diplomiral je iz elektronike. V letih 1967–1970 je delal pri podjetju Tektronix Inc. v Združenih državah Amerike. Po vrnitvi v Slovenijo, leta 1981, se mu je končno posrečilo dobiti redno službo na Inštitutu Jožefa Stefana, od leta 1989 do upokojitve (1994) pa na Elektroinštitutu Milana Vidmarja. Tam je leta 1991 doktoriral s področja širokopasovnih ojačevalnikov. Po upokojitvi se je aktivno posvečal vprašanjem o prevarah in nasilju slovenskih komunistov, po letu 1941.

Ne popuščajte v vnemi, ne bodite mlačni, temveč bodite goreči v duhu, z ljubeznijo zažgite svet, služite Gospodu. Ne služite mamonu, hudiču in zlu. Obrnite se k luči. Bolj, ko sveti, bližje ste Jezusu. Živite njegov nauk. Na koncu Svetega pisma, v razodetju lahko beremo, navdušenje neveste nad Kristusom, ženinom. In v to smer naj gremo. Da ne bomo mlačni, ampak vroči za Jezusa Kristusa in njegov nauk. *»In Duh in nevesta pravita: Pridi! In kdor posluša, naj reče: Pridi! In kdor je žejen, naj pride. Kdor hoče, naj zastonj zajame vodo življenjaTa, ki pričuje za te reči, pravi: Da, pridem kmalu. Amen, pridi, Gospod Jezus!«* (Raz 22,17-20).

Viri

Amorth, G., Roberto I. Z. (2012). *Piu forti del male*. Cimisello Balsamo (Mi) Italia: San Paolo edizioni.

Armour, M.C. (1999). *A newcomer's Guide to the Bible: Themes and Timelines*. USA. College Press Publishing Company.

Debbie F. (2009). *Why Good People Do Bad Things*. USA. Harper Collins Publishers.

Drane, J. (2011). *The life of the Early Church*. Oxford: Lion Hudson Plc. Publishers.

European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. Eurofound. (2010). *Evropean research 2010*.

Gaeta, S, (2002). *Sulla soglia del Paradiso*. Cimisello Balsamo (Mi) Italia: San Paolo edizioni.

Krečič, P. (2015). Predavanje, Župnija Tolmin.

Krečič, P. (2013). Kdo nam vrača upanje, predavanje socialni teden 2013, Koper.

La santa sede. (2013). *Lettera enciclica Lumen fidei del Sommo Pontefice Francesco ai vescovi, ai presbiteri e ai diaconi, alle persone consacrate e a tutti i fedeli laici sulla fede*.

Maksimiljan, M. (2017). *Eksegeza evangelijev, kaj pravite kdo sem?* Ljubljana: Priročnik Teološke Fakultete.

Marko R. (2020). Svetopisemske osebnosti nove zaveze. Skripta, 3. dopolnjena različica.

Metaldays. (2019). Prodobljeno iz. [https:// www.metaldays.net/p3/artists](https://www.metaldays.net/p3/artists).

Pope Paul VI. (1964). *Lumen gentium, the Dogmatic Constitution on the Church. Chapter 1: The Mystery of the Church. Chapter 2: On The People of God*.

Raniero C. (2002). *L eucattista – nostra santificazione. Il mistero della cena*. Milani (It): Editrice Ancora.

Ratzinger, J. (2007,2011). *Jesus von Nazareth*

Silvo, Š. (2016). Pridobljeno iz. [http:// silvo-sinkovec.rkc.si/](http://silvo-sinkovec.rkc.si/).

Starič, P. (1995). *Izdelava prvih atomskih bomb*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenija.

Stark, R. (2006). *The victory of reason, How christianity, Led to Freedom, Capitalism and Western Success*. Random House Trade Paperbacks; Annotated edition.

Sveto pismo. (1974). *Ekumenska izdaja*. Svetopisemska družba Slovenije.

Štubelj, Z. (2014) *Dostojanstvo človeka. Jasnoviden, dostojanstven in pričevalen nastop papeža Frančiška v evropskem parlamentu*. Revija: Družina, naš komentar.